

371.1

ป/ป/ด

c.3

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา

28 ก.ย. 2520

ปริญญานิพนธ์

ของ

ประโยชน์ จันทรโชติ

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ดุสิต ๑๖ พระโขนง กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๑๐๖

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

พฤษภาคม 2520

65304

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษามหาหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้.

ธีระ วรรณกิจ

ประธาน

ดร.สมศักดิ์ หิรัญผล

กรรมการ

พฤษภาคม 2520

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือ และการแนะนำอย่างดียิ่งจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร วรุตบางกูร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประภาพันธุ์ กรโกสียการ
ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ. ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณอาจารย์สมบูรณ์ จิตพงศ์ ที่ให้กำลังใจและให้คำปรึกษาอย่างดียิ่งแก่ผู้เขียน
ตลอดมา ขอขอบพระคุณหัวหน้าส่วนการศึกษาจังหวัดสงขลา ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าหมวด
การศึกษามหาวิทยาลัย และคณะครูในจังหวัดสงขลา ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
อย่างดี ปริญญานิพนธ์ของผู้เขียนฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
เป็นจำนวนเงิน 2,500 บาท ผู้เขียนขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติไว้ ณ. ที่นี้ด้วย
และขอขอบคุณ คุณกรรชิต ทะกอง ที่ช่วยให้คำปรึกษาในการเขียนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

สุดท้ายที่ผู้เขียนอยากจะกล่าวถึงมิได้ก็คือ คุณวณิ จันทโรชิต ภรรยาของผู้เขียน ผู้ซึ่ง
ให้กำลังใจและกำลังกายช่วยที่ตลอดมา กล่าวคือทั้งช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการทำ
ปริญญานิพนธ์ และช่วยดูแลครอบครัวให้ราบรื่นอบอุ่นตลอดเวลาที่ผู้เขียนได้ศึกษาอยู่.

ประโยชน์ จันทโรชิต

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย	2
	สมมุติฐานในการศึกษาวิจัย	3
	ความสำคัญของการศึกษาวิจัย	3
	ขอบเขตในการศึกษาวิจัย	4
	กานิยามศัพท์เฉพาะ	4
2	เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
3	วิธีดำเนินการค้นคว้าวิจัย	21
	การสร้างเครื่องมือ	21
	การทดลองใช้เครื่องมือ	23
	การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	27
	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	27
	การรวบรวมข้อมูล	34
	การจัดกระทำกับข้อมูล	34
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
	การจัดอันดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู ตามทัศนะของครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง	37
	การวิเคราะห์ความแตกต่างของคุณลักษณะครูตามทัศนะของ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม	41

การเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณลักษณะการตามหัตถ์ของครู ที่มีความแตกต่างกันในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิ	55
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย	59
กลุ่มตัวอย่าง	59
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	60
การวิเคราะห์ข้อมูล	60
สรุปผลการค้นคว้า และผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
อภิปรายผล	69
ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	88
บทกี่ยว	

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 รายชื่อโรงเรียนที่สุ่มได้และได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง	29
2 จำนวนครูในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง แยกตาม เพศ อายุ วุฒิ	30
3 จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง	32
4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามอำเภอ	33
5 การสังเกตได้จากแบบสำรวจคุณลักษณะครู ตามทัศนะของ ครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง	38
6 นำหนักความสำคัญของคุณลักษณะครู ตามทัศนะของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ (พิจารณาเปรียบเทียบจากค่าเฉลี่ย)	40
7 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคุณลักษณะครู ตามทัศนะของ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม	41
8 เปรียบเทียบคุณลักษณะครูด้านการสอน ตามทัศนะของ กลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม	42
9 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคุณลักษณะครู ด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม	43
10 เปรียบเทียบคุณลักษณะครู ด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม	44
11 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคุณลักษณะครูด้านคุณธรรม - ศีลธรรม ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม	45
12 เปรียบเทียบคุณลักษณะครูด้านคุณธรรม - ศีลธรรม ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม	46
13 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคุณลักษณะครูด้านบุคลิกลักษณะ ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม	47

14	เปรียบเทียบคุณลักษณะครูคานมุกลิกลักษณะ ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม	48
15	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคุณลักษณะครูคานมุกลิกลักษณะ ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม	49
16	เปรียบเทียบคุณลักษณะครูคานมุกลิกลักษณะ ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม	50
17	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคุณลักษณะครูคานมุกลิกลักษณะ ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม	51
18	เปรียบเทียบคุณลักษณะครูคานมุกลิกลักษณะ ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม	52
19	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคุณลักษณะครูคานมุกลิกลักษณะ ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม	53
20	เปรียบเทียบคุณลักษณะครูคานมุกลิกลักษณะ ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม	54
21	เปรียบเทียบทัศนะของครูชายกับครูหญิงที่มีต่อคุณลักษณะครูทั้ง 7 ด้าน	55
22	เปรียบเทียบทัศนะของครูอายุมากกับครูอายุน้อย ที่มีต่อคุณลักษณะครูทั้ง 7 ด้าน	56
23	เปรียบเทียบทัศนะของครูผู้สูงกับครูผู้ต่ำที่มีต่อคุณลักษณะครูทั้ง 7 ด้าน	57
24	ความสัมพันธ์ภายในระหว่างคุณลักษณะคานต่าง ๆ	89
25	ความเชื่อมั่น (r_{tt}) ของแบบสำรวจฯ จากการ Pretest ครั้งแรก	90
26	ความเชื่อมั่น (r_{tt}) ของแบบสำรวจฯ ฉบับปรับปรุงใหม่ จากการ Pretest ครั้งที่ 2	109

ภูมิหลัง

องค์กรหรือหน่วยงานใด ๆ ก็ตามจะดำเนินงานให้บรรลุถึงจุดหมายและเจริญก้าวหน้าได้นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ 4 ประการคือ คน เงิน วัสดุ และการจัดการ หรือที่เรียกว่า 4 Ms (Men, Money, Materials และ Management) แต่เป็นที่ยอมรับกันว่า ปัจจัยเรื่องคนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เพราะถึงแม้ว่าเราจะมีเงิน เครื่องมือเครื่องใช้มากพอ และการจัดการมีประสิทธิภาพเพียงไร หากขาดคน หรือคนที่ไม่มีประสิทธิภาพงานนั้นหรือองค์การเหล่านั้นคงสัมฤทธิ์ผลด้วยดีไม่ได้ ผลสำเร็จของกิจการงานใด ๆ จึงขึ้นอยู่กับคนเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นหน่วยงานทุกหน่วยงาน จะต้องพยายามทุกวิถีทางเพื่อให้ได้คนที่มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต มีความรักทีมาร่วมงาน ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคในการเลือกสรรหรือคัดเลือกบุคคล เพราะเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนที่สำคัญที่สุดขั้นตอนหนึ่ง

การเลือกสรรบุคคลในแต่ละประเทศก็แตกต่างกัน เช่น อังกฤษ ได้คัดเลือกเอาคนที่มีความรู้แบบทั่วไป คือ รู้หลายเรื่อง (Generalist) แต่ในสหรัฐอเมริกาคัดเลือกเอาคนที่มีความรู้แบบมีความรู้ในเรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะอย่างเชี่ยวชาญ (Specialist) ส่วนประเทศไทยนั้น รู้สึกว่ากำลังระหว่างความรู้ทั่วไป และความรู้เฉพาะอย่าง (ประวิณ ณ นคร, 2505 : 23) ทั้งนี้ได้จากหลักสูตรการสอบแข่งขันเข้ารับราชการ ของ ก.พ. ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรเก่าหรือหลักสูตรใหม่ ต่างก็ประกอบด้วยภาคความรู้ความสามารถทั่วไป ภาคความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง และภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง (เดิมคือ สอบสัมภาษณ์อย่างเดียว)

การสอบภาคความรู้ทั่วไป และภาคความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง ผู้วิจัยหาได้คิดใจไม่ เพราะการสอบสองภาคนั้น เครื่องมือที่ใช้สอบมีประสิทธิภาพสูงพอควรแล้ว

เช่น มีความเที่ยงตรง (Validity) มีความเชื่อมั่น (Reliability) มีความยุติธรรม (Fair) เป็นต้น ผู้วิจัยจึงคิดใ้ใจอยู่เพียงภาคเดียวคือ ภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง เพราะการสอบภาคนี้มีประสิทธิภาพต่ำมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความยุติธรรม จะหาจากการสอบสัมภาษณ์ได้ยาก เป็นวิธีการสอบที่เกื้อหนุนต่อระบบอุปถัมภ์มาก ยิ่งการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุเข้ารับราชการโดยมีเงื่อนไขว่า ผู้ที่ได้คะแนนสูง จะได้รับบรรจุก่อน ก็จะมีการได้เปรียบเสียเปรียบมากยิ่งขึ้น

สำหรับหลักสูตรใหม่นั้นดีขึ้นมากที่ภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง ได้พิจารณาถึงเรื่องอื่นด้วย คือ การดูประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงานพร้อมทั้งการสอบสัมภาษณ์ แต่อย่างไรก็ตาม การสอบภาคนี้ก็ยังเป็นการประเมินโดยความรู้สึกของกรรมการ จึงไม่มีความรัดกุม หรือไม่มีประสิทธิภาพสูงพอ

ฉะนั้นการเลือกสรรหรือคัดเลือกบุคคลให้เหมาะสมกับตำแหน่ง โดยเฉพาะครูนั้น ควรให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง ได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วยการมีส่วนร่วมในการพิจารณานั้นอาจจะกระทำโดยทางอ้อม โดยให้ความต้องการและทัศนะของผู้เกี่ยวข้องทั้งกล่าวนั้นผ่านทางเครื่องมือ หรือแบบสำรวจที่จะใช้เป็นเครื่องมือคัดเลือกครูเพื่อเป็นส่วนประกอบกับหลักเกณฑ์ที่มีอยู่แล้ว เพื่อจะช่วยให้ช่วยคัดเลือกครูให้ยุติธรรม เหมาะสมกับตำแหน่ง มีคุณสมบัติ และมีคุณลักษณะเป็นที่พึงประสงค์ของผู้ร่วมงานมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการสอบภาคความเหมาะสมกับตำแหน่งให้สูงพอ ๆ กับสองภาคที่กล่าวแล้วด้วย ดังนั้นจึงควรมีการศึกษารวบรวมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนะของครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครองเสียก่อน แล้วศึกษาวิธีเลือกสรรเพื่อให้ได้ครูที่มีคุณลักษณะตามทัศนะของบุคคลทั้งกล่าว ภูมิหลังที่กล่าวมาโดยย่อนี้เองที่เป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยคิดวิจัยเรื่องนี้ขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา

2. เพื่อนำผลจากการศึกษา ตามข้อ 1 มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ
เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาคัดเลือกครูขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

3. เพื่อจัดอันดับความสำคัญของลักษณะที่พึงประสงค์ของครูแต่ละลักษณะ ตามทัศนะ
ของครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง และว่าคุณลักษณะเหล่านั้นมีความแตกต่างกัน
ตามทัศนะของกลุ่มบุคคลเหล่านั้นหรือไม่

4. เพื่อว่าคุณลักษณะดังกล่าวมีความแตกต่างกันตามทัศนะของครู ที่มีความแตกต่าง
กันในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิหรือไม่

สมมติฐานในการศึกษาวิจัย

1. บุคคลกลุ่มต่าง ๆ เช่น ครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง มีทัศนะแตกต่าง
กันในเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูในระดับประถมศึกษา

2. ครูที่มี เพศ อายุ วุฒิ แตกต่างกัน ย่อมมีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู
ในระดับประถมศึกษาแตกต่างกันไป

ความสำคัญของการศึกษาวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะได้นำเสนอองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการ
คัดเลือกหรือเลือกสรรครูให้เหมาะสมกับตำแหน่ง และเป็นไปเพื่อความต้องการของสังคม

นอกจากนี้ยังใช้เผยแพร่ให้คณะครูในจังหวัดสงขลาได้ทราบถึงคุณลักษณะที่พึงปรารถนา
ของครูในระดับนี้ เพื่อจะเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของตนเอง และผู้บริหารอาจใช้
ผลวิจัยนี้เป็นแนวทางในการจัดอบรมครูระดับนี้ ให้เป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมตามความต้องการ
ของสังคมด้วย

ขอบเขตในการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ฉะนั้นสถานที่และกลุ่มประชากรที่ใช้จึงอยู่ในจังหวัดสงขลาทั้งหมด (ทั้ง 10 อำเภอ) และศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาที่จะศึกษานี้ เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครองของจังหวัดสงขลา ซึ่งได้มาโดยวิธีสัมภาษณ์ และใช้แบบสอบถามปลายเปิด (open form) โดยสัมภาษณ์และสอบถามจากบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ดังกล่าวเพียงจำนวนหนึ่งเท่านั้น (ครู 78 คน ผู้บริหาร 10 คน นักเรียน 1 ห้อง ผู้ปกครอง 15 คน)
2. นำแบบสำรวจคุณลักษณะครูที่สร้างขึ้นไปสำรวจหาข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง โดยไปหาข้อมูลกับบุคคล 4 กลุ่ม เหมือนเดิม คือ ครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง เป็นกลุ่มบุคคลในจังหวัดสงขลาทั้งหมด จำนวนบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่ใช้ศึกษานี้ กระทำตามวิธีการสุ่มตัวอย่าง (Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างดังนี้คือ ครู 194 คน ผู้บริหาร 50 คน นักเรียน 95 คน ผู้ปกครอง 150 คน รวมทั้งหมด 489 คน
3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา มีดังนี้
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ครู (ครูชาย - ครูหญิง ครูอายุมาก - ครูอายุน้อย ครูวุฒิสูง - วุฒิต่ำ) ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ อันดับความสำคัญของคุณลักษณะครูด้านต่าง ๆ (7 ด้าน) ตามทัศนะของตัวแปรอิสระ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

- (1) คุณลักษณะครู หมายถึง ลักษณะ ท่าที อุปนิสัย หรือพฤติกรรมของผู้ที่เป็นครู หรือจะเป็นครู ซึ่งได้แสดงออกในรูปของความชอบปฏิบัติ เคยชอบปฏิบัติ หรืออยากจะปฏิบัติ

(2.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์คือ คุณลักษณะที่ดีของครู และเป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นข้อความที่ได้มาจากแบบสอบถามปลายเปิด ตามทัศนะของครู ผู้บริหาร นักเรียน และได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน

(3.) คุณลักษณะด้านการสอน หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออก เพื่อกระตุ้น ถ่ายทอด แนะนำ หรือหาวิธีการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และรู้วิธีที่จะเรียน เช่น การรู้จักใช้อุปกรณ์การสอน การเตรียมการสอนอย่างดี ฯลฯ

✓ 4. คุณลักษณะด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรม แบบมีปฏิสัมพันธ์ร่วม หรือมีเชื้อสายสัมพันธ์ กับนักเรียน เช่น ความรักความเมตตาต่อนักเรียน การช่วยเหลือ นักเรียนด้านต่าง ๆ ฯลฯ

✓ 5. คุณลักษณะด้านความประพฤติคุณธรรม - ศีลธรรม หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรม ที่แสดงออก หรือการวางตนอย่างมีแบบแผน อยู่ในกรอบธรรมเนียมของสังคมอันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เช่น มีความกตัญญูต่อเวทียุติธรรม มีจิตใจโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีหลักธรรมประจำใจ ฯลฯ

6. คุณลักษณะด้านบุคลิก หมายถึง คุณลักษณะ หรือพฤติกรรมอันเป็นส่วนรวมของบุคคลที่ แสดงออกมาอย่างเห็นได้ชัด และไม่เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านอื่น ๆ ที่กล่าวถึงในบริบทนี้ เช่น รูปร่างหน้าตา การแต่งกาย กิริยาท่าทาง ท่วงทีวาจา เชื้อชาติภูมิลำเนา ฯลฯ

(7.) คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง คุณลักษณะ หรือพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างมีศิลปะ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในกิจการงาน เพื่อบรรลุถึงวัตถุประสงค์ในกิจการงาน อย่างน่าพึงพอใจร่วมกัน เช่น การให้การต้อนรับผู้มาติดต่อ การเข้าสมาคม การให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือผู้อื่น ฯลฯ

(8.) คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานทั่วไป หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกมา เกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากด้านการเรียนการสอน เช่น การพัฒนาอาคาร และบริเวณ การรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ฯลฯ

9. คุณลักษณะด้านความเป็นประชาธิปไตย หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกมา อย่างเอื้ออำนวยต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย เช่น มีความรับผิดชอบ มีใจกว้างที่จะรับฟังความเห็นที่ ต่างไปจากตนได้ มีสำนึกศีลธรรม เคารพในมติของส่วนรวม มีวินัยในตนเอง เชื่อในหลักเหตุผล แก้ปัญหาด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ เป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ฯลฯ

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสรรหาและสอบคัดเลือกบรรจุครูขององค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้งในอดีตและปัจจุบัน ทำให้ผู้วิจัยคิดอยู่เสมอว่าทำอย่างไรจึงจะให้การคัดเลือกหรือเลือกสรรครูเป็นไปโดยความยุติธรรม ให้ได้คนที่มีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เหมาะสมกับตำแหน่ง ผู้วิจัยจึงพยายามค้นคว้าหาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนให้ความคิดดังกล่าวมีทางเป็นไปได้ โดยได้ค้นหาเอกสารที่เกี่ยวข้องรวมสามประเภทด้วยกันคือ เอกสารและผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการเลือกสรรบุคคลประเภทหนึ่ง เอกสารและผลการวิจัยที่เกี่ยวกับครูที่ดีและเป็นที่ยอมรับของสังคมประเภทหนึ่ง ประเภทสุดท้ายได้ศึกษาถึงเทคนิคการวิจัยของผู้อื่นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้

ในการบริหารงานบุคคลไม่ว่าในวงราชการหรือธุรกิจเอกชน การสรรหาและการคัดเลือกบุคคล เป็นงานบริหารที่สำคัญมากที่สุดเรื่องหนึ่ง สุทิน เอมะพันธ์ (2509 : 24) กล่าวว่า การสรรหาและการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานในหน่วยงานใดนั้น เป็นเรื่องที่ต้องทำกันอย่างสมบูรณ์รอบคอบ เพื่อให้ได้คนที่ มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการยิ่งมีความสำคัญมาก อาชีพราชการจะต้องปฏิบัติงานติดต่อกันตลอดชีวิต

ระบบราชการพลเรือนไทย เป็นระบบที่เน้นในด้านการส่งเสริมคือ หากคนใดมีความรู้ มาปฏิบัติราชการ มากกว่าที่จะขจัดคนไม่ดีออกไป (บุสดี สัตยมานะ, 2514 : 187) ฉะนั้น การคัดเลือกบุคคลเข้ามารับราชการ จึงควรใช้ระบบคุณธรรม คือจะต้องเปิดโอกาสให้โดยเท่าเทียมกัน และยึดถือความรู้ความสามารถเป็นเกณฑ์พิจารณา (เพ็ญศรี วายวานนท์, 2510 : 493 - 508)

การคัดเลือกบุคคลโดยระบบคุณธรรม จึงกระทำได้หลาย ๆ วิธี อาจจะใช้วิธีหนึ่งวิธีใดหรือหลาย ๆ วิธีร่วมกันก็ได้ เช่น การให้เขียนแบบฟอร์มใบสมัคร การสัมภาษณ์ การสอบต่างๆ (test) การสอบถามจากคนที่เชื่อถือ (Reference checking) การตรวจสอบสุขภาพ

การดูแลงานก่อนที่จะจ้าง การประเมินผลระหว่างฝึกอบรม การดูแลการทดลองปฏิบัติงาน การตรวจดูระเบียบต่าง ๆ (Mandell, 1964 : 21) ส่วน อมร รัชศาสตร์ (2514 : 261) บอกว่าการคัดเลือกบุคคลอาจจะกระทำได้โดยพิจารณาจากใบสมัคร การดูคุณสมบัติและความรู้จากการศึกษา การสัมภาษณ์ การสืบถาม การตรวจร่างกาย การสอบต่าง ๆ (test) เช่น การสอบเชาวน์ปัญญา การสอบปฏิบัติการ ฯลฯ

Suwankul (1962 : 20) กล่าวว่า การสอบ (tests) มีหลายชนิดด้วยกัน เช่น การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า การประเมินผลจากประสบการณ์ การสอบโดยใบปฏิบัติจริง การทดสอบสมรรถภาพของร่างกาย การตรวจสุขภาพ เป็นต้น และการสอบทุกชนิด จะมีคุณภาพสูงได้ก็ต่อเมื่อ การสอบนั้นมีความเที่ยงตรง (Validity) สูง มีความเชื่อมั่น (Reliability) สูง

นอกจากนั้นการสรรหาและการคัดเลือกบุคคลควรจะได้ประเมินผลและติดตามผลด้วยว่าวิธีการที่ใช้การสรรหา และการคัดเลือกถูกต้องตามหลักวิชามากน้อยเพียงไร มีความเที่ยงตรง และมีความเชื่อมั่นสูงไหม เลือกบุคคลเข้ามาแล้วปฏิบัติงานได้ตามความประสงค์หรือไม่ (สวัสดี สุคนธรังษี และคณะ, 2516 : 51)

การคัดเลือกบุคคลจะมีประสิทธิภาพสูงได้ควรใช้ผู้เลือกที่เคยผ่านการอบรมทางเทคนิค มาโดยเฉพาะ และการได้คำนึงถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการสอบคัดเลือก ความที่ถูกต้อง สาธาร (2517 : 230) ได้เสนอแนะไว้ด้วย คือ

1. ข้อสอบคัดเลือกควรใช้ควบคู่กับเครื่องมือ หรือวิธีการอื่น
2. ไม่ควรยึดมั่นกับผลการสอบคัดเลือกมากนัก เพราะการสอบเป็นเพียงการทำนายเท่านั้น
3. ข้อสอบคัดเลือกเป็นการเลือกคนที่ดีกว่าออกมาจากกลุ่ม ซึ่งหาที่มีความแม่นยำในการทำนายประสิทธิภาพของบุคคลเฉพาะรายไม่
4. ควรบันทึกผลการสอบ และนำมาเปรียบเทียบกับผลการทำงานที่หลัง ว่าสัมพันธ์กันอย่างไร

5. งานบางอย่างถูกการปฏิบัติดีกว่าที่จะทำการสอบ เช่น งานเลขานุการ
งานนักการภารโรง ฯลฯ

6. อย่าเอาคะแนนเพียงคะแนนเดียวหรือสองคะแนนที่ต่างกันมาแบ่งบุคคลที่สอบ
คัดเลือก ควรใช้พิสัยในการคัดเลือก

7. งานบางอย่างคน I.Q. ต่ำ อาจทำได้ดีกว่าคน I.Q. สูง

ซิงห์ สันติวงศ์ (2516 : 340) ก็ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า "การที่จะให้แน่ใจ
ว่าการคัดเลือกที่กระทำแล้วนั้นถูกต้องเป็นไปได้อย่างไร เพราะเทคนิคและวิธีการคัดเลือกจะไม่
สามารถให้ประกันหรือให้ความมั่นใจได้อย่างสมบูรณ์ แต่แม้จะมีข้อจำกัดดังกล่าว การคัดเลือก
ก็ยังเป็นสิ่งที่จะต้องทำ" ส่วน จานง สมประสงค์ (2516 : 201) กล่าวว่า "การคัดเลือก
บางครั้งต้องคำนึงถึงสิ่งที่บุคคลนั้นจะทำได้ด้วย ถ้าเขามีโอกาส"

จึงเห็นได้ว่าการที่จะเลือกบุคคลให้ได้นั้นก็เพียงประสงค์นั้นไม่ใช่ของง่าย ดังที่สมพงศ์
เกษมสิน (2519 : 82) ได้กล่าวอ้างคำพูดของซิงซ์ไว้ว่า "การเลือกทั้งหลายในโลกนี้
ไม่มีอะไรยากเท่ากับเลือกคน เพราะสิ่งของพัสดุ เครื่องกล เครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจน
เพชรนิลจินดา เรามิทางเลือก ทดลองให้ลองแท้ได้ แต่เรื่องเลือกคนนั้นเป็นความยากลำบากยิ่ง"
ถึงจะอย่างไรก็ตามหากเรามีหลักเกณฑ์ มีวิธีการ มีเครื่องมือที่ดี ที่จะใช้ในการเลือกสรรบุคคล
ก็คงทำให้เราเลือกบุคคลได้ถูกต้องว่าเราไม่มีหลักการหลักเกณฑ์เสียเลยเป็นแน่

การคัดเลือกหรือเลือกสรรบุคคลไม่ว่าจะใช้วิธีการใดก็ตามก็มีจุดประสงค์เหมือนกัน คือการ
ให้ได้มาซึ่งคนดี มีความสามารถ เหมาะสมกับตำแหน่ง - คือให้ถึงพร้อมด้วยองค์ประกอบแห่ง
ความสามารถของบุคคล ซึ่งน่าจะประกอบด้วย ความสามารถทางร่างกาย ความสามารถทาง
การศึกษา และระดับปัญญา ความสามารถทางจิตใจ ความสามารถในทางฝีมือและความสนใจ
ในงาน และความสามารถในการยอมรับของสังคม (สมพงศ์ เกษมสิน, 2519 : 86)

การสรรหาและการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นครูก็ทำนองเดียวกันกับการสรรหาและการคัดเลือกบุคคลในหน่วยงานอื่น ซึ่งมีหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาแล้ว นอกจากนั้น การคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นครูนั้น อาจจะทำตั้งแต่ครั้งที่บุคคลสอบเข้าเรียนครูก็ได้ ดังที่ Asian Institute for Teacher Educators (1972 : 56) ได้วางมาตรการพื้นฐานที่ควรพิจารณาคัดเลือกบุคคลเข้าเรียนครูไว้ 4 ประการคือ ความสามารถทางการเรียน (Scholastic Ability) ซึ่งสามารถวัดได้ด้วย Achievement test, ความถนัดทางการเรียน (Academic Aptitude) ซึ่งสามารถวัดได้โดย Aptitude test, ความสามารถทางสุขภาพ (Physical Fitness) ซึ่งวัดได้โดยการตรวจสุขภาพ หรือ การสอบสัมภาษณ์ และความเหมาะสมในการเป็นครู (Teacher Performance / Personality)

ปีเรส (Pires, 1969 : 36) ได้กล่าวถึงวิธีการสรรหา และคัดเลือกนักเรียนเพื่อเข้าเรียนในสถาบันฝึกหัดครูไว้หลายประการ นอกจากจะเป็นการคัดเลือกบุคคลที่จะเป็นครูในเบื้องต้นแล้ว ยังใช้วิธีการอย่างนี้ไปคัดเลือกบุคคลที่จะสอบบรรจุครูได้ด้วย วิธีการดังกล่าว เช่น การกู่หลักฐานการเรียนเดิม การสอบ เช่น ทดสอบความถนัดทางการเรียน ทดสอบบุคลิกภาพ ทดสอบความสามัคคี ทดสอบประวัติการสอน ฯลฯ การสัมภาษณ์ การดูความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนเดิมกับผลที่สอบเข้า (entrance test) การคุ้ยคว้าประวัติ การตรวจสอบบุคลิก และความสนใจในการเป็นครู การตรวจสอบสุขภาพและระเบียบสุขภาพ การตั้งคณะกรรมการเลือกเพื่อให้ได้ลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นครู การติดตามผลการคัดเลือก

ดีเกรเกอร์ (Diekrager (1966 : 2284 A) ได้วิจัยและสรุปผลเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการคัดเลือกครูไว้ 5 ประการ คือ

1. กำหนดความต้องการของตำแหน่ง และจำแนกตำแหน่ง
2. สรรหาบุคคลตามความต้องการจากหลายแหล่งเท่าที่จะทำได้

3. รวบรวมข้อมูลจากใบรับรองวุฒิ, สัมภาษณ์, สังเกต และสอบข้อเขียน ฯลฯ
4. ประเมินผลจากข้อมูล และตัดสิน
5. เสนอข้อผู้ได้รับคัดเลือกเพื่อแต่งตั้ง

การคัดเลือกเพื่อให้ได้คนดี มีความสามารถเหมาะสมมาบรรจุเข้ารับราชการนั้น ไม่เพียงแต่จะดูจากใบสมัคร ผลการสอบข้อเขียน และการสอบอื่น ๆ เท่านั้น แต่ยังต้องศึกษา รายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้สมัคร เช่น บุคลิกภาพ ท่าทีไหวพริบ ฯลฯ ด้วย ซึ่งไม่สามารถใช้วิธีการอื่นใดนอกจากการสอบสัมภาษณ์ (ชูศักดิ์ เทียงตรง, 2517 : 106)

ลิปเซท (Lipsett, 1964 : 66 - 67, 95) ได้กล่าวถึงจุดหมาย และประโยชน์ของการสอบสัมภาษณ์ไว้ว่า การสัมภาษณ์เป็นการกลั่นกรองเบื้องต้นที่จะตกลงใจ และตัดสินใจเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัคร เป็นประโยชน์ในการที่จะทราบข้อมูลของผู้สมัครในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านอารมณ์ ทักษะทางสังคมมนุษยสัมพันธ์ การศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ความสามารถพิเศษอื่น ๆ นอกจากนี้การสัมภาษณ์ยังทำให้ข้อความในแบบสอบถามแจ่มแจ้งขึ้น และยังเป็นแนวในการสร้างข้อสอบต่อไป การสัมภาษณ์อาจจะกระทำได้หลายวิธี เช่น The depth interview (ให้เติมคำสั้น ๆ ในหลาย ๆ เรื่องที่ต้องการ) The free association interview (สัมภาษณ์แบบอิสระสัมพันธ์ เช่นการสอบถามการสนทนา) และ The patterned interview (เติมข้อความคำถามแบบฟอร์มที่เตรียมการไว้ก่อนอย่างใด ตามในเรื่องกว้าง ๆ ทั่ว ๆ ไป)

การเตรียมการเพื่อดำเนินการสอบสัมภาษณ์ ควรเป็นไปตามที่ Flippo (1971 : 162) ได้เสนอแนะไว้คือ การกำหนดวิธีการสอบเพื่อให้การสัมภาษณ์บรรลุถึงวัตถุประสงค์ การกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะของการสอบสัมภาษณ์ครั้งนั้น การเตรียมวิธีที่จะดึงเอาข้อมูลจากผู้เข้าสอบสัมภาษณ์

หน่วยงานหรือนายจ้างควรจะได้ติดตามผลการสัมภาษณ์ด้วยว่า บุคคลที่ผ่านการสัมภาษณ์ไปนั้นมีความเหมาะสมตามความต้องการของหน่วยงานหรือไม่ และตัวผู้มีหน้าที่ทำการสัมภาษณ์เอง

ก็ควรจะได้ประเมินผลตนเอง อาจจะใช้หลักเกณฑ์การประเมินผลตนเองของ จ้างง สมประสงค์ (2516 : 181) ก็ได้ ดังนี้

1. ข้าพเจ้าปฏิบัติตามแผนการสัมภาษณ์ที่เตรียมไว้ก่อนหรือเปล่า
2. การสัมภาษณ์ได้แทรกไปในการสนทนาหรือเปล่า
3. วัตถุประสงค์ในขั้นเตรียมการสัมภาษณ์ของข้าพเจ้ามีอะไรบ้าง
4. บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ถ้าไม่เป็นเพราะอะไร
5. ข้าพเจ้าเตรียมการเพื่อสัมภาษณ์ครั้งนี้หรือเปล่า
6. ผู้สมัครพึงพอใจกับการสัมภาษณ์หรือเปล่า เขาได้ทั้งความฉงน ความโกรธแค้น และอารมณ์เสียไว้บ้างหรือเปล่า
7. ข้าพเจ้าอยู่ในภาวะนิสัยเลวไหม เช่น ไม่ฟังผู้ให้สัมภาษณ์ ถามซ้ำ ๆ เป็นต้น
8. เป็นคำถามที่จำกัดกับจากคำถามหนึ่งมายังอีกคำถามหนึ่งหรือไม่ ใช้เวลานานไ้หา
มากไปไหม

การสอบสัมภาษณ์ไม่ควรมีการเพียง 1 หรือ 2 คน ควรมี 3 คน เป็นอย่างน้อย เพื่อความยุติธรรมในการให้คะแนน แต่ละคนควรให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ได้ตกลงกันไว้ก่อนแล้ว ผู้สัมภาษณ์ต้องรู้ลักษณะของครูที่ทางโรงเรียนต้องการ แต่ลักษณะทั่วไปที่ควรพิจารณาได้แก่ ลักษณะตามที่มิญญู สาทรร (2517 : 230) ได้เสนอไว้ คือ ความสามารถทางปัญญา ลักษณะทางกาย คุณสมบัติทางวิชาชีพ ลักษณะพิเศษส่วนตัว เช่น ความรับผิดชอบต่องาน การควบคุมอารมณ์ การปรับตัวในสังคม เป็นต้น

หลายคนเชื่อว่าการสอบสัมภาษณ์เป็นวิธีการคัดเลือกที่ดีที่สุด เพราะสามารถวัดได้ทั้ง ความรู้ บุคลิกภาพ ความเฉลียวฉลาด ความสนใจในงานและชีวิต คุณภาพบางอย่างของ บุคคล จะต้องตัดสินได้โดยการสอบสัมภาษณ์เท่านั้น แต่การสัมภาษณ์ก็มีจุดอ่อนหลายอย่าง เช่น ความไม่ชำนาญของผู้สัมภาษณ์ ความลำเอียง ความไม่ยุติธรรม นอกจากนี้ผู้เข้าสอบบางคน มีกลเม็ดในการสร้างรอยประทับใจ แต่เวลาปฏิบัติจริงหาทำเช่นนั้นไม่ การให้คะแนนสัมภาษณ์

มักเป็นไปโดยอิสรภาพรู้สึกนึกคิดส่วนตัว หรือที่เรียกว่า Subjective thinking (พรณี ประเสริฐวงศ์ 2515 : 429)

ลิปเซต (Lipsett, 1964 : 7 - 8) ได้พูดถึงข้อผิดพลาดในการเลือกสรรบุคคลที่มีหลายหน่วยงานที่เลือกคนได้ไม่เหมาะกับงาน เป็นเพราะความบกพร่องทางการสรรหา และการคัดเลือกในครั้งเขาเรียนด้วยอย่างหนึ่ง เมื่อออกมาทำงานจึงทำงานไม่มีประสิทธิภาพ บางครั้งก็เป็นการเลือกคนไม่เหมาะกับงาน เช่น จะเอาคนมาทำงานประจำ (Routine) กับงานบริหารหรืองานนโยบายก็เลือกมาด้วยวิธีเดียวกัน เป็นต้น นอกจากนี้ความผิดพลาดที่มีอยู่ประจำสำหรับการคัดเลือกบุคคล และเป็นความผิดพลาดที่ร้ายแรงนัก นั่นคือความมีอคติ ซึ่งเป็นความผิดพลาดที่ควรหาวิธีแก้ไขอย่างยิ่ง

สวัสดิ์ สุคนธรังษี และคณะ (2516 : 1 - 2) ได้วิจัยเรื่อง การสรรหา และการคัดเลือกผู้บริหารในรัฐวิสาหกิจพบข้อบกพร่องในการสรรหาและการคัดเลือกบุคคลในบรรดาองค์การรัฐวิสาหกิจ มีประมาณ 5 % ที่ไม่ได้เตรียมการเพื่อแสวงหาบุคคล บางก็เตรียมการในระยะสั้น 40 % ของรัฐวิสาหกิจจึงหลักเกณฑ์โดยอ้างความเหมาะสม หรือถือผลงานในอดีตเป็นหลัก ไม่ได้แยกแยะองค์ประกอบที่เป็นคุณสมบัติของผู้ที่จะปฏิบัติงานในหน่วยงาน การคัดเลือกก็ใช้เครื่องมือไม่มีประสิทธิภาพ การสัมภาษณ์มักถามเรื่องทั่ว ๆ ไป มิได้มีคำถามลวงหน้าที่จะหาความสามารถสูงสุดของผู้สมัครแต่อย่างใด

หลักเกณฑ์หลักการที่จะใช้ในการเลือกสรรบุคคล หรือคัดเลือกครูเข้าทำงาน ตามที่นักปราชญ์ นักวิจัยหลาย ๆ ท่านได้เสนอไว้นั้น เป็นหลักเกณฑ์หลักการที่น่าจะนำไปปฏิบัติทั้งนั้น หลักเกณฑ์หลักการเหล่านี้ อภิวัฒน์ พาหะมาก (2519) ได้นำไปศึกษาวิจัยกับครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ ผลปรากฏว่าเป็นที่ยอมรับของบุคคลทุกฝ่าย นอกจากนี้ อภิวัฒน์ พาหะมาก (2519 : 150 - 131) ยังได้เสนอผลสรุปเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดเลือกครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ ไว้หลายข้อด้วยกัน และคงได้เป็นแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกครูโรงเรียนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคใต้ได้ควา เกณฑ์ดังกล่าวนี้ ได้แก่

1. การประกาศรับสมัครควรระบุให้แน่ชัดว่าต้องการบุคคลที่มีคุณสมบัติอย่างไร
มีประสบการณ์อย่างไร

2. ใบสมัครควรเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยอยู่เสมอ
3. ควรให้ผู้สมัครทราบถึงสวัสดิการต่าง ๆ ที่จะได้รับเมื่อเขาทำงานแล้ว
4. อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สมัครมากที่สุด
5. ใบสมัครให้มีรายละเอียดต่าง ๆ ที่ง่ายต่อการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัคร
6. ผู้ที่หน้าที่คัดเลือกควรตรวจใบสมัครด้วยตนเอง
7. ตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ ของผู้สมัครให้แน่ใจว่าถูกต้อง
8. การคัดเลือกควรอาศัยความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา

หลาย ๆ ฝ่าย

9. จัดจำแนกตำแหน่งไว้ล่วงหน้า เพื่อประกอบการพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสม
10. การคัดเลือกต้องคำนึงถึงความสามารถและความเสมอภาคของผู้สมัครทุกคน
11. ควรพิจารณาความสนใจงานว่ามีทัศนคติต่ออาชีพครูอย่างไร
12. การคัดเลือกควรกระทำให้เสร็จเรียบร้อยก่อนเปิดภาคเรียน
13. คณะกรรมการสอบคัดเลือกควรแต่งตั้งจากครูใหญ่ หรืออาจารย์ใหญ่ของโรงเรียน

๑๖
หตุของการครู

14. คณะกรรมการสอบคัดเลือกควรกำหนดเกณฑ์ในการสอบก่อนดำเนินการสอบพอควร
15. คณะกรรมการออกข้อสอบคัดเลือกควรแต่งตั้งจากผู้บริหารการศึกษาที่มีความสามารถ

ในการวัดผล

16. คณะกรรมการสอบคัดเลือกควรกำหนดเกณฑ์การสอบสัมภาษณ์ก่อนดำเนินการสอบ

สัมภาษณ์

17. คณะกรรมการควรตรวจสอบภูมิหลังของผู้สมัครจากสถานศึกษาที่ผู้สมัคร เคยเล่าเรียน

มาก่อน

18. การพยายามบรรจุแต่งตั้งไปยังโรงเรียนที่ใกล้ภูมิสำเนาเดิมของผู้ที่สอบคัดเลือกได้มากที่สุด

19. ให้รายละเอียดเกี่ยวกับโรงเรียนที่เข้ารับครูเข้าทำงานแก่ผู้ที่สอบคัดเลือกได้มากที่สุด เพื่อช่วยในการตัดสินใจและตกลงใจของผู้สมัคร

20. การเลือกบุคคลในห้องเรียนเพื่อลดข้อพิพาทการโยกย้าย

21. จัดประเมินเหตุแก่ผู้ที่สอบคัดเลือกก่อนการบรรจุแต่งตั้ง

22. การมีกรรมการก่อนเข้าปฏิบัติงาน

23. การติดตามผลการปฏิบัติงาน เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลการสอบคัดเลือก

ด้วยเหตุที่การวิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับการเลือกสรรบุคคลมากขึ้นในปัจจุบัน พร้อมทั้งข้อเขียนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องนี้มากมาย ทำให้กระทรวงทบวงกรม และ ก.พ. ต้องหาทางปรับปรุงวิธีการคัดเลือกบุคคล เพื่อให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงขึ้นเสมอมา ดังเช่น หลักสูตร การสอบแข่งขันเข้ารับราชการที่ ก.พ. ออกใหม่ตามพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 ก.พ. ได้แบ่งหลักสูตรออกเป็น 3 ภาค คือภาคความรู้ และความสามารถทั่วไป ภาคความรู้และความสามารถที่เฉพาะตำแหน่ง และภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง ในภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง กล่าวว่า "ให้ประเมินบุคคลเพื่อความเหมาะสมกับตำแหน่ง หน้าที่ จากประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงานของผู้เข้าสอบและสัมภาษณ์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ท่วงที วาจา อุปนิสัย อารมณ์ ทัศนคติ การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น สังคม และสิ่งแวดล้อม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เจตคติ และบุคลิกอย่างอื่น (สงวน สุทธิเลิศอรุณ, 2519 : 19)

การประเมินบุคคลเพื่อความเหมาะสมกับตำแหน่งตามวิธีการใหม่ของ ก.พ. ยังเป็นวิธีการประเมินโดยความรู้สึกรับรู้ของกรรมการ อาจไม่มีความรัดกุม หรือไม่มีประสิทธิภาพสูงพอ ฉะนั้น น่าจะมีเครื่องมืออีกสักอย่างหนึ่งเพื่อช่วยในการนี้ เพื่อให้การพิจารณาคัดเลือกบุคคลภาคความเหมาะสมกับตำแหน่งมีความยุติธรรม และมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เครื่องมือดังกล่าวอาจใช้รวมกับวิธีการอื่น ๆ ของ ก.พ. และหลักเกณฑ์อื่น ๆ ที่กล่าวแล้วแต่ตนถว้ย

ต่อไปก็ต้องพิจารณาว่า คนที่มีความเหมาะสมกับตำแหน่งนั้นมีคุณลักษณะอย่างไร เพื่อนำคุณลักษณะเหล่านั้นเป็นเกณฑ์ประกอบการพิจารณาคัดเลือกบุคคล หรือนำมาสร้างเป็นเครื่องมือในการคัดเลือกบุคคล ^{หรือใช้ตามวิธีอื่น} นักการศึกษาและนักจิตวิทยาท่านใดเสนอแนะคุณลักษณะที่ดีเป็นที่พึงประสงค์ไว้หลายท่าน เช่น

๑. ประวิณ วนกร (2505 : 18 - 19) บอกว่า คนดีในแง่ของงานทั้งงานนั้น หมายถึงคนหัวใจ คนมีร่างกายดี และคนที่มีจิตใจดี คือประพฤติเข้ากับคนอื่นได้

๒. กอ สวัสดิ์พานิชย์ (2513 : 40) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของครูไว้หลายประการ คือ ครูต้องรักเด็กเข้าใจเด็ก ครูต้องมีความรู้ในวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง ต้องจัดหลักสูตรและบทเรียนเป็น มีความเชี่ยวชาญในการสอนวิชาต่าง ๆ เอาใจใส่เด็กทั้งตัว เป็นแบบอย่างที่ดีของเด็ก และยังได้กล่าวไว้ในหนังสือ ปศร. 2519 (กอ สวัสดิ์พานิชย์, 2519 : 1 - 7) ว่า ไม่ว่าบ้านเมืองจะเปลี่ยนแปลงอย่างไร แต่หน้าที่หลักของครูนั้นไม่เปลี่ยนแปลง หน้าที่หลักดังกล่าวเช่น หน้าที่ในการสอน หน้าที่ในการปกครองนักเรียน หน้าที่ในการบริหารการศึกษา และหน้าที่ในการประสานงาน และครูควรแสดงบทบาทที่เหมาะสมด้วย คือบทบาทของผู้รู้ และผู้ชำนาญ บทบาทของผู้มีความประพฤติดี บทบาทของผู้มีน้ำใจดี

๓. สาโรช บัวศรี (2515 : 14) ได้กล่าวถึงมาตรฐานที่ควรคำนึงในการเป็นครูไว้ คือ สมรรถภาพในการเป็นครู และความมีน้ำใจ สมรรถภาพในการเป็นครูนั้นได้แก่ สามารถทำการสอนได้เป็นอย่างดี สามารถอบรม แนะนำ และปกครองได้เป็นอย่างดี สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างโรงเรียน และชุมชน สามารถเป็นครูชั้นอาชีพ สำหรับความมีน้ำใจนั้น ได้แก่ มีน้ำใจที่จะมุ่งฝึกสอนอบรมศิษย์อย่างเต็มที่ มีน้ำใจที่จะบังคับ และฝึกฝนตนเอง เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีของศิษย์ และมีน้ำใจที่จะวางตนให้สมเกียรติของครู

๒๕๐๖ : ๔๑ ✓ สุภาวดี แสงวนิช (2506 : 41) ได้กล่าวถึง**บุคลิกภาพ**ของครูไว้ว่า ครูที่มีบุคลิกภาพดี ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้คือ รูปร่างกิริยาท่าทางดี แต่งกายเรียบร้อย มีความประพฤติดี ทั้งในที่ลับและที่แจ้ง มีทัศนคติและอุดมคติเป็นประชาธิปไตย มีความสนใจอย่างกว้างขวางในสิ่งรอบตัว มีอารมณ์ขันยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ มีความเมตตากรุณา เห็นอกเห็นใจเด็ก มีความมานะพยายาม มีความสามารถในการเข้าสังคม มีสุขภาพอนามัยดี มีใจเป็นธรรมไม่เข้าใครออกใคร มีความรู้ความชำนาญในการสอนวิชาต่าง ๆ มีความคิดริเริ่ม

๒๕๑๕ : ๓๘ ✓ บุญสนอง ไกรเนตร (2515 : 38) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการด้าน**บุคลิกภาพ**ระหว่างผู้ที่ศึกษาวิชาชีพครู และวิชาชีพพยาบาล พบว่า บุคลิกภาพที่เป็นที่พึงปรารถนาของสังคมเป็นดังนี้ มีความยุติธรรม มีความมาแฉดทน มีความสุภาพอ่อนน้อม มีความเมตตากรุณา เห็นอกเห็นใจนักเรียน สนใจนักเรียนสม่ำเสมอ ควบคุมอารมณ์ได้ดี สุขุมเยือกเย็น รักความเป็นระเบียบเรียบร้อย ยอมรับนึกในสิ่งที่ตนทำผิด มีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียนและผู้อื่น มีความกระตือรือร้นว่าเร้าใจแจ่มใส มีทัศนคติเป็นประชาธิปไตย มีลักษณะท่าทางดี มรรยาทงดงาม มีความสุจริต มีอารมณ์ขัน แต่งกายเรียบร้อยและสะอาด มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรู้กว้างขวาง รักความก้าวหน้า มีความสามารถในการสอน ปรับปรุงวิธีสอนให้ดียิ่งขึ้น ตั้งใจทำงานและรับผิดชอบงาน เข้าใจตนเองและผู้อื่นได้ดี มีสุขภาพอนามัยดี มีความเสียสละ

๒๕๑๖ : ๖๐ ร้อย ร้อย (2510 : 60) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะของครูที่ดีในทัศนะของนักเรียนมัธยม พบว่า ลักษณะของครูที่นักเรียนชอบมากที่สุด ได้แก่ แต่งกายสุภาพเรียบร้อย พูจาสุภาพอ่อนโยน มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีคุณวุฒิสูง พูจาจริงทำจริง ให้เสรีภาพในการออกความคิดเห็น รักและเมตตากับนักเรียน ใจดีสุขุมเยือกเย็น มีอารมณ์แจ่มใสว่าเร้าใจอยู่เสมอ เข้มงวดต่อความประพฤติของนักเรียนและทำโทษแก่พวกขี้ขลาดขี้แพ้และอดทนช่วยเหลือนักเรียนได้ในคราวจำเป็น ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ มีความยุติธรรม วางตัวให้เหมาะสม

✓ ส่วนลักษณะของครูที่นักเรียนชอบน้อยที่สุดได้แก่ ชอบคุกคาม และลงโทษ สอนคลุมเครือ
เข้าใจยาก ชอบใช้อารมณ์ กิริยาท่าทางไม่สุภาพ ชอบข่มขู่บังคับ เลือกที่รักมักที่ชัง ไม่มีความรู้
ที่จะสอน แต่งกายไม่สุภาพ ใช้สิ่งของผิดที่ ถ้อยคำมากเกินไป ชอบพูดจาถากถางเยาะเย้ย ไม่ตรง
ต่อเวลา เปิดเผยความลับของนักเรียน

✓ กรมการฝึกหัดครู (2516 : 4 - 10) ได้ค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดี ✓
โดยสร้างแบบสอบถามขึ้น 130 ข้อ รวมเป็นคุณลักษณะหมวดใหญ่ ๆ ได้ 8 ลักษณะ คือ

1. คุณลักษณะด้านการสอน เช่น มีความรู้จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ
มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร มีการเตรียมการสอนและสามารถดำเนินการสอนตามที่เตรียม
มีความสามารถในการวัดผล สามารถคัดเลือกวิธีสอนได้เหมาะสม มีความสามารถในการปกครองชั้น
ยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็กสอนให้เด็กรู้จักคิด ฯลฯ

2. คุณลักษณะด้านวิชาการ เช่น ค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ การค้นคว้าใหม่หาเทคนิค
วิธีสอนใหม่ ๆ มาใช้ การติดตามความเคลื่อนไหวทางการศึกษา การสนใจฟังการอภิปราย และ
ปรากฏ ฯลฯ

3. คุณลักษณะด้านสุขภาพกายและจิต เช่น การรู้จักพักผ่อน การเอาใจใส่ในการจัด
สิ่งแวดล้อมให้สะอาด เอาใจใส่ในการป้องกันโรคติดต่อ มีอารมณ์ดี รู้จักผ่อนคลายอารมณ์
ไม่มีความกังวลใจ ฯลฯ

4. คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ เช่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียน บุคคลทั่วไป
เพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา ฯลฯ

5. คุณลักษณะด้านคุณธรรม และความประพฤติ เช่น ความเที่ยงธรรม ความเมตตา
กรุณา ความยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น ความซื่อสัตย์สุจริต การวางตนอย่างเหมาะสม
ความรับผิดชอบในหน้าที่ และการงาน ไม่คดโกงใคร ฯลฯ

บรันฮัม (Branham, 1975 : 6960 - A) ได้ศึกษาเรื่อง "บทบาทที่คาดหวังของครู ประถมศึกษาตามทัศนะของครูใหญ่และครูผู้ร่วมงาน" พบว่าความคาดหวังในเรื่องบทบาทของครู ประถมศึกษามีสถานภาพต่าง ๆ เช่น อายุ สถานภาพสมรส คุณวุฒิ ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ หมายความว่า ครูอายุมาก ครูอายุน้อย ครูโสด ครูไม่โสด ครูวุฒิค่า ครูวุฒิสูง ก็มีความคาดหวังหรือทัศนะต่อครูประถมเหมือนกัน

ไรอันส์ (Ryans, 1970 : 369, 390) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยประการแรกว่า เพื่อวิเคราะห์แบบต่าง ๆ ของพฤติกรรมครูที่สะท้อน ความคิดสติปัญญา และคุณภาพทางอารมณ์ของครู ประการที่ 2 เพื่อความสัมพันธ์ของพฤติกรรม กันต่าง ๆ ของครู เพื่อใช้ในการทำนายคุณลักษณะที่สำคัญของครู และประการสุดท้าย เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของกลุ่มครูตามสถานภาพต่าง ๆ เช่น อายุ ประสบการณ์ เพศ ขนาดของโรงเรียน คุณลักษณะต่าง ๆ ที่พิจารณา เช่น สติปัญญา ความสามารถทางการสอน การสั่งสอน นิสัยการทำงาน ทัศนคติ ค่านิยม สัมพันธภาพกับนักเรียน ฯลฯ

ผลของการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของครูกลุ่มสูงอายุกับครูกลุ่มอายุต่ำมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ (ระดับ .05) และพบว่า ครูหญิงมีคุณลักษณะครูสูงกว่าครูชาย

มัทนา ปิยะมาดา (2511 : 99) ได้สำรวจคุณลักษณะครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดยศึกษาเฉพาะคุณลักษณะเกี่ยวกับการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียนกรณีเดียว ผลจากการสำรวจพบว่า คุณลักษณะครูที่สำคัญมี 9 ประการ มีความสำคัญตามลำดับดังนี้คือ คุณลักษณะ ด้านการสอน คุณลักษณะด้านความมีเหตุผล คุณลักษณะด้านความมีเมตตากรุณา คุณลักษณะด้านการ ให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักเรียน คุณลักษณะด้านความยุติธรรม คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะ ด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน คุณลักษณะด้านการยกย่องชมเชย และคุณลักษณะด้านการให้ความอุปการะ แก่นักเรียน และยังได้เสนอสูตรเพื่อใช้สอบคัดเลือกบรรจุครูไว้ว่า

$$T \text{ รวม} = 39 (T \text{ การสอน} + T \text{ เหตุผล}) + 25 (T \text{ เมตตา} + T \text{ แนะนำ} \\ + T \text{ ยุติธรรม} + T \text{ บุคลิก}) + 11 (T \text{ ส่งเสริม} + T \text{ อุปการะ})$$

เมื่อ T แทน Normalized T - score

จากการศึกษาเอกสารและการวิจัยดังกล่าวมา ทำให้ผู้วิจัยมองเห็นแนวทางที่จะทำการวิจัยเพื่อสนองความคิด และแรงบันดาลใจของผู้วิจัยที่กล่าวแล้วข้างต้น คือทำอย่างไรจึงจะให้มีการคัดเลือกหรือเลือกสรรบุคคลเข้าเป็นครู ภาควิชาความเหมาะสมกับตำแหน่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความยุติธรรม เลือกได้คนที่มีความเหมาะสมเป็นที่พึงประสงค์ของผู้ร่วมงาน โดยการพิจารณาคัดเลือกนั้นสามารถประเมินคุณลักษณะต่าง ๆ ได้อย่างแท้จริง ทั้งรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินงานการวิจัยต่อไป.

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการค้นคว้าวิจัย

วิธีดำเนินการค้นคว้า ผู้วิจัยขอแบ่งเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

- I. การสร้างเครื่องมือ
- II. การทดลองใช้เครื่องมือ
- III. การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

I. การสร้างเครื่องมือ

1. สำรวจคุณลักษณะครูอื่นเป็นที่พึงประสงค์

ผู้วิจัยได้สำรวจคุณลักษณะท่านต่าง ๆ ของครูอื่นเป็นที่พึงประสงค์ของครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน โดยให้ครู ๗๘ คน ผู้บริหาร ๑๐ คน ได้ระลึถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ของครูในอดีต และปัจจุบัน ซึ่งเป็นที่ประทับใจ และเป็นที่พึงประสงค์ แล้วเขียนเป็นข้อ ๆ แบบการตอบแบบสอบถามปลายเปิด. (Open form) ดังนี้

"คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนะของข้าพเจ้า"

1.
2.
3.

สำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนะของนักเรียนนั้น ผู้วิจัยได้ขอข้อมูลจากครูโรงเรียนวัดสามบ่อ อำเภอรโนค ซึ่งเคยให้นักเรียนแต่งความเรื่อง "ลักษณะครูที่ดีตามทัศนะของข้าพเจ้า" แล้วครูคนนั้นได้รวบรวมลักษณะที่ดีของครูตามทัศนะของนักเรียนดังกล่าวได้ 28 ข้อ แล้วพิมพ์แจกแก่คณะครูรวมโรงเรียนเดียวกันเพื่อทราบ

ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนนั้น ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนในจังหวัดสงขลาบางคน เมื่อรวมทัศนะของคนทุกฝ่ายแล้ว ได้ขอความที่แทนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูรวม 1194 ข้อ (หลายข้อที่ซ้ำกันหรือมีใจความเหมือนกัน)

2. จัดจำแนกคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นหมวดหมู่

เมื่อได้ลักษณะที่พึงประสงค์ของครูแล้ว ผู้วิจัยก็นำลักษณะที่เหมือน ๆ กัน หรือมีใจความอย่างเดียวกัน ยุบรวมเป็นลักษณะย่อย ๆ แล้วจัดเป็นหมวดหมู่อีกครั้งหนึ่ง โดยแบ่งเป็นลักษณะด้านต่าง ๆ 8 ด้าน คือ ก. คุณลักษณะด้านการสอน ข. คุณลักษณะด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน ค. คุณลักษณะด้านคุณธรรม ศีลธรรม และจรรยา ง. คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะท่าทาง จ. คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ ฉ. คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานทั่วไป ช. คุณลักษณะด้านความเป็นประชาธิปไตย ญ. คุณลักษณะด้านคุณสมบัติเฉพาะตัวอื่น ๆ ในแต่ละด้านมีลักษณะย่อย ๆ ด้านละ 14 ข้อ รวม 112 ข้อ ที่จัดด้านละ 14 ลักษณะย่อยก็เพื่อสะดวกในการสร้างเครื่องมือหรือแบบสำรวจ

3. ดำเนินการสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสำรวจคุณลักษณะครู ผู้วิจัยดำเนินการตามแนวของ มัลพนา ปิยะมาตา บุญสนอง ไกรเนตร วิรัช วรรณรัตน์ หรือของ Allen Louise Edwards คือเอาลักษณะรวมหรือลักษณะใหญ่ ๆ ของแต่ละด้านมาสัมพันธ์แบบพบกันหมด แล้วเอาลักษณะย่อย ๆ ของแต่ละด้านมาสัมพันธ์กันเป็นคู่ ๆ แบบ Permutation โดยลักษณะย่อย ๆ ของแต่ละด้านจะไปรวมอยู่ในแบบสำรวจ 2 ครั้ง แต่ละข้อของแบบสำรวจ ประกอบด้วยข้อความที่แทนคุณลักษณะครู 2 ลักษณะคือ ข้อ ก. และ ข้อ ข. โดยสัมพันธ์กันดังนี้

1. ก. (α_1) 2. ก. (α_2) 3. ก. (α_3) 4. ก. 112.
 ข. (α_1) ข. (α_1) ข. (α_1) ข.

เมื่อสร้างเป็นแบบสำรวจคุณลักษณะครูสมบูรณ์แล้ว จึงได้คำถาม 112 ข้อ

การพิจารณาให้คะแนน

ในข้อ 1 ถ้าใครตอบข้อ ก. แสดงว่าผู้นั้นมีทักษะหรือให้ความสำคัญต่อครู
 ด้านการสอน ถ้าตอบข้อ ข. แสดงว่ามีทักษะหรือให้ความสำคัญต่อครูด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน

ในข้อ 2 ถ้าตอบข้อ ก. แสดงว่ามีทักษะหรือให้ความสำคัญต่อครูด้านการสอน
 ถ้าตอบข้อ ข. แสดงว่าให้ความสำคัญกับคุณลักษณะคุณธรรม

เมื่อทำทุกข้อแล้ว จะรู้ว่าเขาเหล่านั้นมีทักษะหรือให้ความสำคัญต่อครูด้านใด
 เท่าไร น้ำหนักหรือความสำคัญของแต่ละลักษณะความทักษะของทุกฝ่าย (ครู ผู้บริหาร นักเรียน
 ผู้ปกครอง) จะเป็นตัวประเมินพฤติกรรมของครูแต่ละคน)

II. การทดลองใช้เครื่องมือ

การทดลอง (Pretest) ครั้งแรก

ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจคุณลักษณะครูไปทดลองกับครู 55 คน จากโรงเรียน
 ประถมศึกษา ในจังหวัดสงขลา 5 โรงเรียน โดยไปดำเนินการด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อชี้แจงถึง
 วัตถุประสงค์และวิธีตอบแบบสำรวจฯ ให้คณะครูได้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง และได้ข้อมูลที่เชื่อถือ
 ได้ด้วย

เมื่อครูให้ข้อมูลในแบบสำรวจฯ แล้ว ผู้วิจัยก็นำแบบสำรวจฯ อีกชุดหนึ่งไว้กับ
 ครูใหญ่ (ไม่ให้ครูคนอื่นรู้) เพื่อให้ครูในโรงเรียนนั้น ๆ ตอบอีกครั้งหนึ่ง โดยบอกครูใหญ่ไว้ว่า
 ต้องทิ้งระยะไว้ประมาณ 1 อาทิตย์ จึงจะให้ครูตอบแบบสำรวจฯ อีกเป็นครั้งที่สอง คือกระทำ
 แบบสอบซ้ำ หรือ test - retest นั้นเอง

การวิเคราะห์เครื่องมือหลังจาก Pretest ครั้งแรก

1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของแบบสำรวจฯ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของลักษณะคำถามต่าง ๆ ของแบบสำรวจฯ ก็เพื่อดูว่า
คุณลักษณะคู่ใดมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ถ้าคู่ใดมีความสัมพันธ์กันน้อย หรือมีค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ต่ำ แสดงว่าคุณลักษณะคู่นั้นไม่มีความสัมพันธ์กัน (อย่างมีนัยสำคัญ) ถ้าทุกคู่ไม่มี
ความสัมพันธ์กัน หรือมีความสัมพันธ์กันน้อย แสดงว่าผู้วิจัยได้แบ่งคุณลักษณะคำถามต่าง ๆ
ได้อย่างเด็ดขาดแล้ว คือไม่เหลื่อมล้ำ ซ้ำกันและกัน

การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะคู่ต่าง ๆ ใช้สูตรของ Henry E.
Garrett (1967 : 143) คือ

$$r = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
X แทน คะแนนชุดแรกของแต่ละคน
Y แทน คะแนนชุดที่สองของแต่ละคน
N แทน จำนวนคนทั้งหมด

จากการ Pretest กับครู 55 คน พบว่า คุณลักษณะคำถามบุคลิกกับลักษณะ
คำถามคุณสมบัติเฉพาะตัวอื่น ๆ (ง. กับ ฉ.) และ คุณลักษณะคำถามความเป็นประชาธิปไตยกับ
คุณลักษณะคำถามคุณสมบัติเฉพาะตัวอื่น ๆ (ข. กับ ฉ.) มีความสัมพันธ์กันสูง คือมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
.81 และ .92 ตามลำดับ แสดงว่าต้องปรับปรุงลักษณะทั้งสามนี้ ถึงรายละเอียดในภาคผนวก

2. หาความเชื่อมั่น (r_{tt}) ของแบบสำรวจ

จากการสอบซ้ำ (test - retest) ก็เอาคะแนนที่ได้ 2 ชุดนั้นมาหาความเชื่อมั่นของแต่ละลักษณะ โดยใช้สูตรเช่นเดียวกับสูตรที่ใช้หาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ

$$r_{tt} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อได้ค่า r_{tt} ของแต่ละลักษณะแล้ว ก็หา r_{tt} ของแบบสำรวจทั้งฉบับ โดยใช้ Fisher's z Transformation ของ William L. Hays (1963 : 532) คือ

$$U = \frac{\sum (N_i - 3) z_i}{\sum (N_i - 3)}$$

เมื่อ U แทน คะแนนมาตรฐาน (Fisher's z) เฉลี่ย

z_i แทน คะแนนมาตรฐานของกลุ่มคนที่ i

N_i แทน จำนวนคนของกลุ่มที่ i

ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) ทั้งฉบับเท่ากับ .69 มีนัยสำคัญที่ระดับ .01
จึงรายละเอียดในภาคผนวก หน้า 90

การปรับปรุงแบบสำรวจ ใหม่

หลังจาก Pretest ครั้งแรกแล้ว พบว่า แบบสำรวจคุณลักษณะครู มีข้อบกพร่องหลายอย่าง เช่น คุณลักษณะด้านคุณสมบัติเฉพาะตัว สัมพันธ์กับคุณลักษณะด้านบุคลิกและด้านความเป็นประชาธิปไตยสูง แสดงว่าคุณลักษณะครูในด้านเหล่านี้มีความเหลื่อมล้ำกัน ลักษณะย่อยด้านคุณสมบัติเฉพาะตัวอาจเป็นลักษณะทางด้านบุคลิกก็ได้ เป็นต้น นอกจากนั้นคุณลักษณะด้านคุณสมบัติเฉพาะตัวมี

ค่าความเชื่อมั่นต่ำกว่าลักษณะท่านอื่น ๆ ผู้วิจัยจึงตัดคุณลักษณะท่านคุณสมบัติเฉพาะตัวอื่น ๆ ออกปรับปรุงข้อความที่แทนคุณลักษณะท่านต่าง ๆ ใหม่นี้ให้รัดกุม ให้แต่ละข้อมีเพียงลักษณะเดียวใจความเดียวอย่างแท้จริง แล้วสืบเปลี่ยนลักษณะย่อยของแต่ละท่านเสียใหม่บ้างบางลักษณะจึงคงเหลือคุณลักษณะท่านต่าง ๆ 7 ท่าน คือ ก. คุณลักษณะท่านการสอน ข. คุณลักษณะท่านสัมพันธ์ภาพกับนักเรียน ค. คุณลักษณะท่านความประพฤติคุณธรรม-ศีลธรรม ง. คุณลักษณะท่านบุคลิกลักษณะท่าทาง จ. คุณลักษณะท่านมนุษยสัมพันธ์ ฉ. คุณลักษณะท่านการปฏิบัติงานทั่วไป และ ช. คุณลักษณะท่านความเป็นประชาธิปไตย โดยแต่ละท่านมีลักษณะย่อยท่านละ 12 ลักษณะทั้งสิ้นเพื่อสะดวกในการสร้างแบบสำรวจฯ ใหม่ ดังรายละเอียดในภาคผนวกหน้า 91

เมื่อได้ข้อความที่แทนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่รัดกุม เหมาะสมทุก ๆ ลักษณะแล้ว ผู้วิจัยก็ดำเนินการสร้างแบบสำรวจฯ ใหม่ เช่นเดียวกับครั้งแรก โดยแต่ละข้อจับคู่สัมพันธ์กัน ตามภาคผนวกหน้า 96

แบบสำรวจคุณลักษณะครูที่ปรับปรุงใหม่นี้มี 4 ชุด คือ

1. แบบสำรวจคุณลักษณะครู (ใช้สำรวจจากครู)
2. แบบสำรวจคุณลักษณะครู (ใช้สำรวจจากผู้บริหาร)
3. แบบสำรวจคุณลักษณะครู (ใช้สำรวจจากนักเรียน)
4. แบบสำรวจคุณลักษณะครู (ใช้สำรวจจากผู้ปกครอง)

แบบสำรวจทั้ง 4 ชุดนี้ มีความแตกต่างกันที่ค่าชี้แจง (ใบปะหน้า) เท่านั้น ส่วนเนื้อหาหรือคำถามเหมือนกันหมดทุกชุดทั้ง 4 ชุด คือต่างก็มี 84 ข้อ เหมือนกัน ดังรายละเอียดในภาคผนวกหน้า 98

การทดลอง (iretest) ครั้งที่ 2

เมื่อปรับปรุงแบบสำรวจฯ ใหม่ก็แล้ว ผู้วิจัยได้ทำการทดลองแบบสำรวจฯ อีกเป็นครั้งที่ 2 โดยทดลองกับครูในจังหวัดสงขลา จำนวน 31 คน แล้วหาความเชื่อมั่น (r_{tt})

แบบ Split half โดยใช้สูตรปรับขยายของ Spearman - Brown (McNemar, 1962 : 150) ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{2 r_{12}}{1 + r_{12}}$$

เมื่อ r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของแบบสำรวจฯ ทั้งฉบับ

r_{12} แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนคู่ขนาน (เหมือนกับคะแนนข้อคู่ ข้อคี่)

เหตุที่ผู้วิจัยหาความเชื่อมั่นแบบ Split half เพราะว่าแบบสำรวจฯ มีทั้งหมด 84 ข้อ ครึ่งแรก 42 ข้อ มีคำถามสัมพันธ์ทำนองเกี่ยวกับ 42 ข้อครึ่งหลัง กล่าวคือ ข้อ 1 มีคำถามทำนองเดียวกับข้อ 43 ข้อ 2 มีคำถามสัมพันธ์ทำนองเดียวกับข้อ 44 เป็นอย่างนี้เรื่อยไป จนกระทั่งข้อ 42 มีคำถามสัมพันธ์ทำนองเดียวกับข้อ 84

เมื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ของแต่ละลักษณะแล้วก็หาค่า r เฉลี่ย ทั้งครึ่งฉบับ (42 ข้อ) โดยใช้ Fisher's z Transformation ทำนองเดียวกับการหาค่า r เฉลี่ยของการ Pretest ครึ่งแรก นำค่า r เฉลี่ยที่ได้มาหาค่า r_{tt} ทั้งฉบับ โดยใช้สูตรปรับขยายของ Spearman - Brown ดังกล่าว ปรากฏว่าเกิดความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (r_{tt}) เท่ากับ .60 ดังรายละเอียดในภาคผนวกหน้า 109

ผู้วิจัยจึงใช้แบบสำรวจฯ ชุดนี้ สำหรับหาข้อมูลจากครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนต่อไป

การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างจากครูองค์การทุกอำเภอซึ่งมีทั้งสิ้น 10 อำเภอ โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแยกกลุ่ม (Stratified Sampling) และการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยแบ่งโรงเรียนของแต่ละอำเภอในจังหวัดสงขลาออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก (มีห้องเรียนไม่เกิน 6 ห้อง) กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง (มีห้องเรียนระหว่าง 7 - 10 ห้อง) และกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ (มีห้องเรียนเกินกว่า 10 ห้อง) สุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดต่าง ๆ มาอย่างละ 1 โรงเรียน ของแต่ละอำเภอ ได้โรงเรียนขนาดเล็ก 10 โรงเรียน ขนาดกลาง 10 โรงเรียน และขนาดใหญ่ 10 โรงเรียน รวมทั้งจังหวัด 30 โรงเรียน ดังรายชื่อโรงเรียนที่สุ่มได้ในตาราง 1 หน้าถัดไป

ตาราง 1 รายชื่อโรงเรียนที่สุ่มได้และใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ที่	อำเภอ	ชื่อโรงเรียน ขนาดเล็ก	ชื่อโรงเรียน ขนาดกลาง	ชื่อโรงเรียน ขนาดใหญ่
1	เมืองสงขลา	บ้านบ่ออิฐ	วัดคีฬวงนอก	บ้านคาน
2	สติงพระ	บ้านพังเกา	วัดบ่อแดง	วัดใหม่
3	ระโนด	บ้านหน้าทอง	วัดบ้านใหม่	วัดสามบ่อ
4	หาดใหญ่	บ้านทุ่งใหญ่	บ้านคลองเปล	วัดหงส์ประดิษฐ์ ราม
5	รัตภูมิ	บ้านเขารักเกียรติ	บ้านนาสีทอง	บ้านกำแพงเพชร
6	สะเคา	บ้านท่าโพธิ์	บ้านปรัก	บ้านคลองแงะ
7	จะนะ	บ้านแหลมเสม็ก	บ้านจะโหนด	บ้านทางควาย
8	นาทวี	บ้านเค็ยง	บ้านลำพก	วัดปลักชะเมา
9	เทพา	บ้านควนหมาก	บ้านลำไพล	บ้านวังใหญ่
10	สะบ้าย้อย	บ้านปลักบ่อ	สะบ้าย้อย	บ้านสะบ้าย้อย
รวม	10	10	10	10

รวบรวมข้อมูลจากครูในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละครั้งหนึ่ง หรือร้อยละ 30 ของจำนวนครูทั้งหมดของแต่ละโรงเรียนนั้น ๆ ได้จำนวนครูทั้งหมด 194 คน จำแนกเป็นครูชาย 98 คน ครูหญิง 96 คน ครูอายุมาก (อายุ 36 ปีขึ้นไป) 67 คน ครูอายุน้อย (อายุ 35 ปีลงมา) 127 คน ครูวุฒิสูง (มีวุฒิ ป.กศ. สูงขึ้นไป) 149 คน ครูวุฒิต่ำ (มีวุฒิตั้งแต่ ป.กศ. หรือเทียบเท่าลงมา) 45 คน ถึงรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนครูในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศ อายุ วุฒิ

ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวน ห้อง เรียน	จำนวน ครูทั้ง หมก	จำนวนครูที่ใช้ (ร้อยละ 50)								
				เพศ			อายุ			วุฒิ		
				ชาย	หญิง	รวม	มาก	น้อย	รวม	สูง	ต่ำ	รวม
1	บ้านบ่ออิฐ	4	4	1	1	2	1	1	2	1	1	2
2	วัดศิลาหลวงนอก	9	10	2	3	5	4	1	5	4	1	5
3	บ้านคาน	26	28	6	8	14	9	5	14	10	4	14
4	บ้านพังเถา	6	16	1	2	3	1	2	3	3	-	3
5	วัดบ่อแดง	12	14	4	3	7	3	4	7	5	2	7
6	วัดใหม่	14	16	4	4	8	3	5	8	6	2	8
7	บ้านหน้าทอง	4	3	2	-	2	1	1	2	1	1	2
8	วัดบ้านใหม่	8	10	3	2	5	4	1	5	4	1	5
9	วัดสามบ่อ	21	23	8	4	12	5	7	12	10	2	12
10	บ้านทุ่งใหญ่	4	2	1	-	1	1	-	1	-	1	1
11	บ้านคลองเปล	9	13	2	4	6	1	5	6	5	1	6
12	วัดหงส์ประดิษฐาราม	23	28	3	10	13	2	11	13	12	1	13
13	บ้านเขารักเกียรติ	6	6	2	1	3	1	2	3	3	-	3
14	บ้านนาสีทอง	20	24	5	7	12	2	10	12	11	1	12
15	บ้านกำแพงเพชร	22	23	6	5	11	3	8	11	8	3	11
16	บ้านท่าโพธิ์	6	6	3	-	3	1	2	3	2	1	3
17	บ้านปริก	8	10	3	2	5	1	4	5	4	1	5
18	บ้านคลองแวง	30	33	9	8	17	2	15	17	14	3	17
19	บ้านแหลมเสม็ด	4	3	2	-	2	1	1	2	1	1	2

ตาราง 2 (ต่อ) จำนวนครูในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศ อายุ วุฒิ

ร.ร.	ชื่อโรงเรียน	จำนวน ห้อง เรียน	จำนวน ครู ทั้งหมด	จำนวนครูที่ใช้ (ร้อยละ 50)								
				เพศ			อายุ			วุฒิ		
				ชาย	หญิง	รวม	มาก	น้อย	รวม	สูง	ต่ำ	รวม
20	บ้านจะโหนด	10	13	3	3	6	2	4	6	4	2	6
21	บ้านนางควาย	11	14	5	2	7	3	4	7	6	1	7
22	บ้านเคื่อง	6	6	1	2	3	2	1	3	2	1	3
23	บ้านลำพด	7	8	2	2	4	1	3	4	3	1	4
24	วัดปลักชะเมา	16	17	4	5	9	2	7	9	7	2	9
25	บ้านควนหมาก	5	5	1	2	3	1	2	3	2	1	3
26	บ้านลำไพล	12	13	3	4	7	1	6	7	4	3	7
27	บ้านวังใหญ่	14	14	5	2	7	1	6	7	6	1	7
28	บ้านปลักบ่อ	4	3	-	2	2	1	1	2	1	1	2
29	สะพาน้อย	9	14	4	3	7	3	4	7	4	3	7
30	บ้านสะพาน้อย	13	15	3	5	8	4	4	8	6	2	8
รวม		343	384	98	96	194	67	127	194	149	45	194

การรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร ผู้วิจัยทำกับครูใหญ่ในโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง
หัวหน้าหมวดการศึกษาและศึกษานิเทศก์อำเภอ รวมทั้งหมด 50 คน

การรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน ผู้วิจัยทำกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ในโรงเรียนประถมศึกษา
ที่สุ่มได้ โดยใช้จำนวนนักเรียนร้อยละ 10 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ในแต่ละโรงเรียนนั้น ๆ
ได้จำนวนนักเรียนทั้งหมด 95 คน ดังรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน ทั้งหมด	จำนวนนักเรียนที่ใช้ (ร้อยละ 50)		
			ชาย	หญิง	รวม
1	วัดกัลยาณมิตร	41	3	1	4
2	บ้านคาน	85	4	5	9
3	วัดบ่อแดง	28	1	2	3
4	วัดใหม่	31	2	2	4
5	วัดบ้านใหม่	30	1	2	3
6	วัดสามบ่อ	45	2	3	5
7	บ้านคลองเป็ด	39	2	2	4
8	วัดหงส์ประดิษฐาราม	98	4	5	9
9	บ้านนาสีทอง	56	3	3	6
10	บ้านปริก	32	2	1	3
11	บ้านจะโหนด	38	2	1	3
12	บ้านทางควาย	29	2	1	3
13	บ้านลำพด	29	2	1	3
14	วัดปรกชะเมา	100	8	2	10
15	บ้านลำไผ่	42	1	3	4
16	บ้านวังใหญ่	120	7	5	12
17	สะพานย้อย	95	5	5	10
รวม		938	51	44	95

การรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียน รวบรวมจากผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียน
ที่สุ่มได้ โรงเรียนละ 5 คน ได้จำนวนผู้ปกครองทั้งหมด 150 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 489 คน แยกตามแต่ละอำเภอได้
ดังรายละเอียดในตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง แยกตามอำเภอ

ที่	อำเภอ	ครู	ผู้บริหาร	นักเรียน	ผู้ปกครอง	รวม
1	เมืองสงขลา	21	5	13	15	54
2	สติงพระ	18	5	7	15	45
3	ระโนด	19	5	8	15	47
4	หาดใหญ่	20	5	13	15	53
5	รัตภูมิ	26	5	6	15	52
6	สะเดา	25	5	3	15	48
7	จะนะ	15	5	6	15	41
8	นาทวี	16	5	13	15	49
9	เทพา	17	5	16	15	53
10	สะบ้าย้อย	17	5	10	15	47
รวม		194	50	95	150	489

2. การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสำรวจฯ ซึ่งปรับปรุงดีแล้วไปยังอำเภอและโรงเรียนต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอหนังสือแนะนำตัวจากหัวหน้าส่วนการศึกษา จังหวัดสงขลา เพื่อนำไปยังหัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอต่าง ๆ ทุกอำเภอ และขอหนังสือแนะนำตัวจากหัวหน้าหมวดการศึกษาของแต่ละอำเภอถึงครูใหญ่โรงเรียนต่าง ๆ ที่สุ่มได้ หนังสือแนะนำดังกล่าวทำเป็นหนังสือถึงราชการ หนังสือแนะนำตัวจากหัวหน้าส่วนฯ ถึงหัวหน้าหมวด และจากหัวหน้าหมวดฯ ถึงครูใหญ่ ผู้วิจัยใช้ข้อความอย่างเดียวกัน ต่างกันที่คำขึ้นต้น และกำลังท้าย ดังตัวอย่าง

ในภาคผนวก หน้า 110

ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลอำเภอละ 3 วัน ในวันแรกผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจประเภทต่าง ๆ ไปมอบให้หัวหน้าหมวด ศึกษาธิการอำเภอ แล้วนำไปยังโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อหาข้อมูลจากคณะครู นักเรียน และฝากครูไปยังผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนละ 6 ฉบับ (6 คน) เมื่อเหลือเมื่อขาด วันรุ่งขึ้นหรือวันที่ 3 ผู้วิจัยก็ไปเก็บแบบสำรวจ ทุกประเภทกลับกระทำแบบเดียวกันนี้จนครบทั้ง 10 อำเภอ (30 โรงเรียน)

นอกจากผู้วิจัยได้ชี้แจงการตอบแบบสำรวจฯ ด้วยตนเองแล้ว เวลาเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ตรวจดูอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้แบบสำรวจสมบูรณ์ 100 % โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้ทุกฝ่ายได้ตอบทุกข้อ (84 ข้อ)

3. การจัดกระทำกับข้อมูล

นำแบบสำรวจฯ ที่ได้จาก ครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน มาตรวจให้คะแนน แยกแยะไปตามแต่ละลักษณะ และแต่ละกลุ่มตามที่ต้องการศึกษา คือ กลุ่มครู กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มนักเรียน กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน สำหรับกลุ่มครูนั้น แยกไปตามสถานภาพต่าง ๆ ด้วยคือ ครูชาย ครูหญิง ครูกลุ่มอายุน้อย ครูกลุ่มอายุมาก ครูวุฒิต่ำ ครูวุฒิสูง เป็นต้น

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

หารายเฉลี่ยของคะแนนแต่ละลักษณะจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (\text{Guilford, 1965 : 44})$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

หาความเบี่ยงเบนมาตรฐานจากสูตร

$$S = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}} \quad (\text{Ferguson, 1965 : 62})$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

III. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยวิเคราะห์ความแปรปรวน หรือใช้

F - test จากสูตร

$$F = \frac{MS_{\text{Between}}}{MS_{\text{Within}}}$$

เมื่อ MS_{Between} แทน Mean square ระหว่างกลุ่ม หรือ
Mean square Column

MS_{Within} แทน Mean square ภายในกลุ่ม หรือ

Mean Square error (Edwards, 1950 : 182-189)

หาความแตกต่างระหว่างสองกลุ่ม โดยใช้ t - test จากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}} \quad (\text{Edwards, 1950 : 94})$$

เมื่อ $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และ กลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 s_1^2, s_2^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 N_1, N_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ.

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้ จะดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. การจัดอันดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู ตามทัศนะของครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง

2. การวิเคราะห์ความแตกต่างของคุณลักษณะครู ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง

4 กลุ่ม

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณลักษณะครู ตามทัศนะของครู ที่มี ความแตกต่างกันในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิ

อักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์

ก. การสอน	แทน	คุณลักษณะด้านการสอน
ข. สัมพันธ์กับนักเรียน	แทน	คุณลักษณะด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน
ค. ศีลธรรม	แทน	คุณลักษณะด้านความประพฤติ คุณธรรม ศีลธรรม
ง. บุคลิก	แทน	คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะท่าทาง
จ. มนุษยสัมพันธ์	แทน	คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์
ฉ. งานทั่วไป	แทน	คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานทั่วไป
ช. ประชาธิปไตย	แทน	คุณลักษณะด้านความเป็นประชาธิปไตย

1. การจัดอันดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู ตามทัศนะของครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง

ตาราง 5 ค่าสถิติที่ได้จากแบบสำรวจคุณลักษณะครู ตามทัศนะของ ครู ผู้บริหาร
นักเรียน และผู้ปกครอง

คุณลักษณะครู ด้านต่าง ๆ	ค่าเฉลี่ย				ค่าความแปรปรวน				ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน			
	ครู	ผู้บริหาร	นักเรียน	ผู้ปกครอง	ครู	ผู้บริหาร	นักเรียน	ผู้ปกครอง	ครู	ผู้บริหาร	นักเรียน	ผู้ปกครอง
การสอน	13.65	13.94	17.22	15.36	13.00	17.00	5.13	15.94	3.60	4.12	2.67	3.99
พัฒนนักเรียน	12.79	11.10	13.01	12.87	12.08	10.38	6.22	12.17	3.48	3.22	2.49	3.49
อบรม	10.95	11.74	11.64	12.14	10.80	12.60	8.85	9.36	3.29	3.55	2.97	3.06
ฝึก	8.10	7.64	6.98	8.29	8.78	6.44	7.47	9.83	2.96	2.54	2.73	3.14
ยสัมพันธ์	12.09	11.40	11.10	9.93	10.00	7.55	7.14	5.44	3.16	2.75	2.67	2.33
ทั่วไป	13.20	13.78	12.52	12.65	10.37	8.13	10.04	7.69	3.22	2.85	3.17	2.77
ประชาธิปไตย	13.21	14.40	11.53	12.79	8.28	7.22	7.10	9.63	2.88	2.69	2.67	3.10

ข้อมูลจากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูมีความเห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น ที่สำคัญที่สุดคือ คุณลักษณะด้านการสอนซึ่งมีค่าเฉลี่ย 13.65 และที่สำคัญรองลงมาในอันดับ 2 และ 3 คือคุณลักษณะด้านความเป็นประชาธิปไตย และคุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานทั่วไป ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 13.21 และ 13.20 ตามลำดับ ส่วนด้านบุคลิกลักษณะของครูนั้น กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูเห็นว่า มีความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 8.10

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู โดยให้ความสำคัญแก่คุณลักษณะด้านความเป็นประชาธิปไตย เป็นอันดับแรก ค่าเฉลี่ย 14.40 และรองลงมาคือคุณลักษณะด้านการสอน คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ย 13.94 และ 13.78 ตามลำดับ และให้ความสำคัญแก่คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะเป็นอันดับสุดท้าย ค่าเฉลี่ย 7.64

กลุ่มนักเรียนและผู้ปกครอง ให้ความสำคัญแก่คุณลักษณะครู ด้านการสอนเป็นอันดับหนึ่ง และให้ความสำคัญแก่คุณลักษณะด้านสัมพันธภาพกับนักเรียนเป็นอันดับสอง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 17.22 15.36 และ 13.01, 12.87 ตามลำดับ โดยให้ความสำคัญแก่คุณลักษณะครูด้านบุคลิกลักษณะเป็นอันดับสุดท้าย เหมือนกับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่นกัน คือมีค่าเฉลี่ย 6.98 และ 8.29 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายคุณลักษณะ ปรากฏว่า กลุ่มนักเรียนได้ให้ความสำคัญในคุณลักษณะด้านการสอนและด้านสัมพันธภาพกับนักเรียนมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ในขณะที่ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของคุณลักษณะด้านศีลธรรม และด้านบุคลิกลักษณะของครูมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ส่วนครูนั้นให้ความสำคัญด้านมนุษยสัมพันธ์มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ และเป็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับ ผู้บริหารให้ความสำคัญแก่คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานทั่วไป และด้านความเป็นประชาธิปไตย มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ทั้งสิ้น

เมื่อพิจารณาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏว่า ครูได้มีทัศนะต่อคุณลักษณะครูด้านการสอน กระจายมากที่สุด คือมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.60 ส่วนคุณลักษณะครูที่ครูมีทัศนะใกล้เคียงกัน หรือมีทัศนะแตกต่างกันน้อย ได้แก่ คุณลักษณะด้านความเป็นประชาธิปไตย และคุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะ ซึ่งมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.88 และ 2.96 ตามลำดับ

ผู้บริหารทั้งกลุ่ม มีทัศนะต่อคุณลักษณะครูด้านการสอน แตกต่างกันมากที่สุด คือมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานถึง 4.12 รองลงมาคือด้านคุณธรรม - ศีลธรรม คุณลักษณะที่ผู้บริหารมีทัศนะคล้ายคลึงกันมากที่สุดคือ คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะ มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.54

นักเรียนมีทัศนะต่อคุณลักษณะครูใกล้เคียงกันเกือบทุกด้าน เว้นแต่คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานทั่วไป ซึ่งนักเรียนทั้งกลุ่มมีทัศนะแตกต่างกันหรือกระจายมากที่สุด เพราะมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมากที่สุด คือ 3.17

ผู้ปกครองมีทัศนะต่อคุณลักษณะครูด้านการสอนกระจายมากที่สุด คือมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.99 คุณลักษณะที่ผู้ปกครองมีทัศนะใกล้เคียงกัน หรือกระจายน้อยที่สุดได้แก่ คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.33

จากค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะครูท่านต่าง ๆ ตามทัศนะของบุคคลทั้ง 4 กลุ่มดังกล่าว
กระทำให้เป็นตัวเลขลงตัวน้อย ๆ ได้ โดยคุณหรือหารตลอดด้วยจำนวนเลขที่เท่ากัน ทั้งนี้เพื่อ
แสดงให้เห็นน้ำหนักความสำคัญ เป็นอัตราส่วนด้วยตัวเลขลงตัวน้อย ๆ ดังแสดงไว้ในตาราง 6

ตาราง 6 น้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะครู ตามทัศนะของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ
(พิจารณาเปรียบเทียบจากค่าเฉลี่ย)

กลุ่มบุคคล ผู้ให้ข้อมูล	คุณลักษณะครูท่านต่าง ๆ													
	การสอน		สัมพันธ์ น.ร.		ศีลธรรม		บุคลิก		มนุษยสัมพันธ์		งานทั่วไป		ประชาธิปไตย	
	$\bar{X}$	อัตรา ส่วน	$\bar{X}$	อัตรา ส่วน	$\bar{X}$	อัตรา ส่วน	$\bar{X}$	อัตรา ส่วน	$\bar{X}$	อัตรา ส่วน	$\bar{X}$	อัตรา ส่วน	$\bar{X}$	อัตรา ส่วน
ครู ผู้บริหาร	13.65	5	12.79	5	10.95	4	8.10	3	12.09	4	13.20	5	13.21	5
นัก เรียน	13.94	5	11.10	4	11.74	5	7.64	3	11.40	5	13.78	5	14.40	6
ผู้ ปกครอง	17.22	7	13.01	6	11.64	5	6.98	3	11.10	5	12.52	5	11.53	5
	15.36	6	12.85	5	12.14	4	8.29	3	9.93	4	12.65	5	12.79	5
รวม	60.17	23	49.75	20	46.47	13	31.01	12	44.52	18	52.15	20	51.93	21
เฉลี่ย	15.04	5.75	12.44	5	11.62	4.5	7.75	3	11.13	4.5	13.04	5	12.98	5.25
อัตราส่วน (รวม)	6		5		4		3		4		5		5	

ข้อมูลในตารางที่ 6 สามารถกล่าวรวมกันได้ว่า อัตราส่วนของค่าน้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะครู
ด้านการสอน ด้านสัมพันธ์กับนักเรียน ด้านคุณธรรม - ศีลธรรม ด้านบุคลิก ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการ
ปฏิบัติงานทั่วไป และด้านความเป็นประชาธิปไตย ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 ดังกล่าวนั้น เป็นดังนี้คือ

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู ได้ให้ความสำคัญคิดเป็นอัตราส่วน 5:5:4:3:4:5:5 ผู้บริหาร ได้ให้ความสำคัญเป็นอัตราส่วน 5:4:5:3:5:5:6 ส่วนนักเรียนและผู้ปกครอง ให้ความสำคัญเป็นอัตราส่วน 7:6:5:3:5:5:5 และ 6:5:4:3:4:5:5 ตามลำดับ

เมื่อเฉลี่ยรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ปรากฏว่าอัตราส่วนเป็น 6:5:4:3:4:5:5 ตามลำดับ แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 ได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูตามลำดับ ความสำคัญจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ คุณลักษณะด้านการสอน ด้านการปฏิบัติงานทั่วไป ด้านความเป็นประชาธิปไตย ด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน ด้านคุณธรรม - ศีลธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ ด้านบุคลิก โดยให้น้ำหนักความสำคัญเป็นอัตราส่วน 6:5:5:5:4:4:3 ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ความแตกต่างของคุณลักษณะครู ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม

การวิเคราะห์ในตอนนี้ เป็นการวิเคราะห์ทัศนะของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม ว่ามีทัศนะต่อคุณลักษณะครูแต่ละด้านต่างกันจริงหรือไม่อย่างไร

ตาราง 7 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคุณลักษณะครู ด้านการสอน ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม

Source of Variation	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	892.99	297.66	23.29 ***
ภายในกลุ่ม	485	6197.90	12.78	
รวม	488	7090.89		

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

หมายเหตุ $F(3,485) \alpha .05 = 2.60, \alpha .01 = 3.78, \alpha .001 = 5.42$

เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่ ตามตาราง 8 ผลปรากฏว่า ครู และผู้บริหาร มีความเห็นต่อคุณลักษณะด้านการสอนไม่แตกต่างกัน แต่ทัศนะของครูแตกต่างจากนักเรียน และผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 ทัศนะของนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านนี้ก็แตกต่างจากผู้บริหารและผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 เช่นเดียวกัน ส่วนผู้บริหารและผู้ปกครอง มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 9 วิเคราะห์ความแปรปรวนของ คุณลักษณะครู ด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน
ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม

Source of Variation	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	142.22	47.41	4.39**
ภายในกลุ่ม	485	5238.01	10.80	
รวม	488	5380.23		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 9 ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครู ด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

แสดงว่าค่าเฉลี่ยของครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง ซึ่งมีทัศนะต่อคุณลักษณะครู ด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน มีความแตกต่างกันจริงอย่างเช็ดตัวได้ เพื่อจะทราบว่ากลุ่มใดแตกต่างกันอย่างไร จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ ด้วย $t - test$ ดังปรากฏในตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบคุณลักษณะครู กับสัมพันธภาพกับนักเรียน ตามทัศนะ
ของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม

คู่เปรียบเทียบ	N	$\bar{X}$	s^2	S	t
ครู	194	12.79	12.08	3.48	3.25**
ผู้บริหาร	50	11.10	10.38	3.22	
ครู	194	12.79	12.08	3.48	.63
นักเรียน	95	13.01	6.22	2.49	
ครู	194	12.79	12.08	3.48	.16
ผู้ปกครอง	150	12.85	12.17	3.49	
ผู้บริหาร	50	11.10	10.38	3.22	3.75***
นักเรียน	95	13.01	6.22	2.49	
ผู้บริหาร	50	11.10	10.38	3.22	3.30***
ผู้ปกครอง	150	12.85	12.17	3.49	
นักเรียน	95	13.01	6.22	2.49	.43
ผู้ปกครอง	150	12.85	12.17	3.49	

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบคุณลักษณะครูกับสัมพันธภาพกับนักเรียน ตามตาราง 10
ผลปรากฏว่า ครูกับผู้บริหารให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูท่านนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูกับนักเรียน และผู้ปกครอง มีความเห็น

ไม่แตกต่างกันในด้านนี้ ส่วนผู้บริหารให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะด้านนี้แตกต่างไปจากนักเรียน และผู้ปกครองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ,

ตาราง 11 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคุณลักษณะครูด้าน คุณธรรม – ศีลธรรม
ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม

Source of Variation	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	123.67	41.22	4.06**
ภายในกลุ่ม	485	4928.09	10.16	
รวม	488	5051.76		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของคุณลักษณะด้านคุณธรรม – ศีลธรรม ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม มีทัศนะต่อคุณลักษณะด้านนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

แสดงว่า ครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง มีทัศนะต่อคุณลักษณะครูด้าน คุณธรรม – ศีลธรรม แตกต่างกันจริง อย่างเช็ดื้อได้ และตรงกับสมมุติฐานข้อที่ 1 เช่นกัน

ตาราง 12 เปรียบเทียบคุณลักษณะครูด้านคุณธรรม - ศีลธรรม ตามทัศนะของ
กลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม

คู่เปรียบเทียบ	N	$\bar{X}$	S^2	S	t
ครู ผู้บริหาร	194	10.95	10.80	3.29	1.41
	50	11.74	12.60	3.55	
ครู นักเรียน	194	10.95	10.80	3.29	1.77
	95	11.64	8.85	2.97	
ครู ผู้ปกครอง	194	10.95	10.80	3.29	3.40***
	150	12.14	9.36	3.06	
ผู้บริหาร นักเรียน	50	11.74	12.60	3.55	.17
	95	11.64	8.85	2.97	
ผู้บริหาร ผู้ปกครอง	50	11.74	12.60	3.55	.71
	150	12.14	9.36	3.06	
นักเรียน ผู้ปกครอง	95	11.64	8.85	2.97	1.28
	150	12.14	9.36	3.06	

*** มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านคุณธรรม - ศีลธรรม ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม
ผลปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูและผู้ปกครอง ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูด้านนี้แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นอกนั้นเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ไม่ปรากฏว่ามีความแตกต่างกัน
แต่อย่างไร

ตาราง 13 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคุณลักษณะครู คำนวณคุณลักษณะ ตามทักษะ
ของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม

Source of Variation	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	114.38	38.13	4.43 **
ภายในกลุ่ม	485	4176.09	8.61	
รวม	488	4290.47		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคุณลักษณะครู คำนวณคุณลักษณะ ปรากฏว่า
กลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูต่างกันนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

แสดงว่า ค่าเฉลี่ยที่ครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง มีทัศนะต่อคุณลักษณะครู
คำนวณคุณลักษณะนั้น เป็นค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกันอย่างเชื่อกันได้

ตาราง 14 เปรียบเทียบคุณลักษณะครูกับคุณลักษณะ ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง

4 กลุ่ม

คู่เปรียบเทียบ	N	$\bar{X}$	S^2	S	t
ครู	194	8.10	8.78	2.96	1.10
ผู้บริหาร	50	7.64	6.44	2.54	
ครู	194	8.10	8.78	2.96	3.11**
นักเรียน	95	6.98	7.47	2.73	
ครู	194	8.10	8.78	2.96	.56
ผู้ปกครอง	150	8.29	9.83	3.14	
ผู้บริหาร	50	7.64	6.44	2.54	1.43
นักเรียน	95	6.98	7.47	2.73	
ผู้บริหาร	50	7.64	6.44	2.54	1.44
ผู้ปกครอง	150	8.29	9.83	3.14	
นักเรียน	95	6.98	7.47	2.73	3.36***
ผู้ปกครอง	150	8.29	9.83	3.14	

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

ผลจากการเปรียบเทียบคุณลักษณะครูกับคุณลักษณะ ปรากฏว่า ทัศนะของนักเรียน แตกต่างจากครูและผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .001 ตามลำดับ สำหรับการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ นอกเหนือจากนี้ ไม่ปรากฏว่ามีความแตกต่างกัน

ตาราง 15 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคุณลักษณะครูชำนาญพิเศษ
ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม

Source of Variation	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	389.26	132.75	17.02 ***
ภายในกลุ่ม	485	3780.65	7.80	
รวม	488	4178.91		

*** มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคุณลักษณะครูชำนาญพิเศษ ปรากฏว่า
กลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม มีทัศนะต่อคุณลักษณะครูชำนาญพิเศษนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001
จึงทำให้การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วย t - test อีกครั้งหนึ่ง ดังแสดงไว้ใน

ตาราง 16

ตาราง 16 เปรียบเทียบคุณลักษณะครู ตามทฤษฎีบท
กลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม

คู่เปรียบเทียบ	N	$\bar{X}$	S^2	S	t
ครู ผู้บริหาร	194 50	12.09 11.40	10.00 7.55	3.16 2.75	1.53
ครู นักเรียน	194 95	12.09 11.10	10.00 7.14	3.16 2.67	2.83**
ครู ผู้ปกครอง	194 150	12.09 9.93	10.00 5.44	3.16 2.33	7.45***
ผู้บริหาร นักเรียน	50 95	11.40 11.10	7.55 7.14	2.75 2.67	.63
ผู้บริหาร ผู้ปกครอง	50 150	11.40 9.93	7.55 5.44	2.75 2.33	3.34***
นักเรียน ผู้ปกครอง	95 150	11.10 9.93	7.14 5.44	2.67 2.33	3.34***

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

ผลจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยซึ่งเป็นลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่ พบว่าครูมี
ทัศนคติแตกต่างไปจากนักเรียนและผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .001
ตามลำดับ

ส่วนผู้ปกครองนั้นมีทัศนคติแตกต่างไปจากผู้บริหารและนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 เช่นกัน สำหรับผู้บริหารนั้นมีทัศนคติต่อคุณลักษณะครูดีงามมนุษย์สัมพันธ์ ไม่แตกต่างจากครูและนักเรียน

ตาราง 17 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคุณลักษณะครูดีงามการปฏิบัติงานทั่วไปตามทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม

Source of Variation	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	78.36	26.12	2.82*
ภายในกลุ่ม	385	4490.74	9.26	
รวม	388	4569.10		

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากผลการทดสอบความแปรปรวนของคุณลักษณะครูดีงามการปฏิบัติงานทั่วไป พบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครองมีทัศนคติต่อคุณลักษณะครูดีงามนี้แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน ข้อ 1 ที่ว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 มีทัศนคติต่อคุณลักษณะครูดีงามต่าง ๆ แตกต่างกัน เพื่อจะทราบว่า กลุ่มใดมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไร จึงทำการทดสอบด้วย t - test อีกครั้งหนึ่ง ดังปรากฏในตาราง 18

ตาราง 18 เปรียบเทียบคุณลักษณะครูด้านการปฏิบัติงานทั่วไป ตามทัศนะของ
กลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม

คู่เปรียบเทียบ	N	$\bar{X}$	S^2	S	t
ครู	194	13.20	10.37	3.22	1.26
ผู้บริหาร	50	13.78	8.13	2.85	
ครู	194	13.20	10.37	3.22	1.70
นักเรียน	95	12.52	10.04	3.17	
ครู	194	13.20	10.37	3.22	1.72
ผู้ปกครอง	150	12.65	7.69	2.77	
ผู้บริหาร	50	13.78	8.13	2.85	2.42*
นักเรียน	95	12.52	10.04	3.17	
ผู้บริหาร	50	13.78	8.13	2.85	2.46*
ผู้ปกครอง	150	12.65	7.69	2.77	
นักเรียน	95	12.52	10.04	3.17	.33
ผู้ปกครอง	150	12.65	7.69	2.77	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลจากการเปรียบเทียบคุณลักษณะครูด้านการปฏิบัติงานทั่วไป ปรากฏว่าผู้บริหารได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูด้านนี้สูงกว่านักเรียนและผู้ปกครอง คือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สำหรับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ นั้น เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่แล้ว ไม่ปรากฏว่ามีทัศนะต่อคุณลักษณะครูด้านนี้แตกต่างกันแต่อย่างใด

ตาราง 19 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคุณลักษณะครูด้านความเป็นประชาธิปไตย
ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม

Source of Variation	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	312.20	104.07	12.45***
ภายในกลุ่ม	485	4055.19	8.36	
รวม	488	4367.39		

*** มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคุณลักษณะครูด้านความเป็นประชาธิปไตย พบว่า กลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม มีทัศนะต่อคุณลักษณะครูด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1 เช่นกัน แสดงว่า ค่าเฉลี่ยซึ่งเป็นทัศนะของครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง ที่มีต่อคุณลักษณะครูด้านนี้ มีความแตกต่างกันจริง จึงทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นคู่ ๆ โดยใช้ t - test อีกครั้งหนึ่ง ดังปรากฏในตาราง 20

ตาราง 20 เปรียบเทียบคุณลักษณะครูด้านความเป็นประชาธิปไตย ตามทัศนะ
ของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม

คู่เปรียบเทียบ	N	$\bar{X}$	S^2	S	t
ครู ผู้บริหาร	194 50	13.21 14.40	8.28 7.22	2.88 2.69	2.83**
ครู นักเรียน	194 95	13.21 11.53	8.28 7.10	2.88 2.67	4.94***
ครู ผู้ปกครอง	194 150	13.21 12.79	8.28 9.63	2.88 3.10	1.31
ผู้บริหาร นักเรียน	50 95	14.40 11.53	7.22 7.10	2.69 2.67	6.24***
ผู้บริหาร ผู้ปกครอง	50 150	14.40 12.79	7.22 9.63	2.69 3.10	3.58***
นักเรียน ผู้ปกครอง	95 150	11.53 12.79	7.10 9.63	2.67 3.10	3.50***

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบคุณลักษณะครูด้านความเป็นประชาธิปไตย ตามทัศนะของ
กลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ปรากฏว่า ครูให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูด้านนี้แตกต่างไปจาก
ผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะด้านนี้ แตกต่าง
ไปจากผู้ปกครอง โดยมีความสำคัญที่ระดับ .001 ส่วนนักเรียนนั้นมีความเห็นแตกต่างไปจาก ครู

ผู้บริหาร และผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 สำหรับครูและผู้ปกครอง ได้มีทัศนะต่อคุณลักษณะครูท่านนี้ไม่แตกต่างกันแต่อย่างใด

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณลักษณะครู ตามทัศนะของครูที่มีความแตกต่างกันในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิ

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงได้ศึกษาวิเคราะห์ทัศนะของครูที่มีสถานภาพแตกต่างกัน ว่ามีทัศนะต่อคุณลักษณะครูท่านต่าง ๆ เหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร ดังรายละเอียดการวิเคราะห์ที่แสดงไว้ในตารางต่อ ๆ ไป

ตาราง 21 เปรียบเทียบทัศนะของครูชายกับครูหญิง ที่มีต่อคุณลักษณะครูทั้ง 7 ด้าน

คุณลักษณะครู ท่านต่าง ๆ	N		$\bar{X}$		S^2		S		t
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
การสอน	98	96	12.82	14.50	14.83	9.73	3.85	3.12	3.36***
สัมพันธ์นักเรียน	98	96	12.27	13.30	11.08	12.65	3.33	3.56	2.16*
ศีลธรรม	98	96	11.82	10.07	12.19	7.94	3.49	2.82	3.89***
บุคลิก	98	96	8.28	7.93	10.02	7.54	3.16	2.75	.83
มนุษยสัมพันธ์	98	96	12.20	11.97	10.04	10.03	3.17	3.17	.51
งานทั่วไป	98	96	13.15	13.25	11.92	8.89	3.45	2.98	.22
ประชาธิปไตย	98	96	13.47	12.95	9.78	6.70	3.13	2.59	1.27

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

*** มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

หมายเหตุ $\alpha .05 = 1.96, \alpha .01 = 2.58, \alpha .001 = 3.29$

เมื่อเปรียบเทียบทักษะของครูซึ่งจำแนกเป็นกลุ่มครูเพศชาย และเพศหญิง ผลปรากฏว่าครูหญิง ได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูด้านการสอน ด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน สูงกว่าครูชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .05 ตามลำดับ ส่วนครูชายเห็นความสำคัญด้านคุณธรรม - ศีลธรรม สูงกว่าครูหญิง ความแตกต่างนี้ มีนัยสำคัญที่ระดับ .001 คุณลักษณะอื่นนอกจากนี้ไม่ปรากฏว่า ครูหญิงและครูชายมีความเห็นแตกต่างกันทางสถิติแต่อย่างใด

ตาราง 22 เปรียบเทียบทักษะของครูอายุมากกับครูอายุน้อย ที่มีต่อคุณลักษณะครูทั้ง 7 ด้าน

คุณลักษณะครู ด้านต่าง ๆ	N		$\bar{X}$		S^2		S		t
	อายุ มาก	อายุ น้อย	อายุ มาก	อายุ น้อย	อายุ มาก	อายุ น้อย	อายุ มาก	อายุ น้อย	
การสอน	67	127	13.15	13.91	14.95	11.87	3.87	3.45	1.36
สัมพันธ์นักเรียน	67	127	11.69	13.38	10.13	12.21	3.18	3.49	3.38***
ศีลธรรม	67	127	12.25	10.27	11.62	9.09	3.41	3.01	4.04***
บุคลิก	67	127	7.27	8.54	8.02	8.68	2.83	2.95	2.89**
มนุษยสัมพันธ์	67	127	12.55	11.84	11.52	9.10	3.39	3.02	1.45
งานทั่วไป	67	127	14.33	12.61	9.19	10.04	3.03	3.17	3.66***
ประชาธิปไตย	67	127	12.61	13.53	6.91	8.78	2.63	2.96	2.24**

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

ผลจากการเปรียบเทียบหัตถ์ของครูอายุมากกับครูอายุน้อยที่มีต่อคุณลักษณะครูทั้ง 7 ด้าน ปรากฏว่า ครูอายุมากได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครู ด้านคุณธรรม - ศีลธรรม และด้านการปฏิบัติงานทั่วไป สูงกว่าครูอายุน้อย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 ส่วนครูอายุน้อยนั้นได้ให้ความสำคัญด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน ด้านบุคลิก และด้านความเป็นประชาธิปไตย สูงกว่าครูอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, .01 และ (.01) ตามลำดับ สำหรับคุณลักษณะครูด้านการสอนและด้านมนุษยสัมพันธ์ ทั้งครูอายุมากและครูอายุน้อยต่างก็มีหัตถ์ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 23 เปรียบเทียบหัตถ์ของครูวุฒิสูงกับครูวุฒิต่ำที่มีต่อคุณลักษณะครูทั้ง 7 ด้าน

คุณลักษณะครู ด้านต่าง ๆ	N		$\bar{X}$		S^2		S		t
	วุฒิสูง	วุฒิต่ำ	วุฒิสูง	วุฒิต่ำ	วุฒิสูง	วุฒิต่ำ	วุฒิสูง	วุฒิต่ำ	
การสอน	149	45	13.67	13.58	13.17	12.70	3.63	3.56	.15
สัมพันธกับนักเรียน	149	45	13.19	11.49	12.52	8.62	3.54	2.94	3.27**
ศีลธรรม	149	45	10.57	12.22	10.22	10.86	3.20	3.30	2.95**
บุคลิก	149	45	8.48	6.87	8.58	7.62	2.93	2.76	3.35***
มนุษยสัมพันธ์	149	45	11.93	12.60	9.62	11.15	3.10	3.34	1.22
งานทั่วไป	149	45	12.80	14.53	10.32	8.44	3.21	2.90	3.39***
ประชาธิปไตย	149	45	13.36	12.71	8.73	6.62	2.96	2.57	1.41

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

จากการเปรียบเทียบทัศนะของครูมีวุฒิสูงกับครูมีวุฒิต่ำ ที่มีต่อลักษณะของครูด้านต่าง ๆ ผลปรากฏว่า ครูวุฒิสูงกับครูวุฒิต่ำมีทัศนะต่อคุณลักษณะครูแตกต่างกันเกือบทุกด้าน กล่าวคือ ครูวุฒิสูงให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน และด้านบุคลิกลักษณะสูงกว่า ครูวุฒิต่ำ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .001 ตามลำดับ ส่วนครูวุฒิต่ำให้ความสำคัญด้านศีลธรรมและด้านปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่าครูวุฒิสูง และต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .001 ตามลำดับ สำหรับคุณลักษณะครูด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความเป็นประชาธิปไตย ทั้งครูวุฒิสูงและครูวุฒิต่ำ ต่างก็มีทัศนะไม่แตกต่างกัน.

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อทราบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ตามทัศนะของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ คือ ครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง นักเรียน แล้วนำคุณลักษณะที่พึงประสงค์เหล่านั้นสร้างเป็นเครื่องมือ (แบบสำรวจคุณลักษณะครู 48 ข้อ) เพื่อศึกษาว่า บุคคลกลุ่มต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูด้านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างใด และเพื่อเปรียบเทียบทัศนะของครูที่มีสถานภาพต่างกันในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิ ว่ามีทัศนะต่อคุณลักษณะครูด้านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างใดหรือไม่ เครื่องมือชุดเดียวกันนี้ใช้ประกอบการพิจารณาคัดเลือกครูขององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ด้วย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ครูประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา 30 โรงเรียน (ขนาดเล็ก 10 โรงเรียน ขนาดกลาง 10 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 10 โรงเรียน) โดยสุ่มตัวอย่างมาโรงเรียนละครึ่งหนึ่งของจำนวนครูในโรงเรียนนั้น ๆ ได้จำนวนครูทั้งหมด 194 คน จำแนกเป็นครูชาย 98 คน ครูหญิง 96 คน ครูอายุมาก 67 คน ครูอายุน้อย 127 คน หรือจำแนกเป็นครูวุฒิสูง 149 คน ครูวุฒิเก่า 45 คน นอกจากศึกษากับครูแล้ว ผู้วิจัยยังได้ศึกษากับผู้บริหารจำนวน 50 คน (ครูใหญ่ 30 คน หัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอ 10 คน ศึกษาธิการอำเภอ 10 คน) นักเรียนจำนวน 95 คน และผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 150 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 489 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสำรวจคุณลักษณะครู ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ตามแนวของ มัทธนา ปิยะมาตา (2511) บุญสนอง ไกรเนตร (2515) วิรัช วรรณรัตน์ (2518) หรือของ Allen Louise Edwards (1954) แบบสำรวจคุณลักษณะครูที่สร้างขึ้น เป็นแบบสำรวจที่ขึ้นเกี่ยวกับคุณลักษณะครู 7 ด้าน (84 ข้อย่อย) คือ ด้านการสอน ด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน ด้านคุณธรรม - ศีลธรรม ด้านบุคลิกลักษณะ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการปฏิบัติงานทั่วไป และด้านความเป็นประชาธิปไตย คุณลักษณะครูทั้ง 84 ข้อย่อย เป็นคุณลักษณะครูอันเป็นที่พึงประสงค์ของครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งได้ มาโดยสอบถามกลุ่มบุคคลเหล่านั้นเป็นเชิงแรกก่อน แล้วจึงนำมาสร้างเป็นแบบสำรวจคุณลักษณะครู ดังกล่าว เป็นแบบสำรวจประเภทคู่เปรียบเทียบ ในแต่ละข้อ จึงประกอบด้วยข้อความที่แทนคุณลักษณะ ครู 2 ประการ รวมเป็นแบบสำรวจทั้งหมด 84 ข้อ แบบสำรวจคุณลักษณะครูชุดนี้เป็นเครื่องมือ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาคัดเลือกครูขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกัว

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสำรวจคุณลักษณะครูมาตรวจให้คะแนน เพื่อทราบทัศนะของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่มีต่อคุณลักษณะครูทั้ง 7 ด้าน แล้วหาค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อนำไปวิเคราะห์หาอันดับความสำคัญของคุณลักษณะครูทั้ง 7 ด้าน โดยใช้น้ำหนักเป็นอัตราส่วนอันเนื่องมาจากค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์ ว่า ทัศนะของบุคคลทั้ง 4 กลุ่ม มีทัศนะต่อคุณลักษณะครูแตกต่างกันอย่างไร หรือไม่ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (F - test) และใช้ t - test นอกจากนั้นก็เป็น การเปรียบเทียบ ทัศนะของครูซึ่งมีสถานภาพต่างกันในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิ ว่ามีทัศนะต่อคุณลักษณะครูแตกต่างกัน อย่่างไร โดยใช้ t - test

สรุปผลการค้นคว้าและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา

จากการสอบถามที่คณะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา จาก ครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน พอสรุปคุณลักษณะครูอันเป็นที่พึงประสงค์ดังกล่าวดังนี้

ก. คุณลักษณะด้านการสอน ได้แก่ มีความรู้ในวิชาที่สอนหรือเรื่องที่สอน มีการทดสอบและติดตามผลงานการสอนทุกบททุกตอน เตรียมการสอนอย่างดีทุกครั้ง รู้จักใช้วิธีสอน และอุปกรณ์การสอนอย่างเหมาะสม มีความรู้เรื่องหลักสูตร มีความรู้ความสามารถที่จะสอนวิชาต่าง ๆ ได้หลายวิชา ชัยและตั้งใจสอน ช่วยเหลือและใส่ใจกับนักเรียนที่เรียนอ่อน สอนให้เด็กคิดเป็นและปฏิบัติได้ หากความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ สนใจต่อการเคลื่อนไหวทางวิชาการและสาระความรู้ต่าง ๆ ทำบรรยายกาศในห้องเรียนให้สนุกสนานเรียน รู้จักกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียน และหาประสบการณ์แปลก ๆ ใหม่ ๆ ให้แก่เด็กเสมอ

ข. คุณลักษณะด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน ได้แก่ มีความรักและเมตตาต่อนักเรียนทั่วหน้ากัน ไม่วางท่าดีดัดกับนักเรียน ทำตัวให้เด็กทั้งรักทั้งเกรง ติดตามไต่ถามทุกข์สุขของนักเรียนเสมอ เอาใจใส่นักเรียนทั้งด้านการเรียน สุขภาพอนามัย และความประพฤติ ให้กำลังใจและยกย่องชมเชยเมื่อนักเรียนทำงานได้สำเร็จและได้ผลก้าวหน้า สนใจรวมกิจกรรมของนักเรียน มีอารมณ์ดี และรู้จักให้อภัยแก่นักเรียน มีความอดกลั้นต่อการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน รักษาความลับของนักเรียน ให้นักเรียนร่วมตั้งกฎระเบียบของห้องเรียนหรือโรงเรียน มีความหวังดีต่อนักเรียนทุกคน ช่วยเหลือให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองได้

ค. คุณลักษณะด้านความประพฤติ คุณธรรม - ศิลธรรม ได้แก่ มีความประพฤติเรียบร้อย สุภาพอ่อนน้อมเป็นตัวอย่างได้ ปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณธรรม มีความเมตตากรุณาต่อคนทั่วไป ยึดมั่นในศีลธรรม รู้จักนำหลักธรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์

แก่ตนเองและสังคม ไม่หลงมัวเมาในอบายมุขทั้งปวง ช่วยเหลือตอบแทนผู้มีพระคุณเสมอ
รู้จักทำจิตใจให้ว่าง ผ่องใสปราศจากทิวา วิตกฟุ้งห่อเหี่ยว นึกถึงเกียรติ ชื่อเสียงของตัวเอง
วงศ์ตระกูลและหมู่คณะเสมอ มีน้ำใจต่อคนทั่วไป เช่น มีความหวังดีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น
ไม่ลบหลู่ลัทธิหรือศาสนาอื่น

ง. คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะท่าทาง ได้แก่ รูปร่างท่าทางสง่า แต่งกาย
สะอาดเรียบร้อย ทันสมัยตามสมควร มีสุขภาพจิตดี สุขภาพกายสมบูรณ์ มีอารมณ์ขัน สนุกสนาน
ร่าเริง ยิ้มแย้มอยู่เสมอ มีกำลังกายกำลังใจเข้มแข็ง ไม่แสดงความอ่อนแอหวั่นไหวให้คนอื่นเห็น
เฉาใจใส่ในการรักษาความสะอาดของร่างกาย มีความสามารถในการอดกลั้นความโกรธ
มีปฏิภาณไหวพริบ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี พุดจาฉะฉานเข้าใจง่าย กล้าที่จะแสดงออก
มีนิสัยกระตือรือร้น กระฉับกระเฉงว่องไว กระปรี้กระเปร่าไม่ย่อท้อ เป็นคนอ่อนน้อมเป็นมิตร
ได้กับคนทุกชั้น ไม่ทำตัวเป็นคนมีปมค้อย เช่น มีหนี้สิน ฯลฯ

จ. คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ ให้การต้อนรับผู้มาติดต่อ ร่วมมือกับ
ผู้ปกครองนักเรียนในการอบรมสั่งสอน และแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้ความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อทุกคน
ทำตนให้เป็นคนยุติธรรม ตักต้อเยี่ยมเยียนผู้ปกครองนักเรียนโดยทั่วถึง และให้ความช่วยเหลือ
แก่เขาตามสมควร ปรับตัวเองเข้ากับคนทุกชั้นทุกสังคม ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาท้องถิ่น
มองบุคคลอื่นและผู้ร่วมงานในแง่ดีเสมอ ไม่เป็นคนสอพลอ ไม่เห็นแก่ตัวและเอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน
ไม่ก้าวร้าวการงานของเพื่อนร่วมงาน เว้นแต่จะได้รับการขอร้อง หรือแน่ใจว่าถูกต้องควร ช่วยเหลือ
เพื่อนร่วมงานทั้งในหน้าที่ราชการและส่วนตัว

ฉ. คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานทั่วไป ได้แก่ อุทิศเวลาให้แก่งานทุกอย่าง
ประเมินค่าของคนที่ผลของงาน ปรับปรุงโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้า ทั้งอาคารและบริเวณ
ช่วยดูแลรับผิดชอบทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน มีความพากเพียรในงานอาชีพของตนเอง ทำงานให้
โรงเรียนเหมือนกับทำงานให้ตนเอง ทำงานเพื่องาน รู้สึกภูมิใจเมื่องานสำเร็จ ไม่เป็นคนนิ่งकुคาย

ช่วยเหลือกิจกรรมทุกอย่างของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ งานธุรการ และงานประจำชั้น เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เอาใจจริงเอาใจในงานของโรงเรียน มีความรับผิดชอบสูงในงานที่ได้รับมอบหมาย และปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ชักชวนให้คนในท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการศึกษาเพื่อเขาจะได้ให้ความช่วยเหลือโรงเรียน

ข. คุณลักษณะด้านความเป็นประชาธิปไตย ได้แก่ มีความเลื่อมใสต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนและกฎหมาย เคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ รู้และปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตนเอง มีความสามารถในการถ่ายทอดและฝึกฝนความเป็นประชาธิปไตยให้แก่เด็กและผู้อื่นได้ ใช้ปัญญาและเหตุผลในการแก้ปัญหา เต็มใจปฏิบัติตามมติของส่วนรวม หมั่นปรึกษาในสิ่งที่ตนเองไม่เข้าใจ และกล้ารับผิด มีจิตใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้รู้ชนะ เคารพกติกาของกลุ่ม มีความกล้าในการแสดงความคิดเห็น เป็นผู้นำและเป็นผู้ตามที่ดี

คุณลักษณะครูอันเป็นที่พึงประสงค์ทั้ง 7 ด้านนี้ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ได้ให้ความสำคัญตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ คุณลักษณะด้านการสอน คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานทั่วไป คุณลักษณะด้านความเป็นประชาธิปไตย คุณลักษณะด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน คุณลักษณะด้านคุณธรรม - ศีลธรรม คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ และคุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะทางกาย ตามลำดับ

2. การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้หาข้อมูลและเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาคัดเลือกครูขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ผู้วิจัยได้นำคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู ซึ่งได้มาจากทัศนะของ ครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง มาแบ่งเป็นคุณลักษณะครูด้านต่าง ๆ 7 ด้าน แบ่งโดยไม่ให้แต่ละด้านนั้น ๆ ซ้ำกันหรือเหลื่อมกัน โดยการหาความสัมพันธ์ ปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำมาก ทุกคู่ แสดงว่าได้แบ่งแยกคุณลักษณะครูออกเป็นแต่ละด้าน อย่างชัดเจนได้ แล้วนำ

คุณลักษณะครูเหล่านั้นมาสร้างเป็นเครื่องมือใช้สำรวจคุณลักษณะครูอีกทีหนึ่ง เป็นแบบสำรวจประเภทคู่เปรียบเทียบ แบบพบกันหมดทั้ง 7 ด้าน มีทั้งหมด 84 ข้อ ทั้งรายละเอียดในภาคผนวก หน้า 98 เครื่องมือฉบับนี้ ได้ทดลอง (Pretest) มา 2 ครั้ง โดยครั้งแรกมีค่าความเชื่อมั่น .69 ครั้งที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่น .60 สูงเป็นที่เชื่อถือได้ คุณลักษณะครูแต่ละด้านมีน้ำหนักความสำคัญ ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม กล่าวคือน้ำหนักความสำคัญด้านการสอน 6 ส่วน ด้านงานทั่วไป 5 ส่วน ด้านประชาธิปไตย 5 ส่วน ด้านสัมพันธ์นักเรียน 5 ส่วน ด้านคุณธรรม - ศีลธรรม 4 ส่วน ด้านมนุษยสัมพันธ์ 4 ส่วน และด้านบุคลิก 3 ส่วน

3. การวิเคราะห์หาอันดับความสำคัญของคุณลักษณะครู ตามทัศนะของ ครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง

จากการใช้เครื่องมือ (แบบสำรวจคุณลักษณะครู) ไปสอบถามครู 194 คน ผู้บริหาร 50 คน นักเรียน 95 คน ผู้ปกครอง 150 คน จึงได้ทัศนะจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว ที่มีต่อคุณลักษณะครูด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1. ครู ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย และคิมน้ำหนักเป็นอัตราส่วนดังนี้ การสอน : ประชาธิปไตย : งานทั่วไป : สัมพันธภาพนักเรียน : มนุษยสัมพันธ์ : ศีลธรรม : บุคลิก 5:5:5:5:4:4:3 ตามลำดับ

ครูมีทัศนะต่อคุณลักษณะครูด้านการสอนแตกต่างกันมากที่สุด คุณลักษณะครูที่ครูมีทัศนะใกล้เคียงกันมากที่สุดคือคุณลักษณะด้านความเป็นประชาธิปไตย และคุณลักษณะด้านบุคลิก

3.2. ผู้บริหาร ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย และคิมน้ำหนักเป็นอัตราส่วนดังนี้ ประชาธิปไตย : การสอน : งานทั่วไป : ศีลธรรม : มนุษยสัมพันธ์ : สัมพันธภาพนักเรียน : บุคลิก เท่ากับ 6:5:5:5:5:4:3 ตามลำดับ

ผู้บริหารมีทัศนะต่อคุณลักษณะครูด้านการสอน แตกต่างกันมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านคุณธรรม - ศีลธรรม คุณลักษณะครูที่ผู้บริหารมีความเห็นคล้ายคลึงกัน หรือ เก่าแก่กลุ่มกันมากที่สุด ได้แก่ คุณลักษณะด้านบุคลิก

3.3 นักเรียน ได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครู ตามลำดับความสำคัญ จากมากไปหาน้อย และคติน้ำหนักเป็นอัตราส่วนดังนี้ การสอน : สัมพันธ์นักเรียน : งานทั่วไป : ศีลธรรม : ประชาธิปไตย : มนุษย์สัมพันธ์ : บุคลิก เท่ากับ 7 : 6 : 5 : 5 : 5 : 5 : 3 ตามลำดับ

นักเรียนมีทัศนะต่อคุณลักษณะครูใกล้เคียงกันเกือบทุกด้าน เว้นแต่คุณลักษณะ ด้านการปฏิบัติงานทั่วไป เพราะมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมากที่สุด

3.4 ผู้ปกครอง ได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครู ตามลำดับความสำคัญ จากมากไปหาน้อย และคติน้ำหนักเป็นอัตราส่วนดังนี้ การสอน : สัมพันธ์นักเรียน : ประชาธิปไตย : งานทั่วไป : ศีลธรรม : มนุษย์สัมพันธ์ : บุคลิก เท่ากับ 6 : 5 : 5 : 5 : 4 : 4 : 3 ตามลำดับ

ผู้ปกครองมีทัศนะต่อคุณลักษณะครูด้านการสอนกระจายมากที่สุด ส่วนคุณลักษณะ ที่ผู้ปกครองมีทัศนะใกล้เคียงกันมากที่สุดคือ ด้านมนุษย์สัมพันธ์

3.5 บุคคลทั้ง 4 กลุ่ม ได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูตามลำดับความสำคัญ จากมากไปหาน้อย และคติน้ำหนักเป็นอัตราส่วนดังนี้ การสอน : งานทั่วไป : ประชาธิปไตย : สัมพันธ์นักเรียน : ศีลธรรม : มนุษย์สัมพันธ์ : บุคลิก เท่ากับ 6 : 5 : 5 : 5 : 4 : 4 : 3 ตามลำดับ

ตัวเลขทุกนี้จึงควรเป็นตัวเลขที่จะชี้หรือประเมินคุณลักษณะครูแต่ละคน หลังจาก ครูเหล่านั้นแสดงทัศนะโดยการกระทำ (check) แบบสำรวจคุณลักษณะครูทั้ง 84 ข้อแล้ว

4. การวิเคราะห์ความแตกต่างของคุณลักษณะครูตามทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม

4.1 คุณลักษณะด้านการสอน บุคคลทั้ง 4 กลุ่ม คือ ครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง ต่างก็มีทัศนคติต่อคุณลักษณะครูท่านนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 โดยครูและผู้บริหารมีทัศนคติต่อคุณลักษณะครูท่านนี้ไม่แตกต่างกัน แต่ทัศนคติของครูแตกต่างจากนักเรียน และผู้ปกครองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 ทัศนคติของนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะครูท่านนี้ก็แตกต่างจากผู้บริหารและผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 เช่นเดียวกัน ส่วนผู้บริหารและผู้ปกครองมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติของบุคคล 4 กลุ่ม ปรากฏว่า นักเรียนให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูด้านการสอนสูงกว่ากลุ่มบุคคลอื่น ๆ รองลงมาคือ ผู้ปกครอง ผู้บริหาร ส่วนครูนั้นได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูท่านนี้ ต่ำกว่ากลุ่มบุคคลอื่น ๆ

4.2 คุณลักษณะด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม มีทัศนคติต่อคุณลักษณะครูท่านนี้ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูท่านนี้แตกต่างไปจากนักเรียนและผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และแตกต่างไปจากครูที่ระดับ .01 ส่วนครู นักเรียน และผู้ปกครอง ต่างก็มีทัศนคติต่อคุณลักษณะครูท่านนี้ ไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ปรากฏว่า นักเรียนได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูด้านสัมพันธภาพกับนักเรียนสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่น รองลงมาคือ ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหาร ตามลำดับ

4.3 คุณลักษณะด้านคุณธรรม - ศีลธรรม กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม มีทัศนคติต่อคุณลักษณะครูท่านนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูและผู้ปกครอง มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 ส่วนกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูท่านนี้ไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ปรากฏว่า ผู้ปกครองได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูด้านคุณธรรม - ศีลธรรม สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่น รองลงมาคือ ผู้บริหาร นักเรียน ส่วนครูนั้นได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูท่านนี้ ต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ

4.4 คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 ได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูท่านนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยนักเรียนได้มีทัศนะแตกต่างจากครูและผู้อุปการะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .001 ตามลำดับ สำหรับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ที่เหลือ นั้น มีทัศนะต่อคุณลักษณะครูท่านนี้ไม่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 ได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูท่านบุคลิกไม่เหมือนกัน กล่าวคือ ผู้อุปการะได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะด้านนี้สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ รองลงมา ครู ผู้บริหาร และนักเรียน ตามลำดับ

4.5 คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้อุปการะ ต่างก็มีทัศนะต่อคุณลักษณะครูท่านนี้ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และ ผลจากการเปรียบเทียบทัศนะของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่ ปรากฏว่า ครูมีทัศนะแตกต่างไปจากนักเรียนและผู้อุปการะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .001 ตามลำดับ ส่วนผู้อุปการะนั้น มีทัศนะต่างไปจากผู้บริหารและนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 สำหรับผู้บริหาร ได้มีทัศนะต่อคุณลักษณะครูท่านมนุษยสัมพันธ์ ไม่แตกต่างจากครูและนักเรียนแต่ประการใด กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 ได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูท่านนี้ต่างกัน กล่าวคือ ครูได้ให้ความสำคัญสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ รองลงมาคือ ผู้บริหาร นักเรียน และผู้อุปการะ ตามลำดับ

4.6 คุณลักษณะครูด้านการปฏิบัติงานทั่วไป กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 มีทัศนะต่อคุณลักษณะครูท่านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารมีทัศนะต่างไปจากนักเรียนและผู้อุปการะ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สำหรับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่แล้ว ไม่ปรากฏว่ามีทัศนะแตกต่างกันแต่อย่างใด นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูท่านนี้มากน้อยต่างกัน กล่าวคือ ผู้บริหาร ได้ให้ความสำคัญสูงกว่าบุคคลกลุ่มอื่น ๆ รองลงมาคือ ครู ผู้อุปการะ และนักเรียน ตามลำดับ

4.7 คุณลักษณะครูด้านความเป็นประชาธิปไตย กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 ได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูท่านนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 โดยครูมีทัศนะ

แตกต่างกันไปจากผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แต่มีทิศทางไม่แตกต่างกันไปจากผู้ปกครอง
แต่อย่างใด ส่วนกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ นั้น เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่แล้ว ปรากฏว่า
มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้ นอกจากนั้นยังพบว่า ผู้บริหาร
ได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูด้านนี้สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ รองลงมาได้แก่ กลุ่มตัวอย่าง
ที่เป็น ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ตามลำดับ

5. การเปรียบเทียบความแตกต่างของ คุณลักษณะครูตามทัศนคติของครูที่มีความแตกต่างกัน ในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิ

5.1 ครูที่มีความแตกต่างกันในเรื่องเพศ ครูหญิงได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครู
ด้านการสอน และด้านสัมพันธภาพกับนักเรียนสูงกว่าครูชาย และความแตกต่างนี้แตกต่างอย่าง
มีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และ .05 ตามลำดับ ส่วนด้านคุณธรรม - ศีลธรรม ครูชาย ได้ให้
ความสำคัญสูงกว่าครูหญิง โดยมีทิศทางต่างกันที่ระดับ .001 สำหรับคุณลักษณะครูด้านอื่น ๆ ที่เหลือ
ครูชายและครูหญิง ต่างก็มีทัศนคติหรือให้ความสำคัญไม่แตกต่างกัน

5.2 ครูที่มีความแตกต่างกันในเรื่องอายุ ครูอายุน้อยได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครู
ด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน ด้านบุคลิกลักษณะ และด้านความเป็นประชาธิปไตยสูงกว่าครูอายุมาก
และความแตกต่างนี้ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, .05 และ .05 ตามลำดับ
ส่วนด้านคุณธรรม - ศีลธรรม และด้านการปฏิบัติงานทั่วไป ครูอายุมากได้ให้ความสำคัญสูงกว่า
ครูอายุน้อย โดยมีทิศทางต่างกันที่ระดับ .001 ทั้งนี้ สำหรับด้านการสอน และด้านมนุษยสัมพันธ์
ทั้งครูอายุมากและครูอายุน้อย ต่างก็มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

5.3 ครูที่มีความแตกต่างกันในเรื่องวุฒิ ครูวุฒิสุงได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครู
ด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน และด้านบุคลิกลักษณะ สูงกว่าครูวุฒิต่ำ โดยมีทิศทางต่างกันที่ระดับ .01
และ .001 ตามลำดับ ส่วนครูวุฒิต่ำ ได้ให้ความสำคัญด้าน คุณธรรม - ศีลธรรม และด้าน
การปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่าครูวุฒิสุง และมีทิศทางต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01, .001 ตามลำดับ
สำหรับคุณลักษณะด้านอื่น ๆ ที่เหลือ ทั้งครูวุฒิสุงและครูวุฒิต่ำต่างก็ให้ความสำคัญไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ผลอันเนื่องมาจากการสำรวจสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู จากทัศนะของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ

จะเห็นได้ว่าคุณลักษณะครูประถมศึกษาที่ดีและเป็นที่พึงประสงค์ของสังคมในจังหวัดสงขลานั้น ทั้ง 7 ด้าน หรือ 84 ลักษณะย่อย ต่างก็เป็นลักษณะที่เหมือน ๆ กับทัศนะของนักการศึกษาและนักวิจัยท่านอื่น ๆ ที่เคยกล่าวไว้ อาจแตกต่างกันบ้างบางเรื่องเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คุณลักษณะครูที่แตกต่างไปจากทัศนะของนักศึกษานักวิจัยท่านอื่น พอจะยกมากล่าวเป็นตัวอย่างได้ ดังเช่น

คุณลักษณะด้านการสอน ในข้อที่ว่า ครูที่ดีและเป็นที่พึงประสงค์นั้น ต้องเป็นคนที่มีความสามารถสอนได้หลาย ๆ วิชา เพราะเป็นที่ทราบอยู่แล้วว่าโรงเรียนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลานั้น ยังมีอีกหลายโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้น ถึงแม้จะมีครบ แต่ก็ไม่สามารถจะหาครูที่ชำนาญการทุกสาขาได้ ฉะนั้นในบางครั้งจึงมีความจำเป็นต้องให้ครูภาษาไทยช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์ด้วย อย่างนี้เป็นต้น

คุณลักษณะครูที่ดีที่สัมพันธ์ภาพกับนักเรียนที่เด่นชัดอีกลักษณะหนึ่ง คือ การติดตามติดตามความทุกข์สุขของนักเรียน เพราะครูประถมศึกษานั้นคงคอยให้กำลังใจแก่นักเรียนด้วยเพื่อเขาจะได้ชอบไปโรงเรียน และเห็นโรงเรียนหรือครูเป็นที่พึงพอใจของเขาได้ นอกจากนั้นการเยี่ยมเยียนนักเรียน จะได้พบสภาพที่แท้จริงทางบ้านของนักเรียนเพื่อจะได้ส่งเสริมนักเรียนได้ถูกต้อง โดยร่วมกับผู้ปกครอง นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อครูและนักเรียนแล้ว ยังเป็นการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองด้วย

การที่ครูจำเป็นต้องประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบศีลธรรมอันดีนั้น เป็นที่ยอมรับและเป็นที่พึงปรารถนาของสังคมทุกยุคทุกสมัย เพราะความเชื่อของประชาชนทั่วไป ยังเห็นว่าครูเป็นปูชนียบุคคล และเป็นตัวอย่างแก่เยาวชนของชาติ (เด็กชอบเลียนแบบครูอยู่แล้ว) การที่สังคม

ต้องการให้ครูรู้จักทำจิตใจว่าง เบ่งใส ปราศจากทิฐิ เพราะหากครูมีคุณลักษณะอย่างนี้ จะอยู่รวมกันกับหมู่คณะและสังคมได้อย่างเป็นสุข การแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นหรือความขัดแย้ง อย่างรุนแรงก็ย่อมจะมีน้อย

คุณลักษณะเด่นอีกอย่างหนึ่งคือ ครูที่คืนนี้ต้องทำตัวมิให้เป็นคนมีปมด้อย เช่น มีหนี้สินล้นพ้นตัว หรือทำความผิดที่สังคมรังเกียจ เป็นต้น คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะเหล่านี้ หากสูญเสียไป จะทำลายบุคลิกลักษณะอันดีของครู และจะเป็นสาเหตุให้ครูขาดความสุขกาย สบายใจ หลีกหนีสังคม และทำให้คุณค่าของปณิธิบุคคลตกต่ำลงด้วย

สำหรับคุณลักษณะครูที่นักการศึกษาและนักวิจัยอื่นไม่ค่อยได้กล่าวถึง แต่นักวิจัย จำเป็นต้องแยกออกต่างหากเป็นการเฉพาะ คือคุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานทั่วไป เพราะหลาย ลักษณะที่กลุ่มตัวอย่างได้เสนอมานั้น เป็นลักษณะที่ไม่เหมือนกับที่นักวิจัยท่านอื่นเคยสรุปไว้ อย่างเช่น การชักชวนให้คนในท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการศึกษา เพื่อเขาจะได้ให้ความ ช่วยเหลือโรงเรียน อย่างนี้เป็นต้น จึงเห็นได้ว่า คุณลักษณะของครูประถมศึกษาที่ดี และเป็น ที่พึงประสงค์ของสังคมในจังหวัดสงขลา เฉพาะที่เด่นหรือต่างไปจากทัศนะของนักวิจัยหรือนักการศึกษาอื่นนั้นมักเป็นคุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานทั่วไป และงานพิเศษ เพราะครูระดับ ประถมศึกษานั้นยังมีความจำเป็นที่ต้องทำงานหลายอย่างหลายหน้าที่ จะทำแบบที่กำหนดตาม ระบบจำแนกตำแหน่ง (Position Classification) หาได้ไม่ ผิดกับครูระดับสูงที่มีหน้าที่ เฉพาะอย่างขึ้น ที่ว่าครูประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาควรทำหน้าที่พิเศษอื่นด้วยนั้น ตรงกับผล การวิจัยของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ซึ่งได้เสนอแนะไว้ว่า ครูควรช่วยเหลืองานพิเศษ อื่น ๆ ของโรงเรียนด้วย ไม่ควรถือตนว่ามีหน้าที่สอนแต่เพียงอย่างเดียว (วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2518 : 93)

2. ผลอันเนื่องมาจากการจัดอันดับความสำคัญของคุณลักษณะครูด้านต่าง ๆ ตามทัศนะ
ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ซึ่งเกี่ยวข้องกับแบบสำรวจคุณลักษณะครูที่สร้างขึ้น

การที่ครูให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูด้านการสอนมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความเป็นประชาธิปไตย และด้านการปฏิบัติงานทั่วไป อาจเป็นเพราะว่าครูได้สำนึกถึงหน้าที่โดยตรงของตน คือการสอน การที่ให้ความสำคัญด้านความเป็นประชาธิปไตยสูงนั้น เป็นเพราะครูส่วนมากเห็นคุณค่าของวิธีการประชาธิปไตย หรืออาจเป็นเพราะผู้วิจัยไปหาข้อมูล สมัยปฏิรูปการปกครองแผ่นดินก็ได้ ส่วนด้านการปฏิบัติงานทั่วไปที่ครูให้ความสำคัญเป็นอันดับ 3 นั้น เป็นเพราะครูประถมศึกษาต้องทำงานหลายหน้าที่ ครูประถมศึกษาต้องพึ่งตนเอง และช่วยเหลือตัวเองอีกมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านอาหาร บริเวณ เครื่องใช้ อุปกรณ์ ฯลฯ เพราะรัฐยังจัดงบประมาณเพื่อการประถมศึกษาน้อยเหลือเกิน เมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาในระดับอื่น เหตุที่ครูประถมศึกษาให้ความสำคัญต่อด้านบุคลิกลักษณะน้อย เป็นเพราะว่าครูประถมส่วนมาก อยู่ชนบทบ้านนอก ต้องคลุกคลีอยู่กับบรรยากาศแบบชนบท หากปรับปรุงบุคลิกลักษณะไปอาจ เข้ากับนักเรียนและประชาชนไม่ได้ก็เห็นได้

ผู้บริหารก็ได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูเหมือน ๆ กับครู คือได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะด้านความเป็นประชาธิปไตยเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านการสอน ด้านการปฏิบัติงานทั่วไป ทั้งนี้คงเป็นเพราะทั้งครูและผู้บริหาร ใฝ่มองสภาพการศึกษา และความจำเป็นของการพัฒนา การประถมศึกษาเหมือนกัน เมื่อฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติการสอน (ครู) ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูไม่แตกต่างกันมากอย่างนี้ แสดงว่าการปฏิบัติงานของทั้งสองฝ่ายเข้ากันได้ และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

สำหรับนักเรียนและผู้ปกครองนั้น ได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูด้านการสอน และด้านสัมพันธภาพกับนักเรียนสูงที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่านักเรียนและผู้ปกครองมองการศึกษาหรือ มองหน้าที่ของโรงเรียนในมุมที่แคบกว่าครูและผู้บริหาร คงนึกเพียงว่าโรงเรียนควรให้อะไรแก่เด็ก เท่านั้น โรงเรียนควรมีหน้าที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เขาเหล่านั้นคงไม่นึกถึงหรือว่าโรงเรียน ควรให้อะไรแก่สังคมบ้าง

ส่วนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ คุณลักษณะด้านการสอน ด้านการปฏิบัติงานทั่วไป ด้านความเป็นประชาธิปไตย ด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน ด้านคุณธรรม - ศีลธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบุคลิกลักษณะ โดยคิดน้ำหนักเป็นอัตราส่วน 6 : 5 : 5 : 5 : 4 : 4 : 3 ตามลำดับ

ทัศนะรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 นี้ อาจกล่าวได้ว่า เป็นทัศนะของสังคม หรือเกณฑ์ปรกติ หรือรหัสฐานของสังคม (Social Norm) ที่มีต่อคุณลักษณะครูด้านต่าง ๆ ตัวเลขน้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะครูด้านต่าง ๆ อันได้มาจากทัศนะของสังคม จึงควรเป็นตัวเลขที่สำคัญ ที่จะสะท้อนกิจกรรมครู ว่าเขาเหล่านั้นเข้าไปใกล้รหัสฐานของสังคม หรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมมากน้อยอย่างไร

การจัดการศึกษานั้น นอกจากจะจัดเพื่อสนองความต้องการของแต่ละบุคคลแล้ว ควรจะจัดโดยคำนึงถึงความต้องการของสังคมด้วย ฉะนั้นฝ่ายปฏิบัติการสอนซึ่งเป็นครูและฝ่ายบริหารจึงควรคำนึงถึงเรื่องนี้ สังคมเห็นความสำคัญด้านไหนมากกว่า ก็ควรจะปฏิบัติให้เป็นไปตามความต้องการของสังคม กล่าวคือ ครูประจำการควรจะได้ปรับปรุงตนเอง ควรจะเพิ่มความสำคัญด้านการเรียนการสอนให้มากเป็นพิเศษ รองลงมาก็ควรให้ความสำคัญแก่ด้านการปฏิบัติงานทั่วไป ด้านความเป็นประชาธิปไตยอย่างนี้ เป็นต้น สำหรับผู้บริหารก็ทำนองเดียวกัน ควรให้ความสำคัญแก่ครูที่ได้ปฏิบัติตามความต้องการของสังคมด้วย การพิจารณาความดีความชอบประจำปีของครูก็เช่นกัน ควรพิจารณาให้น้ำหนักคะแนนแต่ละด้านมาอย่างต่างกันตามความสำคัญดังกล่าวด้วย คะแนนเต็มด้านการสอน ควรให้สูงที่สุด และลดหลั่นลงไปถึงคะแนนด้านบุคลิกลักษณะ เช่นถ้าให้คะแนนเต็มด้านการสอน 60 คะแนนเต็มด้านการปฏิบัติงานทั่วไปคงเท่ากับ 50 คะแนนเต็มด้านความเป็นประชาธิปไตยเท่ากับ 50 คะแนนเต็มด้านสัมพันธภาพกับนักเรียนเท่ากับ 50 คะแนนเต็มด้านคุณธรรม - ศีลธรรม เท่ากับ 40 คะแนนเต็มด้านมนุษยสัมพันธ์ เท่ากับ 40 และคะแนนเต็มด้านบุคลิกลักษณะ เท่ากับ 30 ทั้งนี้เป็นต้น ครูคนใดได้คะแนนรวมสูงสุดจึงควรได้อันดับที่ดีกว่า

เครื่องมือหรือแบบสำรวจคุณลักษณะครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจึงใช้ได้ทั้งการพิจารณาคัดเลือกครูให้เหมาะสมกับตำแหน่ง และการสอบคัดเลือกครูเพื่อความเหมาะสมกับตำแหน่ง สมมุติว่าถ้าจะใช้พิจารณาคัดเลือกครูให้เหมาะสมกับตำแหน่ง ก็ให้ครูที่เราจะพิจารณาคัดเลือกนั้น กระทำหรือ check แบบสำรวจคุณลักษณะครูทั้ง 84 ข้อ แล้วพิจารณาไปตามความถี่ของการ เช่น ตำแหน่งการสอน ก็ควรเลือกเอาครูที่มีทักษะของคุณลักษณะครูด้านการสอน และด้านสัมพันธภาพกับนักเรียนสูง ๆ ถ้าจะเลือกครูเพื่อทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนหรือติดต่อสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น ก็ควรเลือกเอาครูที่มีคุณลักษณะครูด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบุคลิกลักษณะ ถ้าจะเลือกเพื่อทำหน้าที่กรรมการเงินก็ควรเลือกเอาครูที่มีทักษะของคุณลักษณะครูด้านคุณธรรม - ศีลธรรมสูง อย่างนี้เป็นต้น

หากจะใช้เครื่องมือนี้เพื่อสอบคัดเลือกครูเข้าทำงานในภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง ก็ควรใช้ร่วมกับวิธีการอื่น ๆ ดังที่ ก.พ. วางระเบียบไว้ (ก.พ., 2519 : 200) เช่น การคุุประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงานและการสอบสัมภาษณ์ จะใช้เครื่องมือนี้เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการสอบสัมภาษณ์ก็ได้ การเปรียบเทียบว่าครูคนใดได้คะแนนสูงกว่ากันนั้น ของความถี่เหล่านั้นมีทักษะของคุณลักษณะครูเป็นไปตามทักษะของสังคมมากน้อยกันอย่างไร คะแนนแต่ละด้านจึงขึ้นอยู่กับน้ำหนักความสำคัญที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มได้ให้ไว้ กล่าวคือ การสอน : งานทั่วไป : ประชาธิปไตย : สัมพันธ์กับนักเรียน : ศีลธรรม : มนุษย์สัมพันธ์ : บุคลิก มีน้ำหนักความสำคัญเป็นอัตราส่วนเท่ากับ 6 : 5 : 5 : 5 : 4 : 4 : 3 ตามลำดับ ฉะนั้นคะแนนของครูแต่ละคนจะเท่ากับ 6 เท่า ของคะแนนด้านการสอน + 5 เท่า ของคะแนนด้านการปฏิบัติงานทั่วไป + 5 เท่า ของคะแนนด้านประชาธิปไตย + 5 เท่า ของคะแนนด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน + 4 เท่า ของคะแนนด้านศีลธรรม + 4 เท่า ของคะแนนด้านมนุษยสัมพันธ์ + 3 เท่าของคะแนนด้านบุคลิกลักษณะ ครูคนใดได้คะแนนรวมมากกว่า ก็แสดงว่าครูคนนั้นมีทักษะเป็นที่พึงประสงค์ของสังคมมากกว่า และจะคงมีคุณลักษณะเป็นที่พึงประสงค์ของสังคมมากกว่าด้วย

3. ผลอันเนื่องมาจากการวิเคราะห์ความแตกต่างของคุณลักษณะครู ตามทัศนะของ
กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม

การที่ครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง ต่างก็ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครู ด้านการสอนสูง แสดงว่าการปฏิบัติกำกับการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา อยู่ในเกณฑ์สูงด้วย ตรงกับรายงานผลการประเมินมาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสงขลา ของกรมสามัญศึกษา ซึ่งพบว่า การเรียนการสอน ในโรงเรียนประถมศึกษาของจังหวัดสงขลาอยู่ในเกณฑ์ร้อยละ 17.50 พอใช้ ร้อยละ 72.50 ส่วนที่ควรปรับปรุง มีเพียงร้อยละ 10 เท่านั้น (กรมสามัญศึกษา, 2515 : 635) นอกจากนั้น ก็ตรงกับผลงานวิจัยของ สมอง สุวรรณวงศ์ (2519 : 104) ที่พบว่า ประชาชนทุกฝ่ายใน จังหวัดสงขลา เห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ได้ปฏิบัติงาน ด้านวิชาการดีพอสมควร แม้แต่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลและสังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคใต้ ก็ได้ปฏิบัติการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์ดี ดังผลงานวิจัยของ รังษี มหาวชิษฐ์ (2518 : 130 - 136) และเฉลิม แหม่มซ้อย (2519 : 88) ตามลำดับ แสดงว่าทุกฝ่าย ได้เห็นความสำคัญด้านการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์สูง หน้าที่อันคัมภีร์ของการประถมศึกษา จึงควรเป็น งานด้านการเรียนการสอนหรืองานวิชาการ แต่อย่างไรก็ตาม หลายกลุ่มยังมีทัศนะต่อ คุณลักษณะครูด้านนี้แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะบุคคลเหล่านี้มีบทบาทคนละอย่างกันก็ได้

ความสัมพันธ์กับนักเรียน ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ต่างก็ให้ความสำคัญสูง เหมือน ๆ กัน เป็นเพราะว่านักเรียนประถมศึกษายังรับผิดชอบตัวเองไม่ได้ นักเรียนจึงต้องพึ่งครู ผู้สอนในด้านต่าง ๆ อีกมาก การที่ครูมีทัศนะด้านนี้ตรงกับนักเรียนและผู้ปกครองเป็นสิ่งที่ดีแล้ว แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ทำไม ผู้บริหารจึงให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูด้านนี้ น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่าง อื่น ๆ (ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ)

คุณลักษณะด้านคุณธรรม - ศีลธรรม กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มได้ให้ความสำคัญระดับปานกลางพอ ๆ กัน แต่ครูกลับให้ความสำคัญของคุณลักษณะครูด้านนี้น้อยกว่าผู้ปกครองมาก คือต่างกันอย่างน้อยสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอิทธิพลอันเร่งมาจากความเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจหรือการครองชีพ เพราะสังคมปัจจุบันเน้นทุกคนต้องดิ้นรนแข่งขันกันในทุก ๆ ด้าน เพื่อที่จะมีชีวิตรอยู่ได้อย่างมีความสุข อาจมีการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน คนส่วนมากจึงคำนึงถึงด้านวัตถุมากกว่าด้านจิตใจ ด้านคุณธรรม - ศีลธรรม ของคนปัจจุบันจึงเสื่อมลง ครูซึ่งเป็นปुरुชนคนธรรมดาก็อาจมีคุณลักษณะด้านนี้เสื่อมลงด้วย อีกอย่างหนึ่งอาจเป็นเพราะว่าสังคมมุ่งหวังที่จะให้ครูทำทุกอย่างตามอุดมคติของเขามากเกินไปก็ไม่ได้จึงมองไปว่าครูมีคุณลักษณะด้านนี้น้อยไป ครูจึงควรเพิ่มความสำคัญด้านนี้ขึ้นอีก เพื่อให้เป็นที่พึงปรารถนาของผู้ปกครองนักเรียนยิ่งขึ้น

ในเรื่องบุคลิกลักษณะของครู นักเรียนได้ให้ความสำคัญน้อยมาก โดยมีทัศนะต่างไปจากกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ อาจเป็นเพราะว่านักเรียนระดับนี้ยังอยู่ในวัยเด็ก ไม่มีประสบการณ์ไม่เห็นความจำเป็นของคุณลักษณะด้านนี้นัก ส่วนผู้ใหญ่ก็น่าจะเห็นความจำเป็นของครูที่มีบุคลิกดี ครูต้องทำอะไรเป็นตัวอย่างแก่ศิษย์ ครูที่มีบุคลิกดี ทำให้มีอำนาจบารมีหรืออิทธิพลจริงใจเด็กได้ ซึ่งเป็นผลต่อการเรียนการสอนด้วย ผู้ใหญ่จึงเห็นความสำคัญของคุณลักษณะครูด้านนี้สูงกว่านักเรียนดังกล่าว

สำหรับด้านมนุษยสัมพันธ์ ทุกกลุ่มมีทัศนะและให้ความสำคัญค่อนข้างต่ำเหมือนกัน (เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น) โดยครูได้ให้ความสำคัญของคุณลักษณะครูด้านนี้สูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ อาจเป็นเพราะครูประถมศึกษายังเห็นว่าครูต่อครูน่าจะต้องมีสัมพันธ์อันดีต่อกัน เข้าใจกันได้ดี เพราะต้องร่วมมือกันตลอดเวลาอันยาวนาน นอกจากนั้นมนุษยสัมพันธ์ของครูยังมีความสำคัญที่จะถึงเอาผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชนเข้ามาสู่โรงเรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของท้องถิ่นอย่างยิ่ง ตรงกันข้ามกับผู้ปกครองที่ให้ความสำคัญของคุณลักษณะครูด้านนี้น้อยมาก น้อยต่างไปจากกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองในปัจจุบันมิได้เข้ามามีชีวิตหรือมีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็น หรือจัดการศึกษาภายในโรงเรียน กล่าวได้ว่าอิทธิพลระบอบของผู้ปกครองที่เข้ามา

ติดต่อกายในโรงเรียนน้อยมาก และอีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในเมืองเล็ก ๆ ที่ประชาชนทั่วไปรู้จักคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี ความสัมพันธ์ต่อกันจึงเป็นไปโดยราบรื่น ไม่นับปัญหา

การที่วิจัยพบว่า ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญด้านมนุษยสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำนั้น ตรงกับผลการวิจัยของเจลิม แชมช้อย (2519) และสนอง สุวรรณวงศ์ (2519) กล่าวคือ เจลิม แชมช้อย ได้ทำการวิจัยเรื่อง งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ โดยหาข้อมูลจากผู้บริหาร ประชาชน และนักวิชาการ พบว่าโรงเรียนประถมศึกษาในภาคใต้ ยังปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน น้อยกว่าที่ควร (เจลิม แชมช้อย, 2519 : 88) สำหรับ สนอง สุวรรณวงศ์ นั้น ได้วิจัยเรื่อง บทบาทและความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาประเภทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา พบว่า ประชาชนในจังหวัดสงขลาเห็นว่า โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ได้ให้ความสำคัญด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนน้อยเกินไป (สนอง สุวรรณวงศ์, 2519 : 101)

ผู้บริหารและครูได้ให้ความสำคัญต่อลักษณะครู ด้านการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่านักเรียนและผู้ปกครองมาก คือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูต่างสังกัดอยู่ว่าโรงเรียนประถมศึกษา นอกจากทำหน้าที่เพื่อนักเรียนแล้ว ยังต้องทำหน้าที่เพื่อสังคมด้วย

สำหรับด้านความเป็นประชาธิปไตย ผู้บริหารได้มีทัศนะหรือให้ความสำคัญสูงสุด ต่างไปจากบุคคลกลุ่มอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด เป็นเพราะผู้บริหารเห็นคุณค่าของ คุณลักษณะด้านความเป็นประชาธิปไตยสูงกว่าบุคคลอื่นหรืออาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารได้รับอิทธิพลจากนโยบายของรัฐบาลมากกว่าบุคคลกลุ่มอื่นก็ได้

4. ผลอันเนื่องมาจากการเปรียบเทียบทัศนะของครูที่มีความแตกต่างกันในเรื่องเพศ

อายุ วชิ

ครูหญิงได้ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะครูด้านการสอน และด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน สูงกว่าครูชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูหญิงให้ความสำคัญต่อครูในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับด้านการเรียนการสอนสูงกว่าครูชาย หรือไม่ก็เป็นเพราะว่าครูหญิงสนใจด้านนี้ สูงกว่าครูชาย ฉะนั้นหากมีโอกาสที่จะปฏิบัติเหมือน ๆ กัน ครูหญิงก็ย่อมจะสนใจและให้ความสำคัญ ต่อด้านการเรียนการสอนสูงกว่าครูชายเป็นแน่ คล้ายคลึงกับผลการวิจัยของ ไรอันส์ (Ryans, 1970 : 390) ซึ่งวิจัยพบว่าครูหญิงมีคุณสมบัติของครูสูงกว่าครูชาย แต่อาจจะเลือกครูเพื่อรับผิดชอบ ด้านการเงิน หรือเรื่องที่จะต้องคำนึงถึงคุณธรรม - ศีลธรรม สูง ก็ควรเลือกครูชายดีกว่าครูหญิง เพราะครูชายได้ให้ความสำคัญด้านนี้สูงกว่าครูหญิง (ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ)

การที่วิจัยพบว่าครูอายุมากกับครูอายุน้อยมีทัศนะต่อคุณลักษณะครูแตกต่างกันเกือบทุกด้าน (เว้นแต่ด้านการสอน และด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน) การที่ครูอายุมากกับครูอายุน้อยมีทัศนะแตกต่างกัน เกี่ยวกับหน้าที่ของครูท่านอื่น ๆ นอกจากด้านการเรียนการสอนนั้นอาจเป็นเพราะว่าครูอายุมากมองเห็น หน้าที่ของการประถมศึกษาแคบกว่าครูอายุน้อยก็เป็นได้ เมื่อเป็นเช่นนี้คุณสมบัติของครูหรือคุณลักษณะของครูทั้งสองกลุ่มนี้จึงย่อมแตกต่างกันบ้าง คล้ายคลึงกับผลการวิจัยของ ไรอันส์ (Ryans, 1970 : 390) ที่พบว่าครูอายุมากกับครูอายุน้อยมีคุณสมบัติของครูต่างกัน

ครูอายุน้อยมีคุณลักษณะครูด้านสัมพันธภาพกับนักเรียนสูงกว่าครูอายุมาก เมื่อครูอายุน้อย มีทัศนะต่อคุณลักษณะครูท่านนี้สูงกว่าครูอายุมาก แสดงว่าครูอายุน้อยมีการเอาใจใส่ในความเป็นอยู่ ของนักเรียนหรือมีความรับผิดชอบต่อนักเรียนดีกว่าครูอายุมาก นอกจากด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน แล้วครูอายุน้อยยังให้ความสนใจด้านบุคลิกลักษณะสูงกว่าครูอายุมากด้วย ย่อมเป็นความจริงและถูกต้อง ตามธรรมชาติอยู่แล้ว ในแง่ความใจกว้าง การรับผิดชอบ การรู้จักเคารพในสิทธิหน้าที่ การเป็น ผู้นำผู้ตามที่ดี การยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ครูอายุน้อยก็ทำได้ดีกว่าครูอายุมาก เพราะ ครูอายุน้อยมีทัศนะต่อคุณลักษณะครูด้านความเป็นประชาธิปไตย สูงกว่าครูอายุมาก แต่ถ้าเป็นเรื่อง

การพัฒนาโรงเรียน งานที่ต้องอาศัยความมีคุณธรรม - ศีลธรรม ควรจะมอบให้ครูอายุมาก เป็นผู้รับผิดชอบ เพราะครูอายุมากมีทักษะต่อคุณลักษณะต่อคุณลักษณะครูท่านนี้สูงกว่าครูอายุน้อย

ทักษะของครูวุฒิสูงและครูวุฒิต่ำที่มีต่อคุณลักษณะครูท่านต่าง ๆ ผลการวิจัยออกมา ทำนองเกี่ยวกับครูอายุมากและครูอายุน้อย กล่าวคือ ครูวุฒิสูงมีทักษะหรือให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะ ครูท่านสัมพันธ์ภาพกับนักเรียนและค่านิยมคุณลักษณะสูงกว่าครูวุฒิต่ำ ส่วนครูวุฒิต่ำให้ความสำคัญด้าน คุณธรรม - ศีลธรรม และด้านการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่าครูวุฒิสูง

ข้อเสนอแนะ

1. ผลจากการวิจัยที่พบว่า คุณลักษณะครูแต่ละท่านมีน้ำหนักความสำคัญไม่เท่ากัน คือมีน้ำหนักความสำคัญเป็นไปตามทักษะของกลุ่มตัวอย่างทุก ๆ กลุ่ม ครูประจำการก็ควรที่จะประพฤติปฏิบัติเน้นหนักไปตามทักษะดังกล่าวด้วย ครูประจำการในโรงเรียนประถมศึกษา ควรจะให้ความสนใจเกี่ยวกับหน้าที่การเรียนการสอนให้มากที่สุด รองลงมาจึงจะให้ความสำคัญ ด้านการปฏิบัติงานทั่วไป การประพฤติปฏิบัติตามแนวประชาธิปไตย ความมีสัมพันธ์ภาพกับนักเรียน ความมีคุณธรรม - ศีลธรรม มนุษยสัมพันธ์ และการปรับปรุงบุคลิกลักษณะ ตามลำดับ อย่างนั้น เป็นต้น แต่ผลการปฏิบัติของครูประจำการ จะสอดคล้องกับความเห็นของสังคมหรือไม่ แค่นั้น จึงขึ้นอยู่กับผู้บริหารด้วย

2. ครูประจำการ ควรจะให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะครูด้านคุณธรรม - ศีลธรรม เพิ่มขึ้น ควรจะประพฤติปฏิบัติให้เป็นผู้มีคุณธรรม - ศีลธรรม สูงขึ้นกว่านี้ เพื่อให้เป็นที่พอใจ ของผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองนักเรียน

3. เกี่ยวกับค่านิยมมนุษยสัมพันธ์และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานอื่นนั้น โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสงขลา ยังปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ถึงแม้ครูจะให้ความสำคัญด้านนี้ สูงกว่าฝ่ายอื่น ๆ ก็ตาม เพราะเป็นที่น่าสนใจว่า ทุกกลุ่มหรือทุกฝ่ายยังให้ความสำคัญก่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองนักเรียนยังให้ความสำคัญน้อยมาก ครูประถมศึกษาในจังหวัดสงขลา

จึงควรเพิ่มความสนใจในก้านนี้ให้สูงขึ้น เพื่อให้ทุกกลุ่มได้เห็นความสำคัญของการสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองนักเรียน ฉะนั้นครูประจำการผู้บริหาร ควรหาวิธีการให้ผู้ปกครองเหล่านั้นได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับโรงเรียนเพิ่มสูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

4. ผู้บริหารการประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ได้ให้ความสำคัญด้านการปฏิบัติงานทั่วไปและด้านความเป็นประชาธิปไตยสูงกว่ากลุ่มบุคคลอื่น ๆ บอมนแสดงว่าผู้บริหารได้ให้ความสำคัญด้านงานธุรการและกิจการทั่วไป สูงกว่างานด้านการเรียนการสอน หรืองานฝ่ายวิชาการ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารให้ความสนใจด้านการเรียนการสอนและด้านสัมพันธภาพกับนักเรียนน้อยกว่ากลุ่มบุคคลอื่น ๆ ผู้บริหารจึงควรเพิ่มความสนใจหรือให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการและการดำเนินงานวิชาการ ของโรงเรียนให้สูงขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับทัศนะหรือความต้องการของสังคม

5. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาควรจะรู้วิธีที่จะเลือกคนเพื่อให้เหมาะกับงานด้วย โดยเฉพาะผู้บริหารระดับปฏิบัติการ เช่น หัวหน้าหมวดการศึกษา และครูใหญ่ อาจนำเอาผลการวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้เกี่ยวกับการเลือกคน ให้เหมาะกับงานได้ อย่างเช่น ถ้าจะเลือกครูเพื่อให้รับผิดชอบเกี่ยวกับนักเรียน ก็ควรจะเลือกครูหญิงดีกว่าครูชาย หรือเลือกครูอายุน้อยและหรือมีวุฒิสูงดีกว่าจะเลือกครูอายุมากและหรือมีวุฒิต่ำ ถ้าจะมอบงานด้านคุณธรรม - ศีลธรรม ก็ควรจะมอบให้ครูชายดีกว่าครูหญิง หรือมอบให้ครูที่มีวุฒิค่าและหรือครูที่มีอายุมากกว่ามอบให้ครูที่มีวุฒิสูงและหรือครูที่มีอายุน้อย งานด้านธุรการและการพัฒนาโรงเรียนก็ควรจะมอบให้ครูอายุมากหรือครูวุฒิต่ำรับผิดชอบ อย่างนี้เป็นต้น

ถ้าหากจะมอบงานให้ครูทั่ว ๆ ไปก็ควรจะรู้นิสัยหรือทัศนะของครูเหล่านั้นเสียก่อน อาจทดสอบทัศนะของเขาโดยใช้แบบสำรวจคุณลักษณะครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นก็ได้ เมื่อทราบทัศนะของครูคนใดเป็นอย่างไรแล้ว จึงมอบหมายงานให้ตามที่เขานึก หรือเขาชอบดังกล่าวนั้น

6. การพิจารณาความดีความชอบประจำปีของครู ควรให้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้น เพื่อวางหลักเกณฑ์การพิจารณาก่อน ก่อนที่จะมีการพิจารณา การตั้งหลักเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบนั้น ควรจะพิจารณาให้นำหนักความสำคัญไปตามทัศนะของสังคมด้วย ครูประเภทที่จะทำการพิจารณาต้องเป็นครูที่ปฏิบัติหน้าที่เหมือน ๆ กันด้วย คือเป็นครูประจำชั้นเหมือนกัน การวางหลักเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบจึงควรเป็นดังนี้ การปฏิบัติงานด้านการสอน ให้คะแนนเต็มเป็น 6 ส่วน การปฏิบัติงานทั่วไป 5 ส่วน การวางคนตามแนวประชาธิปไตย 5 ส่วน การปฏิบัติตนด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน 5 ส่วน การมีคุณธรรมศีลธรรม 4 ส่วน การปฏิบัติด้านมนุษยสัมพันธ์ 4 ส่วน และบุคลิกลักษณะ 3 ส่วน เมื่อให้คะแนนไปทาง ... อัตราส่วนความสำคัญของแต่ละด้านแล้ว ครูคนใดได้คะแนนรวมสูงสุด จึงควรได้อันดับที่ดีกว่า

7. หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการอบรมครูก่อนประจำการก็ การอบรมครูในประจำการก็ (เฉพาะครูประถมศึกษา) ควรจะได้เน้นหนักไปตามความสำคัญแต่ละด้านด้วย ให้ครูประถมศึกษาได้มีคุณลักษณะอันเป็นที่พึงประสงค์ของสังคมดังกล่าวแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้มีความสามารถที่จะทำงานพิเศษอื่นของโรงเรียน นอกเหนือจากด้านการเรียนการสอนได้ด้วย

8. การคัดเลือกและการสอบคัดเลือกครูขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ในภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง ควรหาวิธีการและเครื่องมือที่มีความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรง และความยุติธรรมสูงขอควร เลือกให้ได้คนตามที่ต้องการจริง ๆ การนำเอาเครื่องมือหรือแบบสำรวจคุณลักษณะครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้ร่วมกับวิธีการอื่น ๆ ของ ก.พ. จะช่วยให้การคัดเลือกและสอบคัดเลือกครูเพื่อความเหมาะสมกับตำแหน่ง ได้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยพิจารณาให้คะแนนตามน้ำหนักความสำคัญดังนี้

6 (คะแนนด้านการสอน) + 5 (คะแนนด้านการปฏิบัติงานทั่วไป) + 5 (คะแนนด้านความเป็นประชาธิปไตย) + 5 (คะแนนด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน) + 4 (คะแนนด้านคุณธรรม - ศีลธรรม) + 4 (คะแนนด้านมนุษยสัมพันธ์) + 3 (คะแนนด้านบุคลิกลักษณะ) ถ้าหากนำเครื่องมือไปใช้จริง สูตรนี้ก็ควรจะเป็นความลับ กล่าวคือ ผู้เข้าสอบไม่ควรจะทราบสูตรนี้ก่อน

9. หน่วยงานบริหารที่มีหน้าที่ในการคัดเลือกและสอบคัดเลือกครู ควรจะมีหน่วยงานย่อยหรือเจ้าหน้าที่เพื่อการเลือกสรรบุคคลโดยเฉพาะ จะได้มีการผลิตคึกคักและวิจัยเกี่ยวกับการนี้ และควรจัดให้มีธนาคารข้อสอบและข้อสอบมาตรฐานเพื่อใช้ในการเลือกสรรบุคคลเข้าเป็นครู

10. ควรได้มีการวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในจังหวัดอื่น ๆ ด้วย "เพื่อที่ว่าทักษะหรือความต้องการของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ในจังหวัดนั้นมีคุณสมบัติและครูด้านต่าง ๆ อย่างไร แตกต่างกับจังหวัดสงขลาหรือไม่

11. ควรได้มีการค้นคว้าวิจัย และสร้างเครื่องมือแบบอื่นที่ต่างออกไป เพื่อจุดประสงค์อย่างเดียวกัน คือคัดเลือกและสอบคัดเลือกครูให้เหมาะสมกับตำแหน่งอย่างมีประสิทธิภาพ (มีความเชื่อมั่นสูง มีความเที่ยงตรงสูง มีความยุติธรรมสูง) เพื่อช่วยกันหาวิธีปรับปรุงการสอบภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง ได้มีประสิทธิภาพสูงพอ ๆ กับการสอบภาคความรู้ทั่วไป และภาคความรู้เฉพาะตำแหน่ง

12. ควรวิจัยต่อไปด้วยว่า หลักเกณฑ์ หลักการ การเลือกสรรบุคคลที่นักการศึกษา นักวิจัย ได้กล่าวไว้ (ดังปรากฏในเอกสารที่เกี่ยวข้อง) ว่าเป็นที่ยอมรับของสังคมหรือสังคมต้องการจะให้นำมาใช้มาปฏิบัติในการคัดเลือกครูประถมศึกษาหรือไม่เพียงไร

13. ผู้วิจัยจัดอันดับความสำคัญของคุณลักษณะครูด้านต่าง ๆ โดยใช้น้ำหนักตามอัตราส่วนอันเนื่องมาจากคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาจากการตอบแบบสำรวจคุณลักษณะครูประเภทคู่เปรียบเทียบ จึงอยากให้มีการวิจัยหาน้ำหนักความสำคัญนี้ โดยวิธีอื่นด้วยเช่น การใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ว่าจะได้อันดับความสำคัญของคุณลักษณะครูด้านต่าง ๆ เหมือนกับผู้วิจัยหรือไม่

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ก.พ. กฏ ก.พ. และระเบียบ ก.พ. พิมพ์โดยสวัสดิการสำนักงาน ก.พ., 2519, 296 หน้า.
- ✓ การฝึกหัดครู, กรม "ลักษณะครูที่ดี" โครงการวิจัยลักษณะของครูที่ดี (แบบสอบถาม), 2516, 10 หน้า.
- ✓ กอ สวัสดิการพิณชัย "ข้อคิดบางประการเกี่ยวกับการฝึกหัดครู" เอกสารสัมมนาผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2513, หน้า 40 - 46.
- ✓ กอ สวัสดิการพิณชัย "ครูกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา" ป.ศ.ร. 2519 ไขว้ฉันทการพิมพ์ หน้า 1 - 7.
- ✓ จานงค์ สมประสงค์ การบริหารพนักงานงานเจ้าหน้าที่ กรุงสยามการพิมพ์ 2516, 917 หน้า.
- เฉลิม แรมรชัย งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในภาคใต้ ปริญฐานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 100 หน้า.
- ✓ ชูศักดิ์ เทียงตรง การบริหารงานบุคคลในภาครัฐกิจ โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2517, 216 หน้า.
- ✓ อนุม นากะจันทร์ ทฤษฎีการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร วัฒนาพานิช 2514, 192 หน้า.
- ✓ ชงชัย สันติวงศ์ องค์การและการบริหาร ไทยวัฒนาพานิช 2516, 302 หน้า.
- ✓ บริบูรณ์ สุทธิสุภา เกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8 ปริญฐานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 69 หน้า.

✓ บานสมเด็จเจ้าพระยา, วิทยาสัยกร ลักษณะกฎที่สังคมของการ โรงพิมพ์สามมิตร
2518, 123 หน้า.

๒/บุญสนอง ไกรเนตร การเปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านความต้องการ (Personality needs)
ระหว่างผู้ที่ศึกษาวิชาชีพครู และวิชาชีพพยาบาล ปริญฐานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2515, 136 หน้า.

บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 212 หน้า.

✓ ประวิณ ณ นคร "การเลือกคนเข้าทำงาน" ข้าราชการ ปีที่ 7 ฉบับที่ 4.
เมษายน 2505 หน้า 18 - 19.

✓ ยุสดี สักขมานะ การบริหารธุรกิจ มงคลการพิมพ์ 2514, 261 หน้า.

✓ พรณี ประเสริฐวงศ์ และคณะ การจัดองค์การและการบริหาร โรงพิมพ์สุทธาสถาสาคร
2514, 637 หน้า.

✓ เพ็ญศรี วายวานนท์ "การสรรหาบุคคล" พัฒนบริหารศาสตร์ กรกฎาคม 2510,
หน้า 493 - 508.

✓ ภิญโญ สาร การบริหารงานบุคคล วัฒนาพานิช 2517, 587 หน้า.

๓/✓ มณฑา ปิยะมาคา การสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและธนบุรี
ปริญฐานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
2511, 133 หน้า.

รังษี มหาจันทร์ งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในภาคใต้
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 187 หน้า.

๔/✓ ลอม ไชยศรี คุณลักษณะของครูที่ศึกษาในทัศนะของนักเรียนมัธยมต้น โรงเรียนไทรมิตรวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2510 วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2510, 67 หน้า.

สวน สายยศ สถิติวิทยาทางการศึกษา วัฒนาพานิช 2515, 280 หน้า.

วิรัช วรณรัตน์ การศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะบางประการของครูประจำการ กับนักเรียนครูที่ยังไม่เคยเป็นครูประจำการ ปริญญาโททางการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 106 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมสามัญศึกษา รายงานผลการประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ประจำปี 2512 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2515, 846 หน้า.

✓สงวน สุทธิเลิศอรุณ "การเตรียมตัวสอบแข่งขัน" มิตรครู ปีที่ 18 ฉบับที่ 6 มีนาคม 2519, หน้า 19.

สนอง สุวรรณวงศ์ บทบาทและความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาประชาบาล ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ปริญญาโททางการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 132 หน้า.

✓สวัสดิ์ สุนทรังสี, เกตุณี หงสนันท์ การสรรหาและการคัดเลือกผู้บริหารในรัฐวิสาหกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2516, 89 หน้า.

✓สาโรช บัวศรี มาตรการพื้นฐานบางประการสำหรับการสร้างครูที่ดี โรงพิมพ์คุรุสภา 2515, 25 หน้า.

✓สุทิน เอมะพัฒน์ คุรุสภาสถาบันอาชีวศึกษา โรงพิมพ์เจริญธรรม 2509, 132 หน้า.

⑤ ✓สุภางค์ แสงวนิช "บุคลิกภาพ" ศูนย์ศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 4 เมษายน 2506, หน้า 41.

✓สมพงศ์ เกษมสิน การบริหารงานบุคคลในแผนใหม่ ไทยวัฒนาพานิช 2519, 376 หน้า.

✓อนันต์ พาหะมาก เกณฑ์การสรรหาและคัดเลือกครูโรงเรียนมัธยมในภาคใต้ ปริญญาโททางการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 168 หน้า.

✓อมร รักษาสมัย, โสรัจ สุจริตกุล การบริหารงานบุคคลในประเทศไทย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2514, 590 หน้า.

- ✓ Asian Institute for Teacher Educators Research and Development in Teacher Education in Asia Baguio City, 1972, 96 pp.
- ✓ Branham, Mack Carison "Role Expectation of Elementary Teachers as Percieved by Principals and Teachers in Low - income Schools" Dissertation Abstracts May 1975, Vol. 35 No.11, 6960 A.
- ✓ Diekrager, Wayne Arthur "Teacher Selection a Synthesis and Integration of Research Findings" Dissertation Abstracts 1966, Vo.130, No.6, 2284 - A.
- ✓ Edwards, Allen L. Experimental Design in Psychological Research Rinehart & Company, Inc., New York, 1950, 398 pp.
- ✓ Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology & Education McGraw - Hill Book Company, New York, 1965, 492 pp.
- ✓ Garrett, Henry E. Statistics in Psychology and Education David McKay Company, Inc., New York, 1966, 491 pp.
- ✓ Guilford, J.P. Fundamental Statistics in Psychology and Education McGraw - Hill Book Company, Inc., 1965, 605 pp.
- ✓ Flippo, Edwin B. Principles of Personnel Management McGraw - Hill Book Company, New York, 1971, 585 pp.
- ✓ Hays, William L. Statistics Holt, Rinehart and Winston, New York, 1963, 719 pp.
- ✓ Lipsett, Laurence. Rodgers, Frank P. and Kenkner, Harold M. Personnel Selection and Recruitment Allyn and Bacon, Inc., Boston, 1964, 308 pp.
- ✓ Mandells, Milton M. The Selection Process : Choosing the Right Man for the Job American Management Association, Inc., New York, 1964, 512 pp.
- ✓ McNemar, Quinn. Psychological Statistics John Willey & Sons, Inc., New York, 1962, 451 pp.
- ✓ Pires, Edward A. Asian Institute for Teacher Educators The Recruitment and Selection of Candidates for Primary Teacher Training in Asia Unesco regional office for education in Asia, Bangkok, Thailand 1968, 36 pp.

Ryans, David G. Characteristics of Teachers American Council on Education, Washington D.C., 1970, 416 pp.

✓ Suwanakul, Kasem. Nature and Concepts of Modern Public Personnel Administration The Press of the Social Science Association of Thailand, 1962, 88 pp.

ภาคผนวก

ตาราง 24 ความสัมพันธ์ภายในระหว่างคุณลักษณะด้านต่าง ๆ

ลักษณะ	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ญ
ก.	1	.36	-.42	-.10	-.25	-.26	-.17	-.21
ข.		1	-.25	-.06	.23	.08	-.26	-.06
ค.			1	-.14	-.32	-.12	-.40	-.09
ง.				1	.34	-.14	.17	.81**
จ.					1	-.24	.01	.34
ฉ.						1	.11	.23
ช.							1	.92**
ญ.								1

หมายเหตุ

- ก. หมายถึง คุณลักษณะด้านการสอน
 ข. หมายถึง คุณลักษณะด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน
 ค. หมายถึง คุณลักษณะด้านคุณธรรม และศีลธรรม และจรรยา
 ง. หมายถึง คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะทาง
 จ. หมายถึง คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์
 ฉ. หมายถึง คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานทั่วไป
 ช. หมายถึง คุณลักษณะด้านความเป็นประชาธิปไตย
 ญ. หมายถึง คุณลักษณะด้านคุณสมบัติเฉพาะตัวอื่น ๆ

เครื่องหมาย ** แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันสูง จะต้องปรับปรุงใหม่ คือลักษณะ ง. ญ. และ ช.

ตาราง 25 ความเชื่อมั่น (r_{tt}) ของแบบสำรวจฯ จากการ Pretest ครั้งแรก

คุณลักษณะ คำถามต่าง ๆ	r	Zi	ni-3	(ni-3)Zi	$U = \frac{\sum (ni-3)Zi}{\sum (ni-3)}$	r_{tt}
ก.	.76	1.00	52	52.00	.85	.69
ข.	.65	.78	52	40.56		
ค.	.84	1.22	52	63.44		
ง.	.79	1.09	52	56.68		
จ.	.59	.68	52	35.36		
ฉ.	.66	.79	52	41.08		
ช.	.66	.79	52	41.08		
ญ.	.42	.45	52	23.40		
Σ			416	353.60		

✓ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูด้านต่าง ๆ หลังจากปรับปรุงแล้ว

ก. คุณลักษณะด้านการสอน

1. มีความรู้ในวิชาที่สอนหรือเรื่องที่สอน
2. มีการทดสอบและติดตามผลงานการสอนทุกบททุกตอน
3. เตรียมการสอนอย่างถี่ถ้วนทุกครั้ง
4. รู้จักใช้วิธีสอนและอุปกรณ์การสอนอย่างเหมาะสม
5. มีความรู้เรื่องหลักสูตร
6. มีความรู้ความสามารถที่จะสอนวิชาต่าง ๆ ได้หลายวิชา
7. ชยันและตั้งใจสอน
8. ช่วยเหลือและใส่ใจแก่นักเรียนที่เรียนอ่อน
9. สอนให้เด็กคิดเป็นระเบียบวิธีได้
10. หากความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ สนใจต่อความเคลื่อนไหวทางวิชาการ และสาระความรู้ต่าง ๆ
11. พยายามหาสื่อในห้องเรียนให้สนุก น่าเรียน
12. รู้จักกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียน และหาประสบการณ์แปลก ๆ ใหม่ ๆ ให้แก่เด็กเสมอ

ข. คุณลักษณะด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน

1. มีความรักและเมตตาแก่นักเรียนทั่วหน้ากัน
2. ไม่วางท่าถือตัวกับนักเรียน ทำตัวให้เด็กทั้งรักทั้งเกรง
3. ติดตามไต่ถามทุกข์สุขของนักเรียนเสมอ
4. เอาใจใส่นักเรียนทั้งด้านการเรียน สุขภาพอนามัย และความประพฤติ
5. ให้กำลังใจและยกย่องชมเชย เมื่อนักเรียนทำงานสำเร็จและได้ผลก้าวหน้า
6. สนใจร่วมกิจกรรมของนักเรียน

7. มีอารมณ์และรู้จักให้อภัยแก่นักเรียน
8. มีความอดกลั้นต่อการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน
9. รักษาความลับของนักเรียน
10. ให้นักเรียนร่วมตั้งกฎและระเบียบของห้องเรียนหรือโรงเรียน
11. มีความหวังดีต่อนักเรียนทุกคน
12. ช่วยเหลือให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองได้

ค. คุณลักษณะด้านความประพฤติ คุณธรรม และศีลธรรม

1. มีความประพฤติเรียบร้อย สุภาพอ่อนน้อมเป็นตัวอย่างได้
2. ปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต
3. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีคุณธรรม
4. มีความเมตตากรุณาต่อคนทั่วไป
5. ยึดมั่นในศีลธรรม
6. รู้จักนำหลักธรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม
7. ไม่หลงมัวเมาต่อบาปมุขทั้งปวง
8. ช่วยเหลือตอบแทนผู้มีพระคุณเสมอ
9. รู้จักทำจิตใจว่าง มองใส ปราศจากทิฐิ
10. คิดพูดทำอะไร นึกถึงเกียรติ ชื่อเสียงของตัวเอง วงศ์ตระกูล และหมู่คณะเสมอ
11. มีน้ำใจต่อคนทั่วไป เช่น มีความหวังดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น
12. ไม่ลบหลู่ลัทธิหรือศาสนาอื่น

ง. คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะท่าทาง

1. รูปร่างท่าทางสง่า
2. แต่งกายสะอาดเรียบร้อย ทันสมัยตามสมควร
3. มีสุขภาพจิตดี สุขภาพกายสมบูรณ์

4. มีอารมณ์ขัน สนุกสนานร่าเริง ยิ้มแย้มอยู่เสมอ
5. มีกำลังกายกำลังใจเข้มแข็ง ไม่แสดงความอ่อนแอท้อแท้ให้คนอื่นเห็น
6. เอาใจใส่ในการรักษาความสะอาดของร่างกาย
7. มีความสามารถในการออกกลั่นความโกรธ
8. มีปฏิภาณไหวพริบ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี
9. พยายามเข้าใจง่าย กล้าที่จะแสดงออก
10. มีนิสัยกระตือรือร้น กระฉับกระเฉง ว่องไว กระปรี้กระเปล่า ไม่ย่อท้อ
11. เป็นคนอ่อนน้อม เป็นมิตร ใฝ่กับทุกคน
12. ไม่ทำตัวเป็นคนมีปมท้อย เช่น มีหนี้สิน ฯลฯ

จ. คุณลักษณะที่นักเรียนพึงมี

1. ให้การต้อนรับผู้มาติดต่อ
2. ร่วมมือกับผู้บริหารโรงเรียน ในการอบรมสั่งสอน และแก้ปัญหาต่าง ๆ
3. ให้ความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อทุกคน
4. ทำคนให้เป็นคนยุติธรรม
5. ติดต่อเยี่ยมเยียนผู้บริหารโรงเรียนโดยทั่วถึง และให้ความช่วยเหลือแก่เขาตามสมควร
6. ปรับตัวเข้ากับทุกคนทุกชั้นทุกสังคม
7. ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาท้องถิ่น
8. มองบุคคลอื่นและผู้ร่วมงานในแง่ดีเสมอ
9. ไม่เป็นคนสอพลอ
10. ไม่เห็นแก่ตัวและไม่เอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน
11. ไม่กล่าวหาหน้าที่การงานของเพื่อนร่วมงาน เว้นแต่จะได้รับการขอร้อง หรือแน่ใจว่าถูกต้องกว่าควร
12. ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานทั้งในหน้าที่ราชการ และส่วนตัว

ฉ. คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานทั่วไป

1. อุทิศเวลาให้แก่งานทุกอย่าง
2. ประเมินค่าของคนที่ผลของงาน
3. ปรับปรุงโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าทั้งด้านอาคารและบริเวณ
4. ช่วยดูแลรับผิดชอบในทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน
5. มีความภาคภูมิใจในงานอาชีพของตนเอง
6. ทำงานให้โรงเรียนเหมือนกับทำงานให้แก่ตนเอง
7. ทำงานเพื่องาน รู้สึกภูมิใจเมื่องานสำเร็จ
8. ไม่เป็นคนนิ่งดูเฉย ช่วยเหลือกิจกรรมทุกอย่างของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ
9. งานธุรการและงานประจำชั้น เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
10. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เอาใจจริงเอาใจในกิจการงานของโรงเรียน
11. มีความรับผิดชอบสูง ในงานที่ได้รับมอบหมาย และปรับปรุงงานในหน้าที่ ให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
12. ชักชวนให้คนในท้องถิ่น เห็นความสำคัญของการศึกษา เพื่อเขาจะให้ความช่วยเหลือโรงเรียน

ช. คุณลักษณะด้านความเป็นประชาธิปไตย

1. มีความเลื่อมใสต่อสารปกครองระบอบประชาธิปไตย
2. มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนและกฎหมาย
3. เคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น
4. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ
5. รู้และปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ของตนเอง
6. มีความสามารถในการถ่ายทอดและฝึกฝนความเป็นประชาธิปไตยให้แก่เด็กและคนอื่นได้
7. ใช้ปัญหาและเหตุผลในการแก้ปัญหา

8. เต็มใจปฏิบัติตามมติของส่วนรวม
9. หมั่นปรึกษาในสิ่งที่ตนเองไม่เข้าใจ และกล้ารับผิด
10. มีจิตใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้รู้ชนะ เคารพกติกาของกลุ่ม
11. มีความกล้าในการแสดงความคิดเห็น
12. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

ความสัมพันธ์ของแบบสำรวจคุณลักษณะครู (ฉบับปรับปรุง)

1. ก.(ก.1) ข.(ข.1)	2. ก.(ก.2) ข.(ค.1)	3. ก.(ก.3) ข.(ง.1)	4. ก.(ก.4) ข.(จ.1)	5. ก.(ก.5) ข.(ฉ.1)	6. ก.(ก.6) ข.(ช.1)
7. ก.(ข.1) ข.(ก.2)	8. ก.(ข.2) ข.(ค.2)	9. ก.(ข.3) ข.(ง.2)	10. ก.(ข.4) ข.(จ.2)	11. ก.(ข.5) ข.(ฉ.2)	12. ก.(ข.6) ข.(ช.2)
13. ก.(ค.1) ข.(ก.3)	14. ก.(ค.2) ข.(ข.3)	15. ก.(ค.3) ข.(ง.3)	16. ก.(ค.4) ข.(จ.3)	17. ก.(ค.5) ข.(ฉ.3)	18. ก.(ค.6) ข.(ช.3)
19. ก.(ง.1) ข.(ก.4)	20. ก.(ง.2) ข.(ข.4)	21. ก.(ง.3) ข.(ค.4)	22. ก.(ง.4) ข.(จ.4)	23. ก.(ง.5) ข.(ฉ.4)	24. ก.(ง.6) ข.(ช.4)
25. ก.(จ.1) ข.(ก.5)	26. ก.(จ.2) ข.(ข.5)	27. ก.(จ.3) ข.(ค.5)	28. ก.(จ.4) ข.(ง.5)	29. ก.(จ.5) ข.(ฉ.5)	30. ก.(จ.6) ข.(ช.5)
31. ก.(ฉ.1) ข.(ก.6)	32. ก.(ฉ.2) ข.(ข.6)	33. ก.(ฉ.3) ข.(ค.6)	34. ก.(ฉ.4) ข.(ง.6)	35. ก.(ฉ.5) ข.(จ.6)	36. ก.(ฉ.6) ข.(ช.6)
37. ก.(ช.1) ข.(ก.1)	38. ก.(ช.2) ข.(ข.2)	39. ก.(ช.3) ข.(ค.3)	40. ก.(ช.4) ข.(ง.4)	41. ก.(ช.5) ข.(จ.5)	42. ก.(ช.6) ข.(ฉ.6)
43. ก.(ก.7) ข.(ข.7)	44. ก.(ก.8) ข.(ค.7)	45. ก.(ก.9) ข.(ง.7)	46. ก.(ก.10) ข.(จ.7)	46. ก.(ก.11) ข.(ฉ.7)	48. ก.(ก.12) ข.(ช.7)
49. ก.(ข.7) ข.(ก.8)	50. ก.(ข.8) ข.(ค.8)	51. ก.(ข.9) ข.(ง.8)	52. ก.(ข.10) ข.(จ.8)	53. ก.(ข.11) ข.(ฉ.8)	54. ก.(ข.12) ข.(ช.8)
55. ก.(ค.7) ข.(ก.9)	56. ก.(ค.8) ข.(ข.9)	57. ก.(ค.9) ข.(ง.9)	58. ก.(ค.10) ข.(จ.9)	59. ก.(ค.11) ข.(ฉ.9)	60. ก.(ค.12) ข.(ช.9)

61. ก.(ง.7) 62. ก.(ง.8) 63. ก.(ง.9) 64. ก.(ง.10) 65. ก.(ง.11) 66. ก.(ง.12)
 ข.(ก.10) ข.(ข.10) ข.(ค.10) ข.(ง.10) ข.(ฉ.10) ข.(ช.10)
 67. ก.(จ.7) 68. ก.(จ.8) 69. ก.(จ.9) 70. ก.(จ.10) 71. ก.(จ.11) 72. ก.(จ.12)
 ข.(ก.11) ข.(ข.11) ข.(ค.11) ข.(ง.11) ข.(ฉ.11) ข.(ช.11)
 73. ก.(ฉ.7) 74. ก.(ฉ.8) 75. ก.(ฉ.9) 76. ก.(ฉ.10) 77. ก.(ฉ.11) 78. ก.(ฉ.12)
 ข.(ก.12) ข.(ข.12) ข.(ค.12) ข.(ง.12) ข.(จ.12) ข.(ช.12)
 79. ก.(ช.7) 80. ก.(ช.8) 81. ก.(ช.9) 82. ก.(ช.10) 83. ก.(ช.11) 84. ก.(ช.12)
 ข.(ก.7) ข.(ข.8) ข.(ค.9) ข.(ง.10) ข.(จ.11) ข.(ฉ.12)

แบบสำรวจคุณลักษณะครู (ใช้สำรวจจากครู)

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล

ตำแหน่ง อำเภอ

เพศ อายุ ปี วุฒิ

.....

คำชี้แจงสำหรับการตอบแบบสำรวจฯ

๑. แบบสำรวจฯ นี้ มีทั้งแบบ ก. และ ข. โปรดเลือกรับตอบแบบสอบถามที่เห็นคุณลักษณะต่าง ๆ ๒ ชนิด คือ แบบ ก. และแบบ ข. หากท่านเคยชอบปฏิบัติ ชอบปฏิบัติ หรืออยากที่จะปฏิบัติ หรือมีทัศนคติที่ดีต่อคุณลักษณะข้อใดมากกว่าก็ให้ท่านวงกลม ☐ ล้อมรอบข้อนั้นดังตัวอย่าง

| ก. สอนหนังสือ

ข. พัฒนาโรงเรียน

เมื่อท่านพิจารณาแล้ว กรุณาทำท่านชอบสอนหนังสือมากกว่า ก็ให้ ☐ ล้อมรอบ ก. ดังนี้

| ☒ ก. สอนหนังสือ

ข. พัฒนาโรงเรียน

๒. ขอให้ท่านตัดสินใจทำไปตามลำดับแต่ละข้อ โดยไม่ต้องกลับมาทำใหม่อีก

แบบสำรวจคุณลักษณะครู (ใช้สำรวจจากผู้บริหาร)

ตำแหน่ง (ผู้ให้ข้อมูล) ,..... อำเภอ

คำชี้แจงสำหรับการตอบแบบสำรวจ

๑. แบบสำรวจทั้งหมด ๕๕ ข้อ ในแต่ละข้อมีประกอบด้วยการชี้ให้เห็นคุณลักษณะต่าง ๆ ของครู ๒ ชนิด คือลักษณะตามข้อ ก. และข้อ ข. หากท่านชอบหรือเห็นความสำคัญของครูที่สอดคล้องตามลักษณะใดมากกว่า (โดยเปรียบเทียบกันในแต่ละข้อนั้น ๆ) ก็ให้ท่าน ☐ ล้อมรอบข้อนั้น ดังตัวอย่าง

- ก. สอนหนังสือ
- ข. พัฒนาโรงเรียน

เมื่อท่านพิจารณาแล้ว สมมุติว่าท่านชอบ หรือเห็นความสำคัญของครูตามลักษณะ ก. มากกว่า ก็ให้ ☐ ล้อมรอบ ก. ดังนี้

- ก. ☒ สอนหนังสือ
- ข. พัฒนาโรงเรียน

๒. ขอให้ท่านตัดสินใจทำไปตามค่ากับแต่ละข้อ โดยไม่ต้องกลับมาทำใหม่อีก

แบบสำรวจคุณลักษณะครู (ใช้สำรวจจากนักเรียน)

ข้าพเจ้าเป็น ☐ นักเรียนหญิง หรือ ☒ นักเรียนชาย กำลังเรียนชั้น
โรงเรียน อำเภอ จังหวัด สงขลา

คำชี้แจงสำหรับการตอบแบบสำรวจ

1. แบบสำรวจฯ มีทั้งหมด 84 ข้อ ในแต่ละข้อประกอบด้วย ข้อความที่แทนลักษณะครู 2 แบบ
คือ ข้อ ก. และข้อ ข. ให้นักเรียนเปรียบเทียบว่า ชอบครูที่มีคุณสมบัตินี้หรือลักษณะไหนมากกว่า
(โดยเปรียบเทียบกันในแต่ละข้อนั้น ๆ) ให้นักเรียนวงกลม ☐ ล้อมรอบข้อนั้น ดังตัวอย่าง

- i ก. ครูที่ชอบสอนหนังสือ
- ข. ครูที่ชอบพัฒนาโรงเรียน

เมื่อนักเรียนพิจารณาแล้ว สมมุติว่านักเรียนชอบครูที่ชอบสอนหนังสือมากกว่า ก็ให้ ☐ ล้อมรอบข้อ ก.
ดังนี้

- i ☒ ก. ครูที่ชอบสอนหนังสือ
- ข. ครูที่ชอบพัฒนาโรงเรียน

2! ขอให้เด็กนักเรียนตัดสินใจทำไปตามลำดับแต่ละข้อ โดยไม่ต้องกลับมาทำใหม่อีก.

แบบสำรวจคุณลักษณะครู (ใช้สำรวจจากครูปกครอง)

ครูปกครองนักเรียนโรงเรียน อำเภอ

คำชี้แจงสำหรับการตอบแบบสำรวจ

1. แบบสำรวจทั้งหมด 84 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยข้อความที่แทนคุณลักษณะต่าง ๆ ของครู 2 ข้อ คือลักษณะตามข้อ ก. และข้อ ข. หากท่านชอบหรือเห็นความสำคัญของครูที่มีคุณสมบัติตามลักษณะใดมากกว่า (โดยเปรียบเทียบกันในแต่ละข้อนั้น ๆ) ก็ให้ท่าน ☐ ล้อมรอบข้อนั้น ดังตัวอย่าง

- ก. สอนหนังสือ
ข. พัฒนาโรงเรียน

เมื่อท่านพิจารณาแล้ว สมมติว่าท่านชอบ หรือเห็นความสำคัญของครูตามลักษณะ ก. มากกว่า ก็ให้ ☐ ล้อมรอบ ก. ดังนี้

- ก. ☒ สอนหนังสือ
ข. พัฒนาโรงเรียน

2. ขอให้ท่านตัดสินใจทำไปตามลำดับแต่ละข้อ โดยไม่ต้องกลับมาทำใหม่อีก

ใบข้อสอบ

๒
- เติมคำในช่องว่างให้ถูกต้อง
ตรงกับข้อใดในข้อต่อไปนี้

- เขียนคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง
ได้แก่ คำใดในข้อต่อไปนี้

- นกชนิดใด นกที่ไม่มีปีก
๒.๑. นกที่ไม่มีปีก

- ๑. ก/ มีความรู้ในวิชาที่สอนหรือเรื่องที่สอน
- ข. มีความรักและ เมตตาต่อนักเรียนทั่วหน้ากัน
- ๒. ก. มีการทดสอบและติดตามผลงานการสอนทุกคนทุกตอน
- ข. มีความประพฤติเรียบร้อย สุภาพอ่อนน้อม เป็นตัวอย่างได้
- ๓. ก. เตรียมการสอนอย่างถี่ทุกครั้ง
- ข. รูปร่าง ท่าทางสง่า
- ๔. ก. รู้จักใช้วิธีสอนและอุปกรณ์การสอนอย่าง เหมาะสม
- ข. ใ้แก่การต้อนรับผู้มาติดต่อ
- ๕. ก/ มีความรู้ เรื่องหลักสุตรที่
- ข. อุทิศเวลาให้แก่งานทุกอย่าง
- ๖. ก. มีความรู้ความสามารถที่จะสอนวิชาต่าง ๆ ได้หลายวิชา
- ข. มีความละเอียดถี่ถ้วนการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- ๗. ก. มีความรักและ เมตตาต่อนักเรียนทั่วหน้ากัน
- ข. มีการทดสอบและติดตามผลงานการสอนทุกคนทุกตอน
- ๘. ก. ใ้กว้างทำดีกับนักเรียน ทำตัวให้เด็กทั้งรักทั้ง เกรง
- ข. ปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต
- ๙. ก. ติดตามใ้ตามความทุกข์สุขของนักเรียนเสมอ
- ข. แต่งกายสะอาดเรียบร้อย พ้นสมัยตามสมควร
- ๑๐. ก/ เอาใจใ้แก่นักเรียนทั้งด้าน การเรียน สุขภาพอนามัย และความประพฤติ
- ข. ร่วมมือกับผูปกครองนักเรียนในการอบรมสั่งสอนและแก้ปัญหาต่าง ๆ
- ๑๑. ก. ใ้แก่กำลังใจและยกย่องชมเชย เมื่อนักเรียนทำงานสำเร็จและใ้โดยล่กาหน้า
- ข. ประเมินค่าของคนใ้ผลของงาน
- ๑๒. ก. สนใจรวมกิจกรรมของนักเรียน
- ข/ มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนและกฎหมาย

เข้าใจก่อนนเปื้อด,
อย่าลืมใ้ใ้

๑๓. ก. มีความประพฤติเรียบร้อยสุภาพอ่อนน้อม เป็นตัวอย่างได้
ข. เกรียนการสอนอย่างดีทุกครั้ง
๑๔. ก. ปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต
ข. คึกคักในโอกาสความทุกข์สุขของนักเรียนเสมอ
๑๕. ก. ปฏิบัติตนเป็นผู้นำผู้ติดตาม
ข. มีสุขภาพจิตดี สุขภาพกายสมบูรณ์
๑๖. ก. มีความเมตตา กรุณา ต่อคนทั่วไป
ข. ให้ความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อทุกคน
๑๗. ก. ยึดมั่นในศีลธรรม
ข. ปรับปรุงโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าทั้งด้านอาคารและบริเวณ
๑๘. ก. รู้จักนำหลักธรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม
ข. เคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น
๑๙. ก. รูปร่างท่าทางสง่า
ข. รู้จักใช้วิธีสอนและอุปกรณ์การสอนอย่างเหมาะสม
๒๐. ก. แต่งกายสะอาดเรียบร้อยทันสมัยตามสมควร
ข. เอาใจใส่นักเรียนทั้งด้านการเรียน สุขภาพอนามัย และความประพฤติ
๒๑. ก. มีสุขภาพจิตดี สุขภาพกายสมบูรณ์
ข. มีความเมตตา กรุณาต่อคนทั่วไป
๒๒. ก. มีอารมณ์ขัน สนุกสนานร่าเริง ยิ้มแย้มอยู่เสมอ
ข. ทำตนให้เป็นคนยุติธรรม
๒๓. ก. มีกำลังกายกำลังใจเข้มแข็ง ไม่แสดงความอ่อนแอ หนักใจให้คนอื่นเห็น
ข. ช่วยดูแลรับผิดชอบในทรัพย์สินของโรงเรียน
๒๔. ก. เอาใจใส่ในการรักษาความสะอาดของร่างกาย
ข. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ
๒๕. ก. ให้ความสำคัญกับผู้มาติดต่อ
ข. มีความรู้เรื่องหลักสุจริต

๒๖. ก. รวมมือกับครูปกครองนักเรียนในการอบรมสั่งสอนและแก้ปัญหาต่าง ๆ
ข. ใจกว้างใจและยกย่องชมเชย เมื่อนักเรียนทำงานสำเร็จ และได้ผลก้าวหน้า
๒๗. ก. ให้ความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อทุกคน
ข. ยึดมั่นในศีลธรรม
๒๘. ก. ทำตนให้เป็นคนมีศีลธรรม
ข. มีกำลังกายกำลังใจเข้มแข็ง ไม่แสดงความอ่อนแอ หวั่นไหวให้คนอื่นเห็น
๒๙. ก. คิดต่อเยี่ยงเยียนผู้ปกครองนักเรียนโดยทั่วถึง และให้ความช่วยเหลือแก่เขาตามควร
ข. มีความภาคภูมิใจในงานอาชีพของตน
๓๐. ก. ปรับตนเอง เข้าใจกับคนทุกชั้นทุกสังคม
ข. รู้และปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ของตนเอง
๓๑. ก. อุทิศเวลาให้แก่งานทุกอย่าง
ข. มีความรู้ความสามารถที่จะสอนวิชาต่าง ๆ ได้หลายวิชา
๓๒. ก. ประเมินค่าของงานที่ผลของงาน
ข. สนใจรวมกิจกรรมของนักเรียน
๓๓. ก. ปรับปรุงโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าทั้งด้านอาคารและบริเวณ
ข. รู้จักนำหลักธรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม
๓๔. ก. ช่วยดูแลรับผิดชอบในทรัพย์สินของโรงเรียน
ข. เอาใจใส่ในการรักษาความสะอาดของร่างกาย
๓๕. ก. มีความภาคภูมิใจในงานอาชีพของตนเอง
ข. ปรับตัวเอง เข้าใจกับคนทุกชั้นทุกสังคม
๓๖. ก. ทำงานให้โรงเรียนเหมือนกับทำงานให้แก่ตนเอง
ข. มีความสามารถในการถ่ายทอด และมีฝนความเป็นประชาธิปไตยให้แก่เด็กและคนอื่นได้
๓๗. ก. มีความเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
ข. มีความรู้ในวิชาที่สอนหรือเรื่องที่สอน

๓๘. ก. มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน และกฎหมาย
ข. ใฝ่หาดีดั่งกับนักเรียน ทำตัวให้เด็กทั้งรักทั้งเกรง
๓๙. ก. เล่ารฟในสิ่งที่ดี เสริมภาพของผู้อื่น
ข. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีคุณธรรม
๔๐. ก. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
ข. มีอารมณ์ขัน สนุกสนานร่าเริง ยิ้มแย้มอยู่เสมอ
๔๑. ก. รู้และปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตนเอง
ข. ฝึกสอน เข้มแข็งยืนหยัดปกครองนักเรียนโดยทั่วถึง และให้ความช่วยเหลือแก่เขาตามควร
๔๒. ก. มีความสามารถในการถ่ายทอด และฝึกฝนความเป็นประชาธิปไตยให้แก่เด็กและคนอื่นได้
ข. ทำงานให้โรงเรียน เหมือนกับทำงานให้ตนเอง
๔๓. ก. ขยันและตั้งใจสอน
ข. มีอารมณ์ดี และรู้จักให้อภัยแก่นักเรียน
๔๔. ก. ช่วยเหลือและใส่ใจกับนักเรียนที่เรียนอ่อน
ข. ใจหลังบัว เมื่อนอบายมุขทั้งปวง
๔๕. ก. สอนให้เด็กคิดเป็นและปฏิบัติได้
ข. มีความสามารถในการออกก้นอารมณ์
๔๖. ก. ให้ความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ สนใจต่อความเคลื่อนไหวทางวิชาการ และสาระความรู้ต่าง ๆ
ข. ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการรักษาห้องเรียน
๔๗. ก. ห้ามรบกวนการในห้องเรียนสนุก น่าเรียน
ข. ทำงานเพื่องาน รู้สึกภูมิใจในงานสำเร็จ
๔๘. ก. รู้จักกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียน และหาประสบการณ์แปลก ๆ ใหม่ ๆ ให้แก่เด็กเสมอ
ข. ใจบุญและ เหตุผลในการแก้ปัญหา
๔๙. ก. มีอารมณ์ดี และรู้จักให้อภัยแก่นักเรียน
ข. ช่วยเหลือและใส่ใจกับนักเรียนที่เรียนอ่อน
๕๐. ก. มีความอดกลั้นต่อการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน
ข. ช่วยเหลือตอบแทนผู้มีพระคุณเสมอ

๕๑. ก. รักษาความลับของนักเรียน
ข. มีปฏิภาณไหวพริบสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี
๕๒. ก. ให้นักเรียนร่วมสังเกต หรือระดมสมองของห้องเรียนและโรงเรียน
ข. มองบุคคลอื่นและผู้ร่วมงานในแง่ดีเสมอ
๕๓. ก. มีความหวังดีต่อนักเรียนทุกคน
ข. ไม่เป็นคนใจน้อย ช่วยเหลือกิจกรรมทุกอย่างของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ
๕๔. ก. ช่วยเหลือให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองได้
ข. เต็มใจปฏิบัติตามมติของส่วนรวม
๕๕. ก. ไม่หลงงมงายในนโยบายขงขั้วขั้ว
ข. สอนให้เด็กคิดเป็นและปฏิบัติได้
๕๖. ก. ช่วยเหลืออบรมแทนผู้ปกครองเสมอ
ข. รักษาความลับของนักเรียน
๕๗. ก. รู้จักทำจิตใจทาง มองใส ปราศจากทิฐิ
ข. พุทธาจะฉาน เขาใจง่าย กล้าที่จะแสดงออก
๕๘. ก. ถึก พุก ทำอะไร นึกถึงเกียรติ ชื่อเสียง ของตัวเอง วงศ์ตระกูล และหมู่คณะเสมอ
ข. ไม่เป็นคนขี้อวด
๕๙. ก. ไม่ลบหลู่หลักหรือศาสนาอื่น
ข. งานธุรการและงานประจำชั้น เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
๖๐. ก. มีน้ำใจต่อกันทั่วไป เช่น หัวดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นต้น
ข. หนักแน่นในสิ่งที่ตนเองไม่เข้าใจ และกล้ารับผิดชอบ
๖๑. ก. มีความสามารถในการอดกลั้นความโกรธ
ข. หากความรุนแรงเพิ่มอยู่เสมอ สนใจต่อความเคลื่อนไหวทางวิชาการและสาระความรู้ต่าง ๆ
๖๒. ก. มีปฏิภาณไหวพริบ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี
ข. ให้นักเรียนร่วมสังเกต หรือระดมสมองของห้องเรียนและโรงเรียน

๒๓. ก. พูกระดาน เข้าใจง่าย กล้าที่จะแสดงออก
 ข. คิด พูด ทำอะไร นึกถึงเกียรติ ชื่อเสียงของตัวเอง วงศ์ตระกูล และหมู่คณะเสมอ
๒๔. ก. มีนิสัยกระตือรือร้น กระฉับกระเฉงว่องไว กระปรี้กระเปร่า ใฝ่ยอด
 ข. ไม่เห็นแก่ตัว และไม่เอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน
๒๕. ก. เป็นคนอ่อนน้อม เป็นมิตรได้กับคนทุกชั้น
 ข. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เอาจริง เอาจังในกิจการงานของโรงเรียน
๒๖. ก. ไม่ทำตัวเป็นกบเป็นคอย เล่นมีพินสีน ฯลฯ
 ข. มีจิตใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้รู้ชนะ เคารพกติกาของกลุ่ม
๒๗. ก. ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาท้องถิ่น
 ข. ทำนุบำรุงภาษาในท้องถิ่น สนุก น่ารัก
๒๘. ก. มองบุคคลอื่นและผู้ร่วมงานในแง่ดีเสมอ
 ข. มีความหวังดีต่อบุคคลนักเรียนทุกคน
๒๙. ก. ไม่เป็นคนส่อพลอ
 ข. ไม่ลบหลู่พิธี หรือศาสนาอื่น
๓๐. ก. ไม่เห็นแก่ตัว และไม่เอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน
 ข. เป็นคนอ่อนน้อม เป็นมิตรได้กับคนทุกชั้น
๓๑. ก. ไม่ท้อถอยหน้าที่การงานของ เพื่อนร่วมงาน เว้นแต่จะได้รับการขอร้อง หรือแน่ใจว่าถูกกล่าวหา
 ข. มีความรับผิดชอบสูงในงานที่ได้รับมอบหมาย และปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
๓๒. ก. ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานทั้งในหน้าที่ราชการและส่วนตัว
 ข. มีความกล้าในการแสดงความคิดเห็น
๓๓. ก. ทำงานอย่าง รู้สึกภูมิใจในงานสำเร็จ
 ข. รู้จักกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนอยากเห็น และหาประสบการณ์แปลก ๆ ใหม่ ๆ ให้แก่เด็กเสมอ
๓๔. ก. ไม่เป็นคนหนึ่งดูถูก ช่วยเหลือกิจกรรมทุกอย่างของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ
 ข. ช่วยเหลือให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองได้

๓๕. ก. งานธุรการและงานประจำชั้นเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
ข. มีน้ำใจต่อคนทั่วไป เช่น หักกี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นต้น
๓๖. ก. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เอาจริง เอาจังในกิจการงานของโรงเรียน
ข. ไม่ทำตัว เป็นคนเปิ่นปมค้อย เหม่หนี่สนั่น ฯลฯ
๓๗. ก. มีความรับผิดชอบสูงในงานที่ได้รับมอบหมาย และปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
ข. ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานทั้งในหน้าที่ราชการ และส่วนตัว
๓๘. ก. รักชวณิทัศน์ในท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการศึกษา เพื่อเขาจะได้ให้ความช่วยเหลือโรงเรียน
ข. เป็นผู้นำและปฏิบัติตามที่ดี
๓๙. ก. ใฝ่ปัญญาและ เหตุผลในการแก้ปัญหา
ข. ขยันและตั้งใจสอน
๔๐. ก. เต็มใจปฏิบัติตามมติของส่วนรวม
ข. มีความอดกลั้นต่อการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน
๔๑. ก. หนักแน่นในสิ่งที่ตนเองไม่เข้าใจ และกล้ารับผิดชอบ
ข. รู้จักหาจิตใจว่าง ผ่องใส ปราศจากกิเลส
๔๒. ก. มีจิตใจเป็นนักกีฬา ภูพฤษณะ เคารพกติกาของกลุ่ม
ข. มีนิสัยกระตือรือร้น และฉับกระฉ่องไว กระปรี้กระเปร่าไม่ย่อท้อ
๔๓. ก. มีความกล้าในการแสดงความคิดเห็น
ข. ไม่กลัวการยกย่องที่การงานของ เพื่อนร่วมงาน เว้นแต่จะได้รับการขอร้อง หรือแน่ใจว่าถูกควร
๔๔. ก. เป็นผู้นำและปฏิบัติตามที่ดี
ข. รักชวณิทัศน์ในท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการศึกษา เพื่อเขาจะได้ให้ความช่วยเหลือโรงเรียน.

ตาราง 26 ความเชื่อมั่น (r_{tt}) ของแบบสำรวจ (ฉบับปรับปรุงใหม่)

จากการ Pretest ครั้งที่ 2

คุณลักษณะ ด้านต่าง ๆ	r	Zi	ni-3	(ni-3)Zi	$U = \frac{\sum (ni-3)Zi}{\sum (ni-3)}$	r_{12}	r_{tt}
ก.	.42	.45	28	12.6	.45	.43	.60
ข.	.40	.42	28	11.76			
ค.	.43	.46	28	12.88			
ง.	.56	.63	28	17.64			
จ.	.42	.45	28	12.60			
ฉ.	.32	.33	28	9.24			
ช.	.36	.38	28	10.64			
Σ			196	87.36			

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน

ด้วย นายประโยชน์ จันทโรทัย ครูใหญ่โรงเรียนท่าบองนิคมภาพที่ 90 อำเภอรอนค องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ได้ลาไปศึกษาต่อชั้นปริญญาโท สาขาการบริหารและวางแผนการศึกษา ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2518 ขณะนี้ นายประโยชน์ จันทโรทัย กำลังเขียนวิทยานิพนธ์ เรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา" โดยจะสำรวจหาข้อมูลจาก ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ในจังหวัดสงขลา

ฉะนั้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและวิทยาการต่อไป จึงขอความร่วมมือจากท่านได้ให้ความอนุเคราะห์เกี่ยวกับการเก็บข้อมูลของนายประโยชน์ จันทโรทัย ตามสมควรด้วย.

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ใบสมัครขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยของนักศึกษาชั้นบัณฑิต
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

วันที่ 26 กรกฎาคม 2519

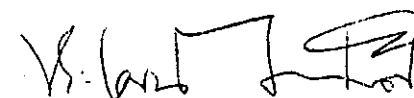
1. ชื่อ นายประโยชน์ นามสกุล จันทรโชติ
2. ชื่อบิดา นายहन จันทรโชติ ชื่อมารดา นางห้ว จันทรโชติ
3. วัน เดือน ปี เกิด 29 มิถุนายน 2486 สัญชาติไทย
4. ที่อยู่ปัจจุบัน หอพักชายเทพมงคล หลัง มศว.ประสานมิตร
5. อาชีพ รับราชการ ที่ทำงาน โรงเรียนท่าบ่อมิตรภาพที่ 90 อ.ระโนด จ. สงขลา
รายได้ต่อเดือน 2,230.- บาท
6. ประวัติการศึกษา ให้ระบุประวัติการศึกษานับแต่ได้รับปริญญาตรี เป็นต้นมา

สถาบันระดับอุดมศึกษา	ปริญญาที่ได้รับ	ปีที่ได้รับ	ในสาขาวิชา
มศว. สงขลา	กศ.บ.	2516	มัธยมศึกษา (วิชา เอกฟิสิกส์)

7. สาขาวิชาที่จะทำการวิจัยใน 10 สาขาของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
สาขาปรัชญา (การศึกษา)
8. สถาบันระดับอุดมศึกษาที่สังกัด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
คณะศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาบริหารการศึกษา
9. ทำการวิจัยตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
10. เรื่องที่จะทำการวิจัยภาษาไทย "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา"
ภาษาอังกฤษ "Desired Characteristics of Teachers under
Changwad Administration Organization of Songkhla"
11. ชื่อ วุฒิ และสถาบันการศึกษาของผู้ควบคุมการวิจัย
อาจารย์ ดร. วิจิตร ชีระกุล Ed.D มศว. ประสานมิตร
12. กำหนดเริ่มทำการวิจัย เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2519

13. ระบุนามผู้ที่เชื่อถือได้ (อาจารย์หรือผู้บังคับบัญชา) ซึ่งสามารถให้คำตอบเกี่ยวกับ ความรู้ สมรรถภาพ อุปนิสัย ความประพฤติ ฯลฯ ของผู้สมัคร
1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุภรณ์ ศรีพหล
 2. อาจารย์ ดร.วิจิตร ชีระกุล
14. ข้าพเจ้าสัญญาว่าจะปฏิบัติตามระเบียบในการรับทุนของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ทุกประการ และขอรับรองว่า ขอความซ่งตนเป็นความจริง.

(ลงชื่อ)

(นายประโยชน์ จันทรโชติ)

หนังสือรับรองของผู้ควบคุมการวิจัย

ข้าพเจ้า ดร.วิจิตร ชีระกุล ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร มศว.ประสานมิตร เป็นผู้ควบคุมการวิจัยของ นายประโยชน์ จันทรโชติ เรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา" ได้รับทราบระเบียบการให้ทุนของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติแล้ว และขอรับรองว่า นายประโยชน์ จันทรโชติ จะปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวทุกประการ.

ลงนาม วิจิตร ชีระกุล

(ดร.วิจิตร ชีระกุล)

วันที่ 26 กรกฎาคม 2519

ที่ สร.ทม.1001(7)/

(ครุฑ)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วันที่ 27 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2519

เรื่อง การพิจารณาอนุมัติเค้าโครงการละเอียดปริญญานิพนธ์

เรียน เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ด้วย นายประโยชน์ จันทโรตติ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเอก การบริหาร
และวางแผนการศึกษา ซึ่งได้สมัครขอรับทุนของ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ อยู่

บัณฑิตวิทยาลัยใครเรียนว่า นิสิตผู้นี้ได้เสนอปริญญานิพนธ์ต่อมหาวิทยาลัย
เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ได้รับอนุมัติเรื่องและ
คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์แล้ว และขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่างรอเข้ารับการพิจารณา
เค้าโครงการละเอียดปริญญานิพนธ์อยู่ หากได้รับการพิจารณาเสร็จเรียบร้อยแล้ว และมีปัญหาอย่างไร
บัณฑิตวิทยาลัยจะแจ้งให้ทราบในโอกาสต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ)

กานดา ณ ถลาง

(ศาสตราจารย์ กานดา ณ ถลาง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 3912583 ต่อ 26

(หมายเลข 1)

แบบการขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทศึกษาระดับบัณฑิต
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

เค้าโครงการวิจัย

1. ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา"
(ภาษาอังกฤษ) "Desired Characteristics of Teachers under Changwad Administration Organization of Songkhla"

2. สาขาวิชาการที่เสนอขอทุน (ตามที่ระบุไว้ในเอกสารหมายเลข 3) ปรัชญา (การศึกษา)

3. ชื่อผู้วิจัย (ภาษาไทย) ประโยชน์ จันทรโชติ

(ภาษาอังกฤษ) Prayohd Chantarachoti

คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

อาชีพ รับราชการ ที่ทำงาน โรงเรียนทาบอเมตริกภาพที่ 90 อ. ระโนด จ. สงขลา

รายได้ต่อเดือน 2,230.- บาท

4. ผู้ควบคุมการวิจัย อาจารย์ ดร. วิจิตร ชีระกุล

5. วัตถุประสงค์ของโครงการ

5.1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด

5.2 เพื่อจัดอันดับความสำคัญของลักษณะที่พึงประสงค์ของครูแต่ละลักษณะ ตามทัศนะของครูผู้บริหาร และนักเรียน และจะดูว่าคุณลักษณะเหล่านั้นมีความแตกต่างกันตามทัศนะของครูและผู้บริหาร ที่มีความแตกต่างกันในเรื่อง ตำแหน่ง เพศ อายุ วุฒิ หรือไม

5.3 เพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสำรวจคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู เพื่อเสนอใช้ในการคัดเลือกของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด

6. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ จะได้นำเสนอองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อใช้เป็นแบบสำรวจ
คุณลักษณะครู และเป็นแนวทางในการเลือกสรรครูให้เหมาะสมกับตำแหน่ง และความต้องการ
ของโรงเรียน

นอกจากนี้ยังใช้เผยแพร่ให้คณะครูในจังหวัดสงขลา ได้ทราบถึงคุณลักษณะที่พึงปรารถนา
ของครูในระดับนี้ เพื่อจะเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของตนเอง และผู้บริหารอาจใช้
ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการจัดอบรมครูระดับนี้ ให้เป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมตามความต้องการ
ของครูโดยทั่วไป

7. ขอบเขตและวิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยจะวิจัยกับครูในจังหวัดสงขลา และมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

7.1 การสร้างเครื่องมือ (แบบสำรวจคุณลักษณะครู และแบบประเมินคุณลักษณะครู)

7.2 การทดลองใช้เครื่องมือ

7.3 การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

8. สถานที่หรือแหล่งที่จะทำการวิจัย จังหวัดสงขลา

9. กำหนดเวลาเริ่มทำการวิจัย เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2519

10. ค่าใช้จ่าย (โปรดจำแนกรายละเอียดค่าใช้จ่าย)

10.1	การรวบรวมแบบสอบถามปลายเปิดจากครูและผู้บริหารการศึกษาในจังหวัดสงขลา	500บาท
10.2	การสร้างเครื่องมือ (แบบสำรวจคุณลักษณะครูและแบบประเมินคุณลักษณะครู)	500บาท
10.3	การทดลองใช้เครื่องมือ (Pretest) 2 ครั้ง พร้อมทั้งการวิเคราะห์	1,000บาท
10.4	การใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	1,500บาท
10.5	การวิเคราะห์ข้อมูล และยกร่างวิทยานิพนธ์	1,500บาท
10.6	พิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับตัวจริง	1,500บาท
รวม		6,500บาท

11. ความเห็นของผู้ควบคุมการวิจัย ซึ่งลงนามรับรอง

ผู้วิจัยเป็นผู้มีผลการเรียนดี มีความตั้งใจดี และขยันหมั่นเพียร และได้ดำเนินการวิจัยก้าวหน้า
ไปมากแล้ว เนื้อหาสาระก็เป็นประโยชน์แก่การศึกษาอย่างมาก ดิฉันมั่นใจว่าผู้วิจัยจะดำเนินการให้
บรรลุจุดประสงค์ได้ จึงขอให้คำรับรองและสนับสนุนให้ได้รับทุนวิจัย.

(ลงนาม) วิจิตร ชีระกุล

(ครู.วิจิตร ชีระกุล)

ผู้ควบคุมการวิจัย